

D 59964

AUGUST

1961

XXVIII

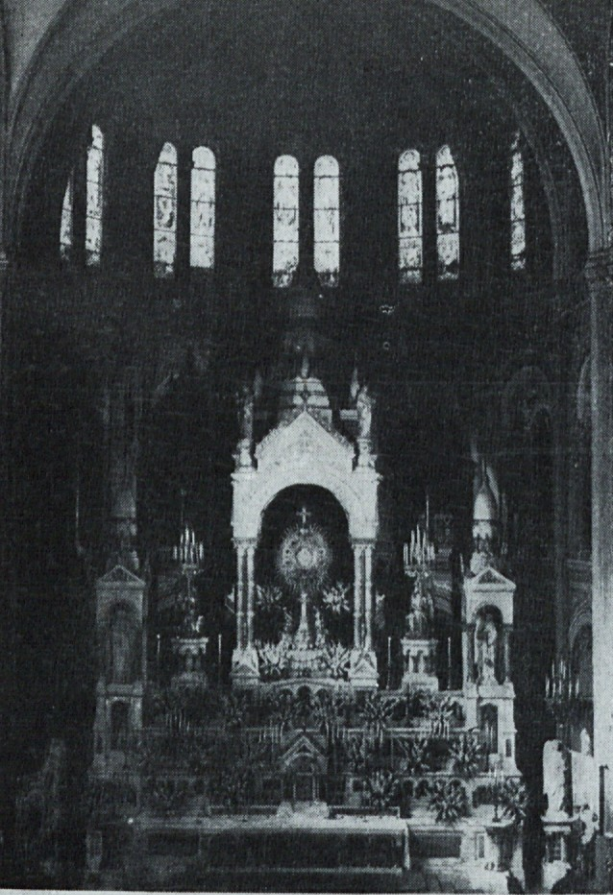
8

duhovno življenje

la vida espiritual

Naslovna stran: Bled

Levo: Blizu pristanišča v Buenos Airesu stoji sredi visokih palač lepa bazilika najsvetejšega Zakramenta. Posebnost te cerkve je stalno češčenje svetega Rešnjega Telesa, ki je izmenoma izpostavljeno v gornji cerkvi; ali v podzemski kripti

J E N E B O D O P R E M A G A L A

Okrog leta 1000 pred Kristusovim rojstvom sta se srečala v odločilnem dvoboju nad Terebintovo dolino blizu Jeruzalema dva moža. Prvi je bil Filistejec, po imenu Goljat; drugi pa David, zastopnik izvoljenega ljudstva.

Goljat je bil močan, izvežban vojak. „Visok je bil šest komolcev in eno dlan. Imel je na glavi bronasto čelado in bil oblečen v luskinast oklep; teža tega oklepa je bila 40 kg bron. Na nogah je imel bronaste golenice in na plečih bronasto kopje. Kopjišče njegove sulice je bilo kakor tkalčje vratilo in konica njegove sulice je imela 5 kg železa. Pred njim pa je stopal njegov oproda.“

David pa je bil še neizkušen mladenič. Nosil je preprosto obleko. Bil je brez meča, brez oklepa in brez čelade. V eni roki je držal pastirsko palico, bil je namreč pastir, v drugi pa torbo, v katero je spravil pračo in pet gladkih kamnov.

Na videz smešen dvoboj! Tako smešen, da je „junak“ Goljat, ki mu ni bilo po moči enakega med zemljani, porogljivo dejal Davidu: „Sem mar pes, da prihajaš k meni s palico?“

Toda Davida vse to ni nič vznemirilo. Mirno je odgovoril Filistejcu: „Ti prihajaš k meni z mečem, s sulico in s kopjem. Jaz pa prihajam k tebi v imenu Gospoda vojnih krdel, Boga Izraelovih bojnih vrst... Danes te bo izročil Gospod meni v roke.“

Ko se je Filistejec vzdignil ter šel bliže proti Davidu, je David hitro stekel iz bojne vrste proti Filistejcu; segel z roko v torbo, vzal iz nje kamen, ga zalučal ter zadel Filistejca v čelo,“ tako da je padel z obrazom na zemljo... Zmagal je z božjo pomočjo David.

Podobni prizori so se razvijali vso zgodovino. Na eni strani so bili po zgledu dobro oboroženega Goljata rimski cesarji, barbari, muslimani, mogočni Napoleon, „nepremagljivi“ nacizem in fašizem... Ne drugi strani pa Cerkev.

Prvi so poraženi odšli s pozornice življenja, Cerkev pa je ostala in bo ostala še dolgo potem, ko bo z zemlje zbrisan tudi komunizem, kajti samo Njej, in ne drugim, je božji Sin v Cezareji Filipovi napovedal, da je peklenska vrata ne bodo premagala.

A. S.

Vsak napredek znanosti, vsako novo odkritje, vsaka nova iznajdba pomeni za človeka, ki iskreno išče resnico, en korak bliže k Bogu, ki je Resnica sama.

Poleti v vesolje in vera

Menda se sedaj res začena planetarna doba, ko bo človek mogel na druga nebesna telesa. Zemeljski umetni spremljevalci, ruski sputniki in ameriški explorerji, so prvi poskusi v to smer. Korak naprej so naredili, ko so Rusi in za njimi Amerikanci spustili prvega človeka v vesolje. O teh uspehih so naredili velikansko propagando po celem svetu.

Dne 8. decembra 1957 je komunistični dnevnik „Pravda“, ki izhaja v Moskvi, zapisal: „Od 4. oktobra dalje“ — to je bil dan ko se je začel vrteti prvi sputnik 'okrog zemlje — „se ne more več tako lahko s prižnic oznanjati bajka, da je Bog ustvaril svet.“ Ko je letos prvi človek poletel v vesoljstvo, je v Rusiji izšla knjiga, ki ponavlja, da je to nov dokaz, da Boga ni. Nastala je že cela literatura, ki se v imenu napredka napihuje in zasmehuje verske resnice, ki jih uči krščanstvo.

Kaj naj rečem o takih trditvah? Ali se od novih odkritij in od novih iznajdb ima res krščanstvo kaj bati? Ali umetni spremljevalci zemlje in poletj v vesoljni prostor res dokazujejo, da Boga ni?

VPRAŠANJE

Praden odgovorimo na to vprašanje, si pogledjmo od bliže polete okrog zemlje in v vesoljstvo. Ko so začeli misliti na te polete, so morali dobro spoznati zakone, po katerih se ravna gibanje nebesnih teles v sončnem sistemu, to je

gibanje planetov okrog sonca in gibanje satelitov okrog planetov. Dolgo časa je trajalo, preden so te zakone odkrili. Ljudje so bili sploh prepričani, da je zemlja središče in da se vse vrte okrog nje. Šele l. 1543 je katoliški duhovnik Nikolaj Kopernik, po rodu Poljak, prvi učil, da je sonce v središču, okrog katerega se vrte planeti in tudi naša zemlja, luna pa se vrte okrog zemlje. Precej pozneje, 1613. leta, je Nемеc Kepler na podlagi raziskovanja njegovega učitelja Čeha Ticho Brahe natančneje določil pota planetov in zakone, po katerih se vrte okrog sonca. Izak Newton je našel vzroke teh zakonov v težnosti, po katerih se ravna gibanje vseh nebesnih teles. Svoja odkritja je ta veliki učenjak objavil l. 1687. Njegov nauk obstoji v tem, da se telesa privlačijo med seboj in ta privlačnost je toliko večja, kolikor večje je telo. Z manjšimi dopolnili, ki jih je dodala moderna znanost, je še sedaj veljavni, kar je Newton učil. Teorija težnosti ima velikanski pomen, ker je na njeni podlagi mogoče spoznati zakone, po katerih se ravna gibanje nebesnih teles ne samo v sončnem sistemu, ampak v vsem vesoljstvu.

Nauk splošne težnosti nam razlaga harmonijo, ki vlada v silno sestavljenem sistemu nebesnih teles, ki se vrtijo v svetovnem prostoru. Ta veličasten red vzbuja največje občudovanje, če pomislimo na neizmerne razdalje in histrost, s katero se velikanski svetovi gibljejo.

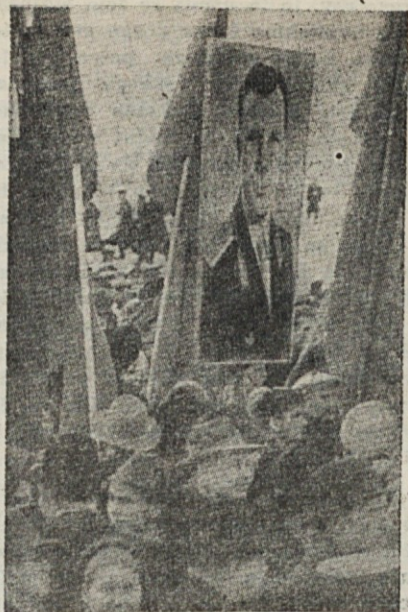
VAŽNOST NEWTONOVEGA ODKRITJA

Odkritje zvezdoslovca Newtona je omogočilo današnjim učenjakom, da so začeli delati načrte za polete okrog zemlje in v vesoljni prostor. Na podlagi Newtonovega zakona o splošni težnosti je mogoče izračunati hitrost, ki je potrebna, da se kakšno telo v določeni razdalji vrte okrog zemlje; prav tako hitrost, ki se zahteva, da se telo odtegne privlačnosti zemlje in se usmeri v vesoljni prostor. Kar je še manjkalo Newtonu, je bilo tehnično sredstvo, ki naj bi dalo telesu potrebno hitrost, da ga spravi v tek okrog zemlje ali ga požene v vesoljni prostor. Dolgo časa je to ostalo samo pri sanjah. Treba je bilo čakati dobo raket, da so uspeli. Raketni pogon z elektronskimi napravami je dal telesu zahtevano hitrost in določeno smer. Po mnogih poskusih so spravili v tek okrog zemlje l. 1957 majhnega umetnega spremljevalca in leta 1961 so poslali okrog zemlje zračno ladjo, ki je nesla človeka.

Pomen teh poskusov je v tem, ker dokazuje moč pogonskih sredstev in točnost elektronskih naprav za smer. Aparati, ki so jih namestili v umetne satelite, so omogočili spoznanje prostora okrog zemlje: kakšna je temperatura, kako gost je zrak itd. Vožnja človeka v zračni ladji pa je pokazala, kako to vpliva na človeka, na njegovo zdravje. Gotovo so te stvari zanimive in precejšnje važnosti, ker bodo služile kot podlaga za nova odkritja in za nove izpopolnitve.

MAJHEN KORAK NA DOLGI POTI

Z ozirom na to, da so nebesna telesa silno oddaljena od zemlje, saj je samo mesec več kot 300.000 km daleč, drugi planeti, ki se vrte okrog sonca,

Drugi dan po letu Jurija Gagarina v vesoljstvo je več tisoč Moskovčanov prišlo na Rdeči trg v Moskvo in proslavljalo ime prvega izletnika v vesolje. Različni nenapovedani govorniki so navdušeno govorili o njem, tisk pa je s posebnimi članki slavil tega človeka in sovjetsko znanost, ki je dosegla s tem poletom visoko stopnjo.

Tudi francoska komunistična stranka je priredila posebno proslavo tega dogodka. Na njej je govoril Jeannette Vermeersch še mnogo bolj pretirano kakor govorniki v Moskvi. Začel je svoj govor z besedami: „Danes je praznik vnebohoda, toda ne vnebohoda bajnega, izmišljenega, čudežno povišanega bitja. Ne! To bitje je močan, lep mladeč, Jurij Gagarin, ki je star 27 let in je obenem tudi komunist, ki je prišel višje kakor so nebesa...“

pa so oddaljeni milijone in milijarde kilometrov, je ta uspeh še zelo majhen. Če pa pomislimo še na druge zvezdne sisteme poleg sončnega, potem je ta uspeh skoraj brez vsakega pomena. Kljub vsej hitrosti, kakršno imajo sedaj rakete, bi človek moral desetletja, sto- in tisočletja potovati, da bi dosegel kakšne zvezde. Neizmerne tehnične in še druge ovire bo moral človek premagati, če bo hotel res poleteti na kak planet. In kaj bo na teh planetih našel? Na mesecu, ki nam je najbližji in se vrti okrog naše zemlje, menda ni nobene vode. Podnevi je tam temperatura okrog 120° nad ničlo in ponoči je mraza okrog 150° pod ničlo. Kdo ve, če niso na drugih planetih še slabši pogoji za življenje?

Če pomislimo na velikanske težave pri poletih na planete, potem bo človek ostal skromen in ponižen. Govor o osvajanju vesoljnega prostora je še malo preveč drzen. Če se je človek dvignil šele 300 km nad zemljo, ga do lune samo v eno smer loči tisočkrat večja razdalja.

S čisto znanstvenega stališča je mogoče reči, da umetni sateliti okrog zemlje in polet človeka v vesolje potrjujejo pravilnost nauka zvezdoslovca Newtona o splošnem zakonu težnosti, ki vlada med nebesnimi telesi. To je potrdilo reda, ki vlada v gibanju planetov, in neizmerne moči teh zakonov, ki raztezajo svoje kraljestvo do najbolj oddaljenih zvezd.

NESPAMETNA TRDITEV

Brezmiselna in brez znanstvene podlage pa je trditev, da polet človeka okrog zemlje dokazuje, da Boga ni. Krščanstvo uči, da je Bog ustvaril svet in je postavil zakone, po katerih se ravna gibanje nebesnih teles. Brezbožniki trdijo, da je snov, da je materija večna.

Znanstvenega dokaza za to nimajo nobenega. Dejstvo je, da učenjaki danes ne govore več o večnosti sveta. Geologi trdijo, da je preteklo kaki dve milijardi let, odkar se je naša zemlja kot goreča krogla odtrgala od sonca. Od tedaj je zemlja po razvoju dobila sedanje obliko. Nastopilo je v tem času, pred kako milijardo let, na njej življenje: najprej rastline, potem živali in nazadnje človek. Tudi drugi planeti, ki se sedaj vrte okrog sonca, so se od njega odtrgali. Učenjaki dalje govore, da so nekoč vsa nebesna telesa, ki jih je na milijarde, morala biti združena. Ko doložajo čas, kdaj je to bilo, govore o desetih, petnajstih, dvajsetih milijardah let. Kaj pa je bilo prej? Snov je morala začeti bivati, od večnosti ne more izhajati, ker bi sicer morala biti neskončna in se ne bi smela izpreminjati. Vse, kar je omejeno in izpremenljivo, je končno, se je moralo nekoč začeti. Ves razvoj in gibanje sedanjih zvezd se vrši po gotovih zakonih. Odkod so ti zakoni? Kakor pestanka sveta, tako tudi zakonov ni mogoče razložiti drugače, kakor da izhajajo od nekega višjega umnega Bitja.

Kaj pa so učenjaki naredili? Spoznavajo snov, sile in zakone v naravi in vesoljstvu. Ničesar niso sami naredili: niti enega atoma, ne ene rastline, ne živali; niti enega zakona niso oni postavili. Samo odkrivajo v stvarstvu čudovite sile in zakone in nekatere od njih uporabljajo, da spuščajo majhne umetne spremljevalce okrog zemlje. Ali so s tem dokazali, da Boga ni? Kdor kaj takega trdi, dela podobno, kakor če bi kak dijak, ki še ne bi nič slišal o našem pesnik Prešernu in o njegovem „Krstu pri Savici“, enkrat ta spev dobil v roke, bi ga začel čitati in bi postal zanj navdušen. Naučil bi se ga, da bi ga deklamiral pred drugimi, da bi se ti spoznali njegovo lepoto. Začel pa

bi zmagoslavno zatrjevati: Končno sem dokazal, da je trditev o nekem pesniku Prešernu samo bajka, tega pesnika sploh ni.

Ali ne delajo prav isto brezbožniki, ki trobentajo v svet ob vsakem odkritju novih sil v naravi in novih iznajdb, da so dobili nov dokaz, da Boga ni? Sile so samo odkrili, jih niso naredili, pri novih iznajdbah niso nič naredili iz nič, marveč so samo sestavili in uporabljali snovi in sile, ki so jih našli v naravi. Po kašni logiki, po kakšni pameti potem zaključujejo, da so dokazali, da ni nikogar, ki bi jih bil naredil?

Sicer pa niso učenjaki, ki bi kaj takega zatrjevali. Newton, ki je resnični iznajditelj teorije za svetovne polete, ni gledal v svojem odkritju dokaza, da Boga ni, ampak je v njem priznal nov dokaz božje modrosti in moči. Newton je bil globoko veren.

VELIKI UČENJAKI SO VERNI LJUDJE

Nič drugače ni danes. Znano je, da so največji učenjaki globoko verni ljudje. To velja tudi za učenjake v jedrni fiziki. Ko so pred tremi leti vprašali ing. Florio, ki deluje pri oddelku za polete v vesoljstvo v Washingtonu, kaj misli, če bo osvajanje svetovnega prostora nagibalo bolj k materialističnemu ali idealističnemu pojmovanju, je dobesedno odgovoril: „Osebnostno mislim, da bo oprostitev človeštva ozkih zemeljskih mej postavila človeški rod pred skrivnosti vesoljnega prostora, ki bodo še bolj, kakor naravni zemeljski pojavi opozarjali duha na bivanje Boga. Poznal sem mnoge učenjake, ki so bili znani materialisti; pa so danes, ko se

ob vsakem novem odkritju množijo vprašanja, ki jih ne znajo razrešiti, pripravljeni, čeprav proti svoji volji, priznati nekaj višji red.“

Na take izjave takoj slišite odgovor: to je samo en glas. Kaj pa ruski učenjaki; ti so sposobni še več narediti, kakor drugi, pa so kljub temu brezverni. — Ali so brezverni ali verni, tega ne vemo. Njihovih izjav ne poznamo. Ali si morete misliti, da bi mogli svobodno izjaviti, če verujejo? Odkritja in iznajdbe ne uporabljajo za širjenje brezboštva učenjaki, marveč pristaši brezbožne komunistične stranke, ki imajo napolnjene svoje glave z zastarelo nemško filozofijo.

Čimbolj učenjak napreduje v odkrivanju, tembolj spoznava, da je treba še mnogo odkriti. Neizmerno polje, ki se širi pred njim, ga nujno postavlja pred neskončnega Boga. To priznanje samo po sebi vzbudi v njem čut skromnosti in ponižnosti. Vse, kar učenjak more iznajti, odkriti, uganiti, je tisto, kar je Bog sam pred milijoni in milijardami let skrnil v svojo neizmerno knjigo narave. Newton je priznal: „Zdi se mi, da nisem nič drugega, kakor otrok, ki se igra ob morskem obrežju, in sem enkrat našel lepši kamenček, potem lepšo školjko, kakor moji tovariši, medtem ko se je pred menoj razprostiral neizmeren ocean resnice, ki je bil še neraziskan.“

Prava znanost ne samo, da ne oddaljuje človeka od Boga, ampak ga k njemu približuje, če ima pravi namen, da bi spoznal resnico. Vsak napredek znanosti, vsako novo odkritje, vsaka nova iznajdba pomeni en korak bliže k Bogu, ki je Resnica sama.

DR. JOŽE PREŠEREN, Trst

Februarska številka brežbožne revije „Nauka in religija“ ki je glasilo posebne organizacije za širjenje političnih znanstvenih dognanj in ugotovitev, je prinesla poseben članek, ki ga je podpisal akademik G. Naam in ima naslov „Človek, Bog in vesoljstvo“. V članku so med drugimi teledi za resnično znanost krivične besede:

Sovjeti o Bogu, Cerkvi in Nebesih

Cerkev je raziskovanje vesoljstva posebno prizadelo; zakaj znanost si je s tem odprla neposredno pot v vesoljstvo. Znanstvena raziskavanja, ki se vedno bolj razvijajo, so prisilila Boga, da se vedno bolj ponižuje in umika, dočim se vrata v vesoljstvo današnji znanosti vedno bolj odpirajo.

Bog prihaja v vedno večjo zadrego in stisko. Razvoj različnih znanosti je zadal trditvi, da je Bog ustvaril svet iz nič, smrtni udarec. Znanost je to vprašanje rešila že tedaj, ko je odkrila zakon o ohranjanju snovi (materije) in sile (energije). Ta zakon neovržno dokazuje, da Bog-stvarnik ni samó nepotreben, ampak je tudi nemogoč. Sovjetski akademik nato ugotavlja, da sputniki in rakete, ki so jih sovjetski znanstveniki spustili v vesoljstvo, niso odkrili nobenega znaka, ki bi mogel dokazati bivanje Boga in njegove nebeške vojske.

Poleti v vesoljstvo so za brezboštvo tako važni, da tega ni mogoče povedati z besedami. Zabrisali so končnoveljavno mejo med nebeškim in zemeljskim. Sputniki in vsemirske rakete so zemeljska telesa, ki se med poletom spremenijo v nebeška. Vendar ta telesa ni ustvaril Bog, ampak človek. Po navodilih, katere jim dajejo učenjaki na

zemlji, izvršujejo v nebesnih vesoljih preobrate, ki jih občuduje vse človeštvo.

Umetna nebesna telesa, ki jih je izumil človek, očitno dokazujejo, da je znanstveno, materialistično, brezbožno pojmovanje zmagovalo nad verskim pojmovanjem. Preden je človek dosegel to zmago, je moral premagati nauk Cerkve o slabosti in o nepopolnosti znanosti, premagati tudi nauk, da je vera vsemogočna in da se je treba njej slepo podrediti. Treba je bilo tudi dokazati, da vera napačno gleda na svet in brez strahu pred izobčenjem, mukami in peklom napraviti pravo sliko o uredbi vesoljstva ter odkriti zakone, ki vladajo v njem. Ti zakoni so naravni in ne božji. Končno je bilo treba tudi streti moč Cerkve in njen vpliv na znanost. Če bi tega ne storili, bi ne mogli pošiljati nebesnih teles v vsemir.

Pisatelj konča svoj članek z napovedjo: „Ni več daleč čas, ko bo človek sam mogel obiskovati nebesna telesa. Vera uči, da morajo priti v nebesa — ne vsi, ampak le globokoverni ljudje šele po smrti. Naši sodobniki pa bodo prišli tja vsi in to že v svojem življenju. Brez dvoma pa bodo prvi prišli v vesoljstvo brezbožniki, ki izhajajo iz brezbožnega okolja, torej sovjetski ljudje.“

Objavljamo nadaljevanje znamenitega pastirskega pisma škofov Jugoslavije, ki so ga vernikom napisal; na svoji konferenci v Zagrebu od 20. do 23. septembra 1960. Pismo govori o katoliški vzgoji v družini.

Kako je treba vzgajati v družini

Ena največjih in najsvetejših dolžnosti staršev je skrb, da bo otrok dobro in temeljito poučen o resnicah sv. vere. Zato, oče in mati, koj v prvih letih, še pred šolsko obveznostjo, pošiljajta otroke v šolo k verouku v cerkvi. Dobro si zapomnita razvrstitev ur, kadar bo oznanjena, potem pa pošiljajta otroke redno k verouku in se tudi prepričajta, ali otrok tudi res redno prihaja k verouku.

Kadar se pa otrok vrne od verouka, naj se začne domači krščanski nauk. Poprašajte otroka, česa se je v šoli naučil. Naj vam vse natančno pripoveduje. Tako storite vsak dan, da si otrok znanje utrdi in poglobi, kar si ga je pridobil pri verouku v cerkvi. Vsak dan tudi molite z otroki vse molitve, ki jih dober katoličan mora znati na pamet. Otroci se morajo že doma naučiti vseh molitev, ker v tistih malo urah duhovnik tega ne more doseči, saj mora dobiti čas za razlaganje verskih resnic. Ob nedeljah berite z otroki kako pobožno knjigo, naj bo to tudi kar učna knjiga za krščanski nauk. Poučevanje verskih resnic ne sme ostati samo duhovnikova skrb, dragi starši,

to je tudi vaša dolžnost in skrb, zato jo spolnjujte, kakor Bog terja od nas vseh. Res niste poklicani, da sami poučujete otroke v verskih resnicah, tudi časa nimate za to, res je to delo duhovnika in njegovih pomočnikov; vaša dolžnost pa je, da to delo podpirate, pazite, da otrok verouka ne zamuja in ne izpusti ne ene ure, da ga doma sprašujete in z njim ponavljate, kar se je v šoli naučil.

MOČ LEPEGA ZGLEDA

Oče in mati, morda se nikoli nista prav zavedala, s kako odprtimi očmi otroci spremljajo vse vajino

življenje. Psovka, nepotrpežljivost, prepir, nesloga, kaka surovost, vse zapuščča sled v otrokovi duši. Otrok o vsem tem razmišlja, vsako dejanje se mu vtisne globoko v dušo in ga zlepa ne pozabi. Zato si prizadevajte, dragi starši, da boste na otroke vplivali predvsem z lepim zgledom. Vsaka beseda bo zastoj, če bodo otroci videli, da delate drugače, kakor govorite. Znan je pregovor: besede mičejo, zgledi vlečejo. Zato nikoli ne zmerjaj, prav gotovo pa pred otroki ne začenjaj prepira. Vajinih družinskih nesoglasij otroci ne smejo videti. Iz vajinih ust otrok ne sme slišati grde besede, obrekovanja, govorjenja zoper Boga in vero. Vodita svoje otroke z lepim zgledom in jim bodita vzor v vsem: v molitvi in ljubezni, v medsebojnem razumevanju in odpuščanju, v spoštovanju tujega premoženja in dobrega imena. Tako se bo otrok navzel dobrih navad, ki ga bodo spremljale vse življenje. Pri svoji vzgoji boste doživljali tudi neuspehe, zalegla ne bo ne beseda ne lep zgled. Kadar sta storila vse, kar je v vajini moči, da bi bil otrok dober, pa ni bilo uspeha, bosta morala seči po kazni; ta mora biti blaga, očetovska, opravljena z ljubeznijo, da otrok čuti, da ga kaznujeta zato, ker mu dobro želita, ker ga imata rada in bi ga rada spravila na pravo pot.

VZGOJA K POSLUŠNOSTI

Prizadevajte si, da vas otrok spoštuje in uboga. Drevo je treba oblikovati, dokler je mlado. Tako boste tudi vi otroka navadili poslušnosti, dokler je majhen. Če starši na stara leta točijo grenke solze zaradi odraslih otrok, so si največkrat sami kri-

vi, ker jih v mladosti niso znali naučiti, da bi jih ubogali in spoštovali. Otroka je treba navajati k poslušnosti prav od najbolj zgodnjih dni, pa tudi kasneje zahtevajte, da otrok zna svojo voljo ukloniti vaši volji in se vede dostojno. Truditi se morate, da se četrta božja zapoved zares izpolnjuje: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji. Da pri otroku dosežete poslušnost, je treba znati ukazovati in prepovedovati, to je pa velika umetnost. Kar ukažete, mora biti kratko, otrok mora razumeti, kaj ste mu ukazali, in ukaz mora zahtevati samo kaj takega, kar otrok res lahko stori. V zahtevah in zapovedih se oče in mati morata ujemati. Samo tako bo otrok vedel, kaj mora storiti. Čisto napačno bi bilo, če mati pred otroki kritizira in zavrača očetove ukaze in odločbe, prav tako pa, če oče omalovažuje, kar je ukazala mati. Tudi v vzgoji k poslušnosti bo lep zgled veliko zalegel. Če bodo otroci videli, da starši spoštujejo svoje starše, se bodo tudi sami s spoštovanjem bližali očetu in materi. Naučite svoje otroke, da vas bodo ubogali in spoštovali, da tako vsi izpolnujete četrto božjo zapoved ter si zagotovite mirno starost.

VZGOJA K LJUBEZNI DO BLIŽNJEGA

Človek je družbeno bitje; takega ga je Bog ustvaril. Ljudje so navezani drug na drugega in morajo živeti v družbi. Temelj tega od Boga postavljenega reda in razmerja je ljubezen, zato je Kristus tudi zapovedal: „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!“

Starši si torej koj od prvih dni

prizadevajte, da otroku vcepíte to Kristusovo zapoved v dušo in življenje. Otrok bo imel vsak dan dovolj priložnosti — posebno v družini z veliko otroki — da se vadi v tej kreposti. Naša po izvirnem grehu pokvarjena narava je nagnjena k sebičnosti in brezobzirnosti do drugega. Zato naj si starši z vzgojo prizadevajo, da se hudi nasledki izvirnega greha zatró koj v detinstvu. Otroka naj navajajo, kako mora kazati ljubezen do bratov in sester, potem do drugih otrok in nazadnje do vseh ljudi. Otroka je treba zgodaj naučiti, da bo iz ljubezni pripravljén temu in onemu se odreči, da bo znal odpustiti žalitev, ne pa je vračati.

Že v zgodnjem detinstvu je treba otroka naučiti ljubezni do siromakov in bogih. Kadar torej siromaku miloščno dajete, naj mu jo otrok izroči. Tudi druga dela usmiljenja, ki jih opravljajte, izvršujte po rokah svojih otrok. Vsako tako izkazano ljubezen do bližnjega bo Bog poplačal Vam in otrokom.

Že zmlada morate starši poučiti otroke o ljubezni do sovražnikov. V družinskem življenju se dogaja, da so ljudje krivični do vas, da vas žalijo; otrok bo doživel, da ga bodo drugi otroci napadali in morda celo mrzili. Starši, z zgledom pokazite otrokom, kako je treba odpuščati, poučujte otroke, naj ne nosijo sovrašтва in maščevalnosti v srcu, naj ne zajde sonce nad nobeno zamero, čeprav so bili morda vsega tega sami deležni.

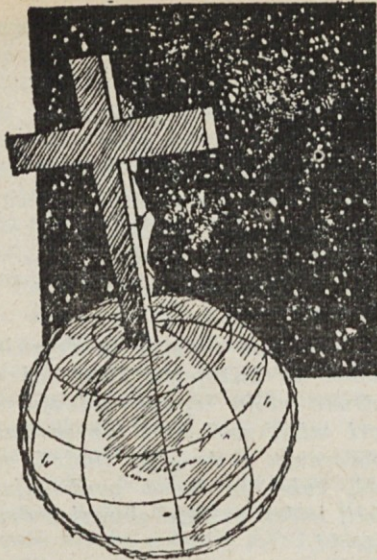
Posebno je pa treba otroke naučiti, kako moramo biti ljubeznivi do starih ljudi doma kakor drugod.

Starčki in starke morajo preživeti marsikako grenko uro zaradi objestnosti in brezobzirnosti otrok. To se ne sme dogajati. Otroci bi morali babicam in dedom pomagati in srečati z največjim spoštovanjem in ljubeznivostjo. Tolikokrat imajo priložnost, da jim izkažejo kako ljubeznivost in jim pomagajo v njihovi nadložnosti. Starši, navajajte in opozarjajte otroke na to.

Tudi lepo vedenje je dejanje ljubezni do bližnjega. Zato naj starši otroke učijo lepega vedenja doma, pri mizi, med brati in sestrami, v občevanju z drugimi ljudmi, na cesti, kako je treba pozdravljati, v šoli, koder pridejo skupaj z drugimi otroki.

Ljubezen do bližnjega je Kristusova zapoved; izpolnila jo bosta, oče in mati, če bosta svoje otroke lepo vzgojila. Če bi med ljudmi vladala ljubezen in bi ljudje znali drug drugemu odpuščati, kako lepo bi bilo na svetu: vladal bi mir, izgine bi sovrašтво. Storite vse, da bodo vaši otroci pokazali resnično ljubezen do bližnjega.

nil velik razvoj, ki ga je imel laični apostolat od Leona XIII. dalje. Danes združuje veliko število gibanj in organizacij, ki imajo več tisoč članov. Zato smemo danes laični apostolat smatrati za „osmi zakrament“ svete Cerkve.

Nemčija

Osrednji sedež ustanove za borbo proti lakoti in bolezni po svetu je v škofijskem semenišču v Aquisgranu. Tu člani te ustanove razdeljujejo milijone mark, ki jih katoličani nemške zvezne republike vsako leto v postu zberejo. Leta 1959 so zbrali 34, leta 1960 pa 44 milijonov mark.

Obilno pošto dobivajo vsak dan iz dežel, ki so na poti razvoja. Prejšnjo jesen so te dežele prosile kar za 205 milijonov mark.

Boj proti lakoti in bolezni na svetu

OKNO V SVET

Vatikan

Sveti oče Janez XXIII. je izrazil željo, naj se III. kongres apostolata laikov vrši takoj po drugem vaticanskem vesoljnem cerkvenem zboru, ki bo skoraj gotovo leta 1962 in bo razpravljal tudi o poslanstvu laikov v Cerkvi. Prejšnja dva kongresa tega apostolata sta bila v Rimu leta 1951 in 1957.

Kardinal Dominik Tardini, tajnik Vatikanske države, je v pismu, ki ga je poslal vodstvu stalnega odbora za mednarodne kongrese apostolata laikov, potrdil željo svetega očeta, naj se prihodnji kongres vrši takoj po vesoljnem cerkvenem zboru. Imenovani odbor je na svojih sejah od 6. do 8. februarja ta predlog sprejel. Papež je osem članov tega odbora tudi sprejel v posebni avdienci. V nagovoru je ome-

organizira „mali glavni stan strokovnjakov v sociologiji, etnologiji, geografiji in geologiji. Svojo borbo usmerjajo na središča nalezljivih bolezni, velike revščine in hudih nezgod. Pri tem se pa ne ozirajo na vero, ki jo imajo žrtve nesreče. Voditelji te ustanove vedno upoštevajo predvsem najnujnejše slučaje. S svojo podporo hočejo prebivalstvo, ki je dobilo samostojnost, navdušiti, da bi tudi samo sodelovalo pri izboljšanju življenjskih pogojev.

Egipt

Po poročilih severnoameriškega zastopstva NC imajo kristjani v Egiptu vedno težje življenje. Katoličani, pravoslavci in protestanti okušajo vedno hujši protikrščanski pritisk. Vendar popotnik na prvi pogled v Egiptu ne opazi znakov odkritega preganjanja.

Tudi tukaj je nekaj katoliških cerkva in šol. Vlada od časa do časa spregovori kako vljudno besedo kristjanom. Začasna ustava in zakoni ne delajo v teoriji nobenih izjem med kristjani in muslimani. Vendar videz vara.

Pritisk povzročajo večinoma različna nadzorstva in omejitve, ki jih ima socialistična država in zadenejo kristjane in muslimane. Vendar državno nadzorstvo zlasti v verskih zadevah podpira le muslimane, zelo resno pa ogroža kristjane. Tako za zgradiitev nove mošeje zaščtuje dovoljenje krajevnih oblasti, za zgradiitev nove krščanske cerkve pa mora dati dovoljenje urad predsednika Nasserja samega. Uradniki in nadzorniki bank in dela so celo prosili urade tujih zrakovnih družb in bank v Kairu, naj ne sprejemajo v službo kristjanov.

Po državnih statistikah je v Egiptu komaj 5% kristjanov; v resnici pa jih bo od 12 do 16%. Z nižjo uradno navedbo odstotka kristjanov hočejo opravičiti zelo nizko število kristjanov v javnih službah. Kristjani namreč zelo redko dosežejo kako višje mesto v javni službi. V krajevnih vladah in v osrednji vladi Združene Arabije je 50 ministrov, pa sta med temi le 2 kristjana.

Egiptovskim kristjanom in njihovim otrokom se torej temni obzorje. Zaradi tega je 30.000 arabskih kristjanov, ki so bili državljani Združene Arabije, odšlo na Libanon „na počitnice“, pa se niso več vrnili. Nekateri so se za stalno tam naselili, drugi pa so se izselili v latinsko Ameriko.

Malta

Mesto La Vallette je videlo v nedeljo, 5. marca, največjo javno manifestacijo v svoji zgodovini. Nad 80.000 ljudi je več ur vztrajalo na dežju in protestiralo proti upravniku otoka in

voditelju laboristične stranke Mintoffu, ker je začel napadati škofe in delati za sodelovanje z organizacijo vzajemnosti afriških in azijskih narodov s komunistično težnjo.

Ta dan so vse cerkve opoldne zaprle svoja vrata in dale zvoniti 10 minut. Velike množice vernikov, ki so ta dan prišle v La Vallette iz vseh krajev, so priredile navdušene ovacije nadškofu mons. Gonzi in škofu mons. Panceu v Gozo. Mons. Gonzi je namreč že prej obtožil Mintoffa, da je odprl vrata komunističnemu delovanju in sovražnim nastopom proti katoliški Cerkvi.

Protestanti študirajo katolicizem

Luteranska svetovna zveza je sprejela v svoj program tudi temeljit študij teoretičnih temeljev in praktičnih vidikov današnjega katolicizma. Preučiti hoče tudi njegovo misijonsko delovanje. Razmotrivala bo tudi, v čem soglaša z luteranstvom in v čem se loči od njega. Dr. Skydsgaard, luteranski profesor na Danskem, je izjavil, da je ta študij po veliki evoluciji, ki jo je povzročila reforma, tako katolicizmu kakor luteranstvu zelo potreben. Študij bodo spremljale ankete, ki se bodo izvršile v južni Franciji, Italiji in Španiji, predvsem pa v krajih marijanskih romanj. Protestantje nameravajo še letos prirediti mednarodni teden teologov (bogoslovnih znanstvenikov).

Anglija

Kardinal Godfrey, nadškof v Westminsteru je v svojem pastirskem pismu za postni čas govoril o žrtvah v blagor tistim, ki stradajo. V njem je omenil, da bi mogli nekaj denarja prihraniti, če bi bolj skromno hranili pse, ki jih imajo za zabavo. Tudi tem psom bi koristilo, če bi jim dajali bolj preprosto hrano. Debeli in leni psički bi bolj veselo tekali in ne bilo bi jih treba voditi

v brivnice zanje. Če se vernikom zdi ta nasvet nenavaden, naj se spomnijo tretjega poglavja knjige preroka Jona, ki pripoveduje, da so prebivalci mesta Nive zaradi nesreče, ki jih je pretila, na povelje kralje in njegovih velikašev vzklkali: „Ljudje in živalj se bodo postili.“

Indija

Protestantsko glasilo v Novih Delhih (Indija) je poročalo, da pričakujejo, da se bodo tretjega zborovanja Svetovnega sveta različnih cerkva (protestantskih in grškopravoslavnih), ki bo v Novih Delhih od 18. novembra do 8. decembra, udeležili tudi katoliški opazovalci in ruski pravoslavci.

Zborovanja se bo udeležilo kakih 600 uradnih zastopnikov. Zastopali bodo 178 krščanskih verskih skupin. Prejšnje zborovanje tega sveta je bilo v St. Andrewsu na škotskem leta 1960. Udeležili so se ga tudi katoliški opazovalci in več zastopnikov ruskega pravoslavja.

Protestanti pri papežu

Papež Janez XXIII. je sprejel v avdijenci francoskega pastora Rogerja Schuetza, predstojnika redovne skupine protestantskih bratov v Taizé. Ta redovna družina, ki jo je pastor Schuetz ustanovil že pred 16. leti, je sprejela za glavno nalogo, delati za zedinjenje kristjanov. Pred kratkim so se ti „redovniki“ udeležili zborovanja katoličanov in protestantov, na katerem je bilo 8 katoliških škofov.

Schuetz je sin kalvinističnega pastora v Švici. Redovna družina protestantskih bratov, ki jo je ustanovil, združuje 45 protestantskih, luterantskih in kalvinističnih pastorjev iz petih dežel. Redovniki prebivajo v zapuščeni vasi Taizé (Borgoña) blizu razvalin Cluny. Zunaj samostana nosijo navad-

no obleko kakor drugi današnji ljudje. V redovni hiši pa imajo belo redovno obleko.

Imajo obljubo treh evangeljskih svetov: pokorščine, čistosti, uboštva. Skupne molitve v zboru po zgledu drugih redovnikov opravljajo v vaški got-ski cerkvi, v kateri pa ni več katoliške službe božje. Dovoljenje za to jim daje mons. Guillaume Sembel, škof v Dijonu. Poleg redovnega življenja izvršujejo še druga opravila. Imajo tiskarno, pristavo in kliniko. Med njimi so tudi poljedelci, obrtniki, zdravniki in umetniki. Bogoslovni učenjaki se posvečujejo tisku, s katerim pridobivajo za cilj, ki ga ima ta redovna družina — zedinjenje kristjanov.

Argentina

Sedem zastopnikov argentinske cerkvene oblasti je v papeških odborih za pripravo na II. vatikanski vesoljni cerkveni zbor. Med njimi sta dva kardinala, dva rezidenčna škofa, 1 pomožni škof, 1 prelat in 1 navadni duhovnik. Kardinala Jakob Alojzij Copello, kanceler katoliške Cerkve in kardinal Anton Caggiano, nadškof v Buenos Airesu, sta oba člana osrednjega pripravljalnega odbora.

Mons. dr. Henrik Rau, škof v Mar del Plata, je svetovalec odbora za disciplino zakramentov. Mons. dr. Mihael Raspanti, škof v Moronu, pa je svetovalec odbora za disciplino duhovnikov in krščanskega ljudstva. Mons. dr. Raúl Frančišek Primatesta, pomožni škof v La Plati, je član odbora za škofo in vodstvo škofij. Mons. Albert Devoto, generalni vikar škofije San Isidro, je član tajništva za širjenje pravega cerkvenega duha in za sredstva, ki so za to potrebna. Redovnik Peter Richards, pasionist je pa svetovalec odbora za apostolat katoliških laikov.

POGOVOR Z BOGOM

Toliko več slave dobi Bog od nas, kolikor bolj se posvetimo. Pot samo-posvečevanja pa je v prazenju sebe, sveta, greha in polnjenju z Bogom po zakramentih, krepostih in molitvi.

Molitev je pogovor z Bogom.

PROSITE . . .

- Bog je ene stvari navezal na druge: če se bodo zgodile prve, se bodo tudi druge. „Če bo molil, bo uslišan.“ Človek z molitvijo ne menja božjih načrtov, ampak samo vstopi vanje.
- Ni žetve, če ni bilo setve: setev ni le pogoj, ampak pravi vzrok žetve. Tudi molitev je tak vzrok.
- Molitev je vesoljni vzrok: svetniki so z njo vplivali na pojave v atmosferi, na žetev, na ozdravljenje...
- Nikdar ni človek večji, kot kadar je na kolenih. Živali ne molijo.
- „Kdor moli, se zveliča in kdor ne moli, se pogubi.“ (Sv. Alf. Ligy.)
- „Treba je vedno moliti in se ne naveličati.“ (Kristus)

. . . IN BOSTE PREJELI

- „Prositate in se vam bo dalo; iščite in boste našli; trkajte in se vam bo odprlo. Zakaj vsak, kdor prosí, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo.“ (Kristus)
- „In vse, kar koli boste v molitvi prosili z zaupanjem, boste prejeli.“ (Kristus)
- „Če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas, prosite, kar koli hočete, in se vam bo zgodilo.“ (Kristus)
- „Resnično, resnično, povem vam: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ (Kristus)
- Pod nekaterimi pogoji molitev nezmotno obrodi sad. Ti pogoji so: da moli človek zase, za stvari, ki so nujne za zveličanje, pobožno in vztrajno. Brez teh pogojev molitev ni nezmotno učinkovita, a rodi vseeno mnogo.

B. R.

Današnji laicizem je kot huda kužna bolezen, ki zastruplja duhovno ozračje in naše mišljenje. Zastruplje vzgojo, kulturo, družbo, državo, tisk in razvedrilo.

Ko nastopi huda kužna bolezen, si zdravniška znanost prizadeva, da najde proti njej učinkovita sredstva; v ta namen pa mora najprej ugotoviti, v čem je ta nova bolezen, njeno bistvo, najti njene vzroke in ugotoviti, kako se pojavlja in kateri so pogoji njenega širjenja.

Po besedah papeža Pija XI. je današnji laicizem v svetu duha kot huda kužna bolezen, ki zastruplja duhovno ozračje in naše mišljenje, ne da bi se tega prav zavedali. Tako govori v enciklikah Quas primas (1925) in Divini illius Magistri (1929).

Cerkev ima nalogo, očuvati svoje vernike pred takim duhovnim zastrupljanjem. O laicizmu so za svoje vernike italijanski škofje lani (25. III. 1960) izdali izčrpno in v tolmačenju pojavov laicizma razmeroma strogo pastirsko pismo, ki je za poznavanje laicizma zelo poučno in koristno.

Odgovorimo si še mi tu na kratko, da opozorimo na nevarnost laicizma, na ta glavna vprašanja: 1) Kaj je laicizem, 2) kateri so njega vzroki in pojavi, 3) kaj nam je storiti.

KAJ JE LAICIZEM

Laik (grška beseda) v cerkveni rabi, ed koder je izraz vzet, pomeni človeka izmed ljudstva; „laiki“ je tako isto kot — ljudstvo. Klerik pa je nasprotno za božjo službo posebej izbrana oseba, duhovnik; kler tako pomeni praktično isto kot — duhovščina s hierarhijo.

Laštvo in kler sta v Cerkvi dve plasti, ki med njima po naravi Cerkve ni nasprotja, ampak drug drugega dopolnjujeta in gradita eno skrivnostno telo Kristusovo, ki je Cerkev.

LAICIZEM: V KUGA NASE DOBE

V izrazu „laicizem“ pa je pojem „laik“ porabljan v ostrem nasprotju s pojmom „kler“. Laicizem v svojih vzrokih in pojavih ni nekaj enotnega, ampak je v njem največja raznolikost in pestrost. A če povzamemo tisto, kar je v vsem tem skupnega, spravimo vso to raznolikost na „skupni imenovalec“, moremo laicizem splošno označiti takole: Je zmotno mišljenje in praktična življenjska usmerjenost, ki dosledno in sistematično nasprotuje in izriva iz življenja in javnosti vpliv vere, Cerkev in njenih predstavnikov (kler: hierarhije in duhovnikov). Seveda je tu mišljen vpliv, ki ima vera in Cerkev do njega pravico in dolžnost in je tako laicizem krivica veri in Cerkvi.

Tako govorimo o: laični vzgoji, šoli, morali, kulturi, družbi, državi. Vse to je v laicizmu brez Boga, verskih idej, in navadno prešinjeno z ostrim nasprotovanjem in sovraštvom proti veri in Cerkvi in tako tudi proti njenim predstavnikom.

Da boljše razumemo, še omenimo, da je tej nasprotna zabloda klerikalizem, ki pa pomeni kot neko krivico laštviu. Kratko ga moremo označiti kot poseganje duhovne oblasti v zgolj svetne zadeve (politika, gospodarstvo itd.). Danes slišimo mnogo očitkov klerikalizma. A dejansko se v teh očitkih navadno javlja današnji laicizem in se v njih izdaja. Cerkev je namreč da-

nes v defenzivi (gl. Ahčin, Sociologija II, 2, 561) in je klerikalizem bolj redek pojav; očitaneje klerikalizma je danes pretveza laicizmu za napadanje vere in Cerkve. Koder je danes v svetu Cerkev evidentno preganjana, preganjalci delajo pod pretvezo, da hočejo le uničiti klerikalizem, ki njihova propaganda vedno o njem govori (prim. komunistične dežele, našo domovino, pa tudi ideološke borbe po svetu sploh, v Argentini).

Nas v nadaljnjem zanima le laicizem.

VZROKI IN POJAVI LAICIZMA

Po različnih vzrokih se ločijo različne stopnje laicizma, različne po svoji ostroti in radikalnosti, vsaka s svojimi pojavi.

MODERNO BREZBOŠTVO

Kot prvi vzrok današnjega laicizma moremo navesti moderno brezboštvo, ateizem. Ta trdi, če upoštevamo danes najbolj razširjeno obliko: Boga ni; vsako versko prepričanje je torej zmeta, zabloda; to so le verski predsodki; vera je značilna le za človeštvo na nižji stopnji razvoja; na višji stopnji bo vero izpodrinila znanost; sedaj prihaja tista doba; verovati je

tako danes nazadnjaštvo, mračnjaštvo, reakcionarstvo, misticizem, ki se ne zna živeti v današnjo stvarnost; vse je ne vredno današnjega naprednega človeka.

Še več: Vera je socialno zlo. Verski misticizem uspava človekove energije. To izrablja kapitalizem, da uspava delavske mase, da se ne bi zavedle svojega položaja in poslanstva. Vera je zato opij za ljudstvo.

Za vsako vero to velja, posebno pa še za krščanstvo in za Cerkev. Cerkev je organizacija, ki izrablja blodna verska čustva in tako drži človeštvo v duhovni tiraniji, uspava proletariat in ga drži v sužnosti kapitalizma. Je tako zajedalka in škodljivka človeške družbe.

Duhovnik je tedaj bedno in omejeno bitje, ki je zapisalo svoje življenje verskim blodnam; živi od izrabljanja verskih čustev; njegovo delo je prazno; je zajedalec družbe. Zato: „Kramp v roke in na delo!“ se sliši danes v napujanju klcra.

Vse te navlake je treba človeka osvoboditi, pravi brezbožni laicizem: verskih predsodkov, Cerkve, duhovnov. To bo šele prava svoboda, ki moderne ga človeka čaka. Če za sedaj še ni mogoče tako osvoboditi vsakogar osebno, pa je treba tako očistiti vere in Cer-

Voditelji svetovnega komunizma v letu 1949; v sredi stoji Stalin, za njim Hruščev, ob straneh pa sedita Molotov in Malenkov

kve vsaj javnost, javno življenje. Vsa vzgoja mladine, šola, bodi laična; naj mlademu človeku iztrga iz misli idejo Boga, duše, posmrtnosti, greha. Morala bodi laična, brez vsake verske ideje.

VERSKA BREZBRIŽNOST

Drugi vzrok današnjega laicizma je verski indeferentizem. V svojih principih je ta laicizem manj radikalen, a v praktičnem življenju se rad pridružuje in nastopa skupno z onim brezbožnim.

Verski indiferentizem more priznati Boga, neko nadsvetno bitje, a ne prizna nadnaravnega značaja krščanstva in Cerkev. Edino prave vere zanj ni; vse vere so enake.

Krščanstvo se predstavlja kot razodeta in edino prava vera. Cerkev je popolna verska družba, ki ima velik vpliv v svetu, na javno in zasebno življenje. Označeni laicizem to težko prenaša in smatra Cerkev v njeni zavesti božjega poslanstva in z njenim velikim vplivom za samozvanko in nastopa zato proti njej večkrat z vsem sovražstvom.

„Vera je privatna zadeva“, — je neprestano ponavljano načelo tega laicizma. Zato naj ostane skrita v sreč in se zunaj ne javlja. Verski predstavnik naj se omeji le na to, osebno vpliva nje od osebe do osebe. „Duhovniki v zakristije“ — je zato kulturnobojno geslo tega nazora. Zato bodi šola, vzgoja, laična; brez vpliva kake vere ali Cerkev. Verska vzgoja, da neti versko nestrpnost in tako razdvaja ljudstvo in ruši nacionalno edinstvo. To smo vsak dan morali poslušati n. pr. v Argentini v času borbe za svobodno šolstvo. V katoliškem narodu peščica brezvercev in versko indiferentnih in nekatičanov smatra za rušenje nacionalne edinstvi vzgojo v krščanskem duhu, do

katere ima ljudstvo pravico in Cerkev dolžnost, jo posredovati.

Ker je laicizmu vera privatna zadeva in nima dostopa v javnost, ne prizna Cerkvi kakih pravic glede zakona. Edino veljaven mu je civilni zakon in se povsod bori za razvezo zakona, razperoko; to tem bolj srdito, ker razporoke Cerkev ne prizna.

Ker Cerkvi ne prizna kake prednosti pred drugimi verami, ji tudi ne prizna značaja neodvisne, popolne družbe. Zato tudi odklanja v državnem življenju vsak konkordat, pogodbo Cerkev z državo glede ureditve zadev, kjer sta obe družbi prizadeti. Zakaj konkordat prav vsebuje vsaj tiho priznanje Cerkev kot od države neodvisne družbe. Nasprotno hoče laicistična država imeti Cerkev povsod sebi popolnoma podrejeno in jo v tem enačji s katerckoli drugo organizacijo, ki ima nad njimi država oblast. Tako pride do ločitve Cerkev od države, ki jo laicizem povsod izvede v Cerkvi sovražnem smislu. To je državni laicizem, ki je na žalost značilen predvsem za romanske dežele, ki so v ogromni večini po svojem prebivalstvu katoliške (gl. Ahčin, Sociologija II, 2, 569).

Laicizem ne trpi nastopov katoličanov v javnosti; zlasti se boji kakega organiziranega njihovega nastopa. Že v najbolj nedolžnih verskih nastopih rad sumi politiko in očita klerikalizem, pa naj bo kdaj tudi navadna procesija ali čisto verska manifestacija. Zlasti pa ne prenese kakega političnega organiziranja katoličanov, kot da do tega ne bi imeli pravice, pa naj bo narod tudi v celoti katoliški. V javnosti se sme kazati brezverstvo in laicistično frama-sonstvo, gorje pa, če se kakor koli skuša uveljaviti krščanska in katoliška zavest. Do tega absurda je privedel položaj v mnogih deželah današnji laicizem.

Ta laicizem, bodisi brezbožni bodisi versko indiferentni, ima tudi v katoliških deželah veliko moč: ima večkrat mogočne politične stranke, tisk, visoko šolstvo, mogočna propagandna sredstva.

VERSKA NEVEDNOST

Tretji je laicizem sicer vernih katoličanov; temu je vzrok pomanjkanje verske izobrazbe. V vprašanju o laicizmu je prav to najbolj žalostno poglavje.

Ko bi bile proti označenemu laicizmu, ki je krščanstvu in Cerkvi tako sovražen, katoliške mase zavedne in enotne, nič ne bi mogel storiti sovražnik. A kaj vidimo? Nasprotnik računa na nespamet katoličanov. S plitvimi propagandnimi gesli meša katoličane in jim skuša vcepiti čut manjvrednosti. Laicizem se predstavlja kot naprednost, umevanje današnje stvarnosti, širina in odprtost za sodobne probleme; katoliško stališče pa istočasno predstavlja kot nazadnjaštvo, ozkost in zaprtost, klerikalizem. In verniki nasedajo, preprosti in izobraženi večkrat; ne zaradi izobraženosti, ampak v resnici zaradi plitvosti in pomanjkanja verske izobrazbe. Tudi tisti, ki se smatrajo za „zelo katoliške“. V vprašanjih, kjer Cerkev jasno uči in daje obvezna navodila, katoličani rajši slede laicističnim rešitvam nasprotnikov Cerkve. Jagnjeta hodijo v šolo k volkovom in tulijo z njimi. Politično so žalostno znane „ljudske fronte“, kjer so katoličani odklonili prave voditelje in se hlapčevsko vdinjali vedstvu komunizma: taka ideološka ljudska fronta je danes med nami laicizem, ki v njem katoličani v važnih vprašanjih namesto Cerkvi slede njenim zagrizenim nasprotnikom.

Tudi v Argentini, ki je po ogromni večini katoliška dežela, smo videli zadnja leta žalosten pojav: Kakor hitro je

prišlo v javnosti na vrsto kako važno sporno vprašanje, kot n. pr. o laičnem ali svobodnem šolstvu, razporoki (divorciju) itd., čez noč je v vsej deželi nastala zagrizena borba proti cerkveni hierarhiji, duhovščini. Katoličani so z vso ihto hoteli izvedbo predlogov, ki jih je pripravil brezbožni in versko indiferentni laicizem.

In v verskem življenju v isti deželi pogosto slišimo od oseb, ki se imajo za „katoliške“, pristno laicistično izjavo: Bog in lujanska Marija, to že, le duhovnov ne! Kot da bi Boga in lujansko Marijo poznali brez hierarhije in duhovnov.

Med katoliško inteligenco se ponekod kaže po laicizmu vcepljeni čut manjvrednosti v preziru katoliškega, nekritični kritiki in smešenju katoliškega in občudovanju nekatoliškega, v iskanju pohvale nasprotnika, ki je ob njej naravnost blažen, če jo doseže. Drug primer, s področja verskega življenja: Je globoko veren in naravnost pobožen človek; a njegovo krščanstvo je strogo le evangeljsko krščanstvo. Ob vsej pobožnosti je zagrizen nasprotnik hierarhije in duhovščine. Je to pobožen katoliški laicist.

NAPETOST MED STANOVI

Kot poseben vzrok nekega laicizma med katoličani moremo navesti

Znani socialist Herriot se je pred smrtjo spravil z Bogom

še napetost in nasprotje med stanovi, tu med laištvom in klerom. Laicizem, kolikor je zgolj iz te osnove, je manj oster, ker ni iz idejnih osnov, ampak iz medstanovskih odnosov.

Kler predstavlja poseben, po marsičem od laištvu zelo različen stan. Iz te različnosti prihaja večkrat do nekega nerazpoloženja laištvu do klera. To kler včasih ugotavlja z rekom: Dicit laicus clero: Semper tibi inimicus ero (Laik je dejal duhovnu: Vedno ti bom nasproten).

Laištvo večkrat kaže na lahko in prijetno življenje klera in ob tem misli le na težave svojega položaja. To se včasih izraža le bolj v dovtipih, ki pa so drugič iz pravega nerazpoloženja proti kleru. Duhoven da je človek, ki bel kruh je in rdeče vino pije; človek, ki da si da vse plačati in nikdar zastonj ne zine.

Samo na sebi to še ne bi bilo tako hudo. Hujše je le, kolikor to razpoloženje pripravlja ugodna tla za strupeno laicistično propagando, ki duhovniku popolnoma uničuje ugled, ga onemogoči med ljudmi in jih obrne proti njemu (jih napravi neke laiciste). Koliko je glede tega laicizmu celo v katoliških deželah uspelo doseči, človek ne bi verjel, če ne bi tega sam okušal. Če bi duhovnik resno vzel, kar se o duhovščini ponekod govori in misli (n. pr. v Argentini), bi tega vzvišeno ne preziral, bi si od sramu ne upal na cesto. Zdravniki, advokati — vse to ljudje prenašajo; le duhovnika, pa celo v katoliškem ambientu, kje gledajo kot najbolj odvratno bitje, ki da je hinavec, svetohlinec, ki še daleč ne živi tako, kot hoče, da v javnosti o njem velja. To mišljenje o duhovščini splošno ni razumljivo samo iz nekaterih slabih zgledov, ki se med duhovščino dobijo; več razloži senzualnost in pokvarjenost ambienta in do konca šele pojasni ta

pojav kvarno delo laicizma, ki je med ljudstvom skozi dobe izpodkopaval ugled kleru.

Ko je laicizem javno mnenje pripeljal do tega, je njegovo nadaljnje delo lahko. Po duhovnih vera gor, po duhovnih vera dol (slovenski pregovor) — more imeti tudi ta pomen: ko je uničen ugled duhovnika, ima laicistični nasprotnik proste roke pri svojem razdiralnem delu proti veri in Cerkvi.

KAJ STORITI?

Kaj nam je proti okuženju laicizma storiti, sledi iz povedanega. Bolezen je treba zdraviti pri vzrokih. Vzroke laicizma bi bilo treba odpraviti.

Z upadanjem brezverstva in verskega indiferentizma bo izginjal tudi laicizem. A do tega je dolga pot. Ko govorimo o nastopanju proti laicizmu, mislimo navadno na laicizem v katoliških vrstah. Temu velja najprej naša pozornost in moremo proti njemu marsikaj storiti.

Gre za to, da katoličani spregledajo in ne nasedajo sovražnikom Cerkve. „Ne dajte se vpregati v jarem z neverniki“ (2 Kor 6, 14), velja tudi danes nam, zlasti vsem katoliškim laicistom. Ne hodite v šolo k volkovom in ne tulite z njimi! Dovolj je že bilo med katoličani ljudskih front, kjer je vernike za svoje cilje in proti Cerkvi izrabljaj nasprotnik Cerkve. Dovolj je že tudi te idejne ljudske fronte laicizma, ki jo vodijo proti Cerkvi njeni sovražniki.

Proti laicizmu je v katoliških vrstah treba oblikovati tip novega, krščanskega laika. Da dosežemo ta namen, so v podrobnosti naše naloge naslednje:

1. Razkrinkati je treba laicizem, da ga bomo dobro poznali in da ga v življenju takoj opazimo; v čem je; kaj so njegovi vzroki; kako se javlja. Paziti moramo, kdaj je utemeljeno in kdaj

Kakor zvoniki kipe proti nebu, tako se morajo tudi naše misli dvigati od zemskega k nebeškemu in potem v luči vere pre-sojati vse, kar nas obdaja

so le laicistična propagandna gesla, ko se govori o reakcionarstvu in naprednosti, o ozkosti in širini ter odprtosti, o klerikalizmu.

2. Proti nepoučenosti je treba med verniki širiti pravo in temeljito versko izobrazbo, zlasti v vprašanjih, kjer laicizem dela med nami zmedo; tako o pomenu vere in Cerkve; o značaju, pravicah in poslanstvu Cerkve; vse to glede na osebno, družinsko in javno življenje; pri izobrazbi, vzgoji, kulturi sploh; v socialnem in državnem življenju družbe. — H komu pojdemo po odgovor v teh vprašanjih? Nikakor ne k brezvercu in sovražniku Cerkve!

3. Poleg izobrazbe je potrebna prava vzgoja srca v poglobljenem verskem življenju. Zakaj v teh življenjskih vprašanjih ni dovolj le naravno oblikovanje uma, ampak je potrebna poglobitev naše vere in utrditev našega nadnaravnega

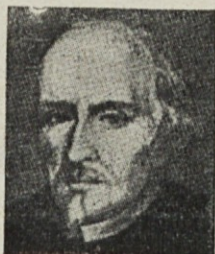
gledanja na življenje. Naturalistična usmerjenost nas namreč pripravlja za lahek plen laicizma.

4. Potrebno je pravo pojmovanje poslanstva duhovnika in laika v Cerkvi. Med njima ne sme biti nasprotja, ampak medsebojna naklonjenost in iskreno sodelovanje. Po božji volji se dopolnjujeta in gradita eno telo Cerkve. Oba sta potrebna in od njunega harmoničnega delovanja je odvisna trdnost, zdravje in bujno življenje skrivnostnega telesa Cerkve.

Proti reakcionarnemu laicistu v katoliških vrstah danes že vstaja nov moderen, res krščanski laik. Upajmo, a tudi delajmo na to, da bo val novega duha zajemal vedno širše kroge katoliškega laišstva in odplavil med njim zle naplavine laicizma in njegovo kužnost.

DR. FRANC GNIDOVEC

Zgledi svetnikov in velikih ljudi so kakor svetle zvezde sredi noči. Med temi je bil tudi Calderon de la Barca, ki je živel v 17. stoletju na španski zemlji.

CALDERON DE LA BARCA

Don Pedro Calderon de la Barca je sin španskega naroda, tistega naroda, kj se je moral stoletja boriti za svojo domovino in krščansko vero. Bila je to borba, ki je v srcih vročih Špancev razvila verski zanos in viteško čutenje, dve značilni lastnosti, ki še danes krasi vsakega pravega Španca.

Prva mladost

Pesnik don Pedro Calderon de la Barca se je rodil v Madridu 17. jan. 1600. — v dobi, ko je bila Španija na višku svoje moči in kulture. Domača pesnikova hiša je bila strogo katoliška in pobožna. Don Pedro je imel dva brata in sestro, ki je stopila v samostan v Toledu.

Devetletnega dečka so starši dali v madridski jezuitski kolegij, kjer se je učil gimnazijskih predmetov: slovnice, retorike in poetike. Že kot desetletni gimnazijec je sestavil z dvema tovarišema dramo, v trinajstem letu pa je napisal dramo že sam.

Akademski leta

Kot petnajsten mladenič je šel Calderon na vseučilišče v Salamanko. Salamanka je bila takrat, kakor pravi Calderonov biograf Vera Tasis, „največja univerza na svetu, slavna mati vseh znanosti in največjih ženijev“. Tu se je za pet let posvetil matematiki,

filozofiji, geografiji, kozmologiji, svetni in cerkvenj zgodovini, pravu in teologiji. Zanimarjal pa tudi ni pesništva, saj je Calderon bil že kot vseučilišnik po vsej Španiji znan kot dramski pesnik.

Prvi veliki pesniški uspeh

Leta 1622 se je Calderon udeležil natečaja, ki se je vršil ob priliki kanonizacije sv. Izidorja Sevilskega, sv. Ignacija Lojolskega in sv. Frančiška Ksaverija. Tu je dobil Calderon tri nagrade. Slavni španski dramatik Lope de Vega (1562.—1635.), ki se je tudi natečaja udeležil, je Calderonu dejal, „da je v svojih mladih letih dobil lovore, ki jih sicer čas daje samo sivim lasem.“

Častnik

Petindvajsetleten je Calderon storil to, kar so pred njim storili slavni Cervantes, pesnik Don Quijota, slavni dramatik Lope de Vega in Ignacij Lojolski: stopil je kot častnik v vojsko. Toda tudi v času svoje vojaške službe ni zapustil peresa. Zelo dobro je znal spopjeti orožje z muzami, meč s peresom.

Dvorni dramaturg

Njegova pesniška slava je bila toliko, da je bil po petletnem vojaškem življenju poklican v Madrid na dvor

kralja Filipa Filipa IV. kot dramaturg dvornega gledališča.

Kot dvorni pesnik in dramatik je Calderon v 10 letih napisal 25 najlepših dram. Postal je tako slaven, da ga je takrat že stari Lope de Vega označil za svojega naslednika. Po smrti Lope de Vega je res Calderon postal nesporno prvi dramski pesnik v Španiji.

Vnovič v vojski

Pozneje je še enkrat stopil v vojsko, sodeloval v raznih bitkah, dokler ni bil ranjen in upokojen. Sedaj je pesnik dobil dovolj časa in prilike za mirno delo. Po petletnem premoru — zaradi smrti kraljice in prestolonaslednika so bila vsa gledališča v znak žalosti zaprta — je nastopila za Calderona doba najplodovitejšega dela.

Duhovnik

Kljub temu, da je bil Calderon srečen, kljub temu, da je bil obdan z uspehi in slavo in užival vso naklonjenost kraljevskega dvora, je vendar pokazal tudi drugo značilnost vsakega pravega španca: vdanost veri. Kakor Lope de Vega in kakor Ignacij Lojolski je tudi Calderon zapustil svetno slavo ter se z dovršenim 50 letom posvetil službi božji.

„Autos sacramentales“

Tudi duhovniška služba ni pesniku spodreczala kril. Vseh 30 let svojega duhovniškega življenja je pel Calderon še dalje. Z mladostnim žarom se je vrgel na duhovno pesništvo in leto za letom sestavljal svečane duhovne igre v čast presvetega Zakramenta, tako imenovane autos sacramentales. Tudi kot siv starec je bil Calderon mož dovršenega dela, mladec poln zanosa za vse plemenito in lepo, svečenik božji in svečenik muz.

Calderon je umrl 81 let star (25. V. 1681). Njegova smrt je zavila v žalost vso Španijo. Komemoracije zanj so pa

bile tudi v Lizboni, v Milanu, v Rimu in drugje.

Ponižni genij

Kljub vsej svoji slavi je Calderon ostal ponižen. Znano je, da je sam le nekaj iger (Comedias) dal tiskati, kar pa je bilo drugih tiskanih, so prišle na svetlo proti njegovi volji. Medtem ko se danes vsak začetnik pesnik briga, da bo njegov „umotvor“ takoj tiskan, pod njim pa „ovekovečeno“ njegovo ime, Calderon za usodo svojih del ni skrbel.

Neverjetna rodovitnost

Ker so njegovo ime zlorabljali in so mnoga dela tiskali pod njegovim imenom, je Calderon na prošnjo nekega vojvode sestavil seznam svojih del. Ni se več spomnil vseh svojih del, saj je pesnil že 60 let in koliko! Navedel je 111 dram (Comedias) in 70 autos sacramentales.

V resnici pa znaša število njegovih dram najmanj 121, a autos sacramentales najmanj 73. Razen tega je še spesnil 200 prediger (loas), 100 mediger oz. poiger, sonetov, romanc in drugih pesnitev.

Višek Calderonovega ustvarjanja

Višek je dosegel Calderon v autos sacramentales. Na Telovo so bila namreč gledališča zaprta. Zato so naredili odre kar na ulicah in trgih, v Madridu rayno nasproti kraljevski palači. Tu so igrali religiozne prireditve v čast presv. Zakramentu, ponekod po cel mesec.

Največji dramski genij

Kljub temu, da je mnogo pisal, mu dela niso prav nič površna. Vse je dobro premišljeno, z velikim trudom, ljubeznijo in umetniško brigo napisano. Vsa dela so dovršena. Goethe sam je imel Calderona za največjega dramskega genija, mojstra gledališke tehnike. V tem pogledu je stavil Calderona nad Shakespeara.

Potrebno je moliti za uspeh vesoljnega cerkvenega zbora

Z vročimi molitvami moramo prositi sv. Duha, da vodi vse tiste, ki aktivno sodelujejo pri pripravah za vesoljni cerkveni zbor. Zateči se moramo tudi k Mariji srednici milosti, ki je patrona cerkvenega zbora in k sv. Jožefu, ki je mogočni zaščitnik teh velikih prizadevanj in dela za čast ter veličino Cerkve (Sv. oče v pismu škofom 19. 4. 1961).

Katoličani v javnem življenju

Katoličani se ne smejo odtegovati delu v javnem življenju, ampak morajo aktivno sodelovati in podpirati. Pomagati morajo pri napredku svojega naroda in za to delo črpati moči ter naukov iz zakladnice Kristusovega nauka (Sv. oče Janez XXIII. v poslanici ob neodvisnosti nove afriške države Senegal, 4. 4. 1961).

Cerkveno petje nas vodi k Bogu

Pesem je izraz človekovih čustev. Človek se je poslužuje v vseh obdobjih svojega življenja, v mladosti in starosti, v zadovoljstvu in trpljenju, v znak zahvale in tudi kot sredstvo iskrene prošnje. Cerkveno petje ni samo izraz naših čustev, ampak je tudi iskrena molitev, zato nas vodi še bližje k Bogu (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdienci, 12. 4. 1961).

Poljedelski delavci si morajo medsebojno pomagati

Poljedelsko delo je izpostavljeno vedno tudi izrednim preizkušnjam. Ima svoje posebne težave in probleme. Pri vseh težavah je potrebno vedno zaupati v Boga in črpati iz žive ter močne vere. Nikoli se ne sme pozabiti, da je človekovo delo sveto, ker ga opravlja racionalno bitje, dvignjeno na stopnjo otroštva božjega. Tako uči katoliški

Glas iz Rima

socialni nauk v skrbi za dostojanstvo dela. Pomoci se ne sme pričakovati samo od drugih, ampak si morajo pripadniki istega stanu sami pomagati. Imeti morajo zaupanje v samega sebe, pri tem se pa varovati osebnega in skupinskega egoizma (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru poljedelskim delavcem Italije, 20. 4. 1961).

Skrb za vzhodne katoličane

Dne 16. 4. 1961 je sv. oče Janez XXIII. posvetil po vzhodnem obredu za škofa svetovalca pri kongregaciji za zedinjenje msgr. Coussa. Po končani posvetitvi je izrazil skrb za katoličane v vzhodnih deželah, ki imajo bogate tradicije, neizčrpljive zaklade duševnega bogastva in so ustvarili velika dela v čast stari in novi zavezi.

Ljubezen in dobrodelnost morata biti prisotni tudi med delavci

Kot vedno, je tudi dandanes neobhodno potrebno podpirati dobrodelne ustanove. Država in njene ustanove ne zmorejo vsega. Prispevki premožnih tudi ne pokrijejo vseh potreb. Zato je nujno potrebno, da vsi kristjani gojijo krepost krščanske ljubezni do bližnjega in po svojih močeh pomagajo dobrodelnim ustanovam. Posebno je še potrebno, da se krepost krščanske ljubezni

in dobrodelnosti vzbudi in goji med delavstvom, ki je tako močno ogroženo v svoji veri in zvestobi Cerkvi. (Kardinal Tardini v pismu, ki ga je po naročilu sv. očeta poslal glavnemu asistentu A.C.L.I., dne 4. 4. 1961).

Duhovniški poklici so blagoslov božji

Otroci so dar in blagoslov božji. Ta blagoslov je še posebej izražen v številnih družinah. Navadno se v številnih družinah že v zgodnji mladosti pri enem ali celo več otrokih pojavi nagnjenje do duhovniškega poklica. Tega ni treba potem pretiravati ali pa preprečevati, ampak skrbno gojiti, da milost božja lahko opravi svoje delo. Cerkve potrebuje veliko duhovnikov. Zato je velik blagoslov božji za starše in družino, ki dá Cerkvi novega služabnika (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdienci, dne 8. 4. 1961).

Vzgojni pomen športa

Šport, postavljen v službo razvoja človekovega telesa omogoči popolnejši razvoj osebnosti, utrdi duha in ga postavi nad fizično silo, vzgaja disciplinirane in energične moške in žene, ki lahko postanejo v svojem okolju resnični nosilci obnove krščanskega življenja. Izogibati se pa moramo materialističnega pojmovanja športa, ki postavlja telo nad duha in mu tako uniči njegov pravi namen (Državni tajnik kardinal Tardini po naročilu sv. očeta v pismu Mednarodni krščanski zvezi za telesno vzgojo).

Pospešujemo duhovniške poklice!

Današnji časi nam dokazujejo, da je veliko duhovniških poklicev sad dolgoletnih živih stikov duhovnikov ali Bogu posvečenih oseb z bodočim duhovniškim kandidatom. V tem pogledu so različne stopnje odgovornosti, vedno pa je treba pomagati dobri volji in pra-

vilni rabi svobodne volje ter razvijati apostolskega duha. Vedno pa je treba mladini predočiti apostolske potrebe Cerkve in obširno področje Gospodove žetve (Kardinal Tardini v imenu sv. očeta nadškofu francoskega mesta Toulouse, 8. 4. 1961).

Živimo iz ljubezni!

Bodimo vedno posnemalci božji in živimo v medsebojni ljubezni. Prosimo vedno, da bomo otroci božji, da bomo živeli v ponižnosti, vredni odrešenja Kristusovega (Sv. oče Janez XXIII. v splošni avdienci, 3. 4. 1961).

Kristus je vedno prisoten v življenju Cerkve

Delo prvih apostolov rodi tudi sadove v naši dobi. Kristus vedno zmaga, nam je trajen vzgled, nas posvečuje, kliče in razveseljuje. Vedno je z nami! (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdienci, 6. 4. 1961).

Kard. Cento pozdravlja delo Družabne pravde

Družabna pravda se je po svojem zastopniku g. Romanu Rusu udeležila proslave jubileja socialnih enciklik v Rimu in je predsedniku odbora za proslave kardinalu Cento poslala pozdravno pismo. Na to pismo je g. Rus prejel naslednji odgovor:

„Spoštovani gospod, prejel sem Vaše drago pismo z dne 15. maja, s katerim ste mi sporočili pozdrave in udeležbo pri proslavah 70-letnice okrožnice Rerum novarum v imenu slovenske organizacije Družabne pravde. Ko se zahvaljujem za Vaše tako pomembno dejanje, mi je drago izreči najboljše želje in voščila za delavnost, ki jo organizacija vrši med slovenskimi izseljenci v tujini v namenu, da bi vedno bolj spoznavali in izvajali krščanski socialni nauk.

Človek, ki pozna svoj izvor iz Boga in svoj večni cilj v Bogu, se bo v borbi za življenjski obstoj, v blesku skušnjav materialnih dobrin in ob zgledu zgolj materialističnega stremjenja premnogih, vzdržal v pravi usmerjenosti le tedaj, ako se bo božje kraljestvo pokazalo njegovi duši v tako lepi, vabljeni, očarljivi podobi, da ga bo popolnoma prevzelo.

ISČIMO BOŽJE KRALJESTVO

V svojem znamenitem govoru na gori nam je Gospod Jezus zapustil čudovito lepa in koristna navodila za življenje. Poznavajoč do dna našo slabost, naše skrbi in bojazni, nas spodbuja k popolnemu, otroškemu zaupanju v božjo previdnost, ki očetovsko čuje nad nami vsak dan in v vseh okoliščinah. Opominja nas, naj se ne predajamo nikoli pretiranim skrbem za bodočnost, marveč naj zaupno vržemo svojo dnevno skrb na Boga, ki ve za vse naše potrebe in ima moč, da nas vsega hudega obvaruje in z vsem potrebnim preskrbi.

Vedoč, da se večina ljudi peha v prvi vrsti za minljivimi tavnimi dobrinami, ne samo iz potrebe, ampak še bolj iz poželenja po njih, kar povzroča tako posameznikom kot celotni človeški družbi nebroj težav, nadlog in bridkosti, z ljubečo resnostjo svari: „Ne nabirajte si zakladov na zemlji, kjer jih uničujeta molj in rja in kjer tatje kopljejo in kradejo; nabirajte si marveč zakladov v nebesih, kjer jih ne uničuje ne molj in ne rja, in kjer tatje ne kopljejo in ne kradejo.“ V globokem poznanju človeške narave, katere Stvarnik je, dostavlja: „Kjer je namreč tvoj zaklad, tam bo tudi tvoje srce“ (Mt 6, 19-21). Človek, ki se zaveruje v svetne blagrine in dobrine in se mu srce v poželenju nanje naveže, izgubi vsak smi-

sel za duhovne, nadnaravne vrednote. V gonu za bogastvom mu srce omrzne, okameni. Plemenita čustva v njem zamrjejo, mimo in preko vsega, kar je v zvezi s pravičnostjo in ljubeznijo, stremi le za večjim dobičkom. Gospod Jezus tudi jasno pove, da se človek ne more posvetiti obojemu: skrbi za materialnim bogastvom in plemenitemu stremljenju za večnimi vrednotami: „Nihče ne more služiti dvema gospodoma. Ne morete služiti Bogu in mamonu“ (Mt 6, 24).

V ljubeči skrbi za našo resnično, trajno srečo nam kliče: „Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico in vse drugo se vam bo navrglo“ (Mt 6, 33).

Božje kraljestvo — najprej in nad vsem

Kristjani, v veri poučeni, vemo, kaj misli Jezus z besedo: božje kraljestvo. Je to nebeško kraljestvo, kjer nas čaka večna blaženost. Po tem kraljestvu naj naša srca na tem svetu hrepenijo, za njega dosego se moramo neutrudljivo prizadevati. Da enkrat to božje kraljestvo resnično dosežemo, mora njegova misel popolnoma prevzeti naše duše, tako da nas vse skrbi za vsakdanje življenje od te nadnaravne smeri ne odvrnejo. Sveti Pavel realistično pravi: „Kraljestvo božje ni jed in pijača, ampak pravičnost in mir in veselje v Svetem Duhu“ (Rim 14, 17). Te duhovne

dobrine mora človek v svojem življenju na prvem mestu iskati. Ladja našega življenja mora biti usmerjena k Bogu in za to svojo smer se mora ne-
 prestano boriti proti vsem viharjem in nevarnim klečem. To je tako lepo ruski mušik nekoč povedal duševno razdvojenemu pisatelju, grofu Tolstoju, ki se je ž njim ob plugu pogovarjal: „Na svetu so tudi ljudje — je dejal —, ki ne živijo za dobiček, ampak za Boga in za svojo dušo.“ Z besedo „tudi“ je prosti verni kmet grofu Tolstoju dal vedeti, da taki ljudje niso ravno v večini, da pa jih na zemlji nikoli ne zmanjka, in da naj se tudi on takim pridruži, ako želi najti srečo in mir in veselje v Bogu.

Seveda taka duhovna, nadnaravna usmerjenost človeku v vsakdanjih življenjskih borbah, skušnjavah in nevarnostih ni vedno lahko dosegljiva in vzdržljiva. Borba za življenjski obstoj je trda, skušnjave materialnih dobrin so silne, nevarnosti pohujšanja ob zglodu zgolj materialističnega stremjenja premnogih so velike. Krščanski človek, ki pozna svoj izvor iz Boga in svoj večni cilj v Bogu, se bo vzdržal v pravi usmerjenosti le tedaj, ako se bo božje kraljestvo pokazalo njegovi duši v tako lepi, vabljeni, očarljivi podobi, da ga bo popolnoma prevzelo. Božji Učenik, ki to ve in nas pozna, nam je v ta namen povedal eno svojih lepih prilik.

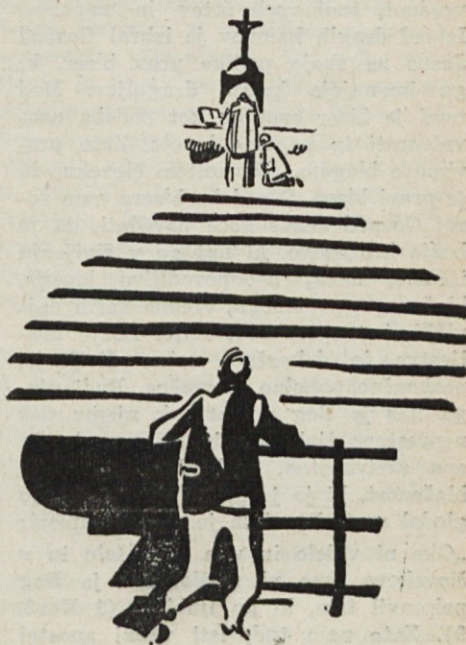
Prilika o biseru

„Nebeško kraljestvo je podobno trgovcu, ki je iskal lepih biserov. Ko je našel dragocen biser, je šel in prodal vse, kar je imel, in ga je kupil“ (Mt 13, 45-46).

Gospod nam pred dušo priključuje podobno trgovca z biseri. Ves zavzet je za ta svoj posel. Svojemu življenju ni postavil drugega cilja, kot iti za temi

dragulji. Slučaj nanese, da mu pride v roke biser izredne lepote in vrednosti. Kakor omamljen od njegove lepote ga gleda, ga vzame v svojo dlan, ga obrača na vse strani in je poln strmenja in občudovanja. Nikolj še ni videl bisera tako lepega, tako blestečega, tako čistega. Ko ga tako prevzet ogleduje, si ga natihem tudi že poželi in misli, kako bi ga pridobil. Ne premišlja dolgo. V duhu pregleda in preračuna svoje premoženje in se odloči: Vse dozdaj zbrane bisere prodam, če treba še drugo svoje imetje, in kupim ta prečudno lepi dragulj. Kakor je v svojem srcu sklenil, tako tudi takoj stori: „Gre in prodaj vse, kar je imel, in ga kupi.“ In ve, da je napravil dobro kupčijo. Poznavajoč vrednost dragih kamnov je uvidel takoj, da je prelepi biser vreden tisočkrat več kot vse njegovo premoženje.

Spremljajmo še malo tega trgovca

z biseri v svojem duhu, ko se pripravljala, da zaključijo to kupčijo. Gotov izredne vrednosti dragulja, hiti domov razburjen, v strahu, da se mu priložnost kupčije ne izmakne in ga kak drug trgovec ne prehitijo. Na kaj misli? Na to, da bo moral žrtvovati vse bisere, ki jih je dotedaj nabral in bil nanje navezan? Se toži nad visoko ceno? Še malo ne. Vse, kar poseduje, žrtvuje z veseljem in ko je končno dragoceni biser v njegovi posesti, je neizmerno srečen in vesel, sam sebi se zdi kakor drug, nov človek. Novo življenje se začne zanj.

Glejte v tej, v naši domišljiji malo razviti Gospodovi priliki o biseru njeno globoko misel in spodbudo: Kakor trgovec z biseri moramo iskati božje kraljestvo z vsem hrepenenjem svojega srca. Verovati moramo, da je vredno vseh zemeljskih blagrov, vseh svetnih vrednot, tudi vseh žrtev in naporov. Izmed dragih kamnov je izbral Gospod Jezus za svojo priliko prav biser, ki ga imenujejo kralja draguljev. Med temi je biser označen kot podoba usvršenosti in popolne lepote. Zato pravimo o blagem, plemenitem človeku, da je pravi biser. S podobo bisera nam torej Gospod Jezus hoče povedati, da je božje kraljestvo, ki naj ga v življenju iščemo, nekaj nedopovedljivo lepega, blaženega, popolnega, vredno naših najvišjih in neprestanih želja. Božje kraljestvo je dokončno, večno življenje, neskončno popolno in srečno. Radi nje ga nas je Bog ustvaril, k njemu nas neprestano ljubeče vabi in usmerja. Je ona skrivnostna, neskončna lepota in blaženost, ki jo je nekoč v zamaknenju gledal sveti Pavel in je o njej zapisal: „Okoli ni videlo in uho ni slišalo in v človekovo srce ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo“ (1 Kor 2, 9). Zato nam tudi isti veliki apostol

kliče: „Iščite to, kar je zgoraj, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji. Kar je zgoraj, po tem hrepenite, ne po tem, kar je na zemlji (Kol 3, 1-2).“

Iščimo ga

Po Jezusovem in apostolovem naročilu moramo torej božje kraljestvo v svojem življenju na zemlji iskati. Iskati božje kraljestvo in njegovo pravico pomeni več, kot samo po njem hrepeneti in si ga želeči. Pomeni sledeče: služiti Gospodu Bogu v stanoviti zvestobi, spolnjevati njegovo postavo, vršiti njegovo sveto voljo, prizadevati si neutrudljivo za to, da bi bilo kraljestvo božje pravice, to je božje milosti, svetosti, pravičnosti, ljubezni in miru, vedno bolj utrjeno in poglobljeno v naših dušah in v našem okolju. Iskati božje kraljestvo pomeni v kratkem, živeti dosledno in stanovito po krščanski morali. Iskati ga najprej in nad vsem drugim se pravi, podrežati našemu nebeškemu hrepenenju in stremljenju vse, kar nam ta svet more nuditi. Pomeni končno, ljubiti Boga z vsem srcem, z vso dušo, z vsem mišljenjem, iz vseh svojih moči.

Kristjan, ki skuša tako ravnati, je že našel ta dragoceni biser, kajti življenje v milosti božji ni v bistvu nič drugega kot predigra in začetek blaženega življenja v nebesih. Ko je odkril ta zaklad in spoznal njegovo vrednost, je prepričan, da je pred vsem in nad vsem Bog, najvišji in končni cilj našega življenja. V njegovi duši se odpre neskončno obzorje večnosti, v katere luči vse posvetno zbledi. In vse, kar ni Bog, kar ni božje kraljestvo, izgubi v njegovih očeh svojo varljivo in minljivo vrednost. Z junaškim potrpljenjem, z najglobljo vdanostjo, da, celo z nekim notranjim veseljem doprinaša žrtve in trpi bolečine, izgube in bridko-

sti kratkega zemeljskega življenja, samo da bi enkrat prišel k večni Resnici, Dobroti in Lepoti. Razume svetega Pavla, ki piše: „Naša domovina je v nebesih... Zato imam vse za izgubo zaradi spoznanja Kristusa Jezusa, mojega Gospoda, zaradi katerega sem vse zavrzel in imam za smeti, da Kristusa pridobim“ (Filp 3).

Skrivnostni smisel prilike

Ko je Gospod Jezus pripovedoval svojo lepo priliko o biseru, je morda v njej gledal tudi odsvit svojega lastnega življenja. Nekega dne je šel Bog iskat dragocenih biserov, da bi z njimi okrasil svoja nebesa. In je našel nekatere, ki so se mu zdeli nad vse dragoceni: bile so to naše uboge, grešne, a po njegovi lastni podobi ustvarjene, neumrjoče duše. Tako si jih je zaželel, da jih je sklenil odkupiti za vsako ceno. In ta cena zanje je bila res neizrečeno visoka. Šel je tako daleč, da je žrtvoval svojega ljubega, edinorojenega Sina. Ta je postal človek, je vzel nase podobo hlapca in se ponižal do izničanja, kakor pravi sveti Pavel (Filp 2, 7). Vse njegovo življenje na zemlji je bilo ena sama žrtev za odkup naših duš. Zanje je žrtvoval svoj počitek, svojo čast, svoje življenje, zadnjo kapljo krvi. Ničesar na svetu ni imel za višje kot ta odkup naših duš iz satanove oblasti. Sveti Peter nas na to opozarja, ko piše: „Veste, da niste z minljivimi rečmi, s srebrom in zlatom odkupljeni, marveč z dragoceno krvjo Kristusa kot nedolžnega in brezmadežnega Jagnjeta“ (1, 18). Človek ne ve, čemu bi se ob tem bolj čudil: ali neskončni velikodušnosti božje ljubezni, ali nedopovedljivi velikodušnosti božje ljubezni, ali nedopovedljivi ceni, ki jo pripisuje nam.

Ako v priliki zamenjamo osebe in

stvari, moremo tudi reči, da je Jezus sam oni biser, edini dragoceni, neskončno vredni. In vsi vemo, da si z vsem svojim srcem želi, da si ga pridobimo in se tako obogatimo z njegovo osebo, z njegovim neskončnim zaslužnjem. V tem slučaju smo kupci spet mi. Predstavimo si zdaj kupca mrzlega srca, pravo kupčijsko dušo, ki gleda dragoceni biser in pozna njegovo vrednost, pa se ne mara odločiti, da bi ga pridobil. Ali je vredno — si pravi —, da bi človek za Jezusa žrtvoval svojo sebičnost, svoje dobičke, da bi radi njega pokoril svojo počutnost in uživanjaželjnost, brzdal svoje strasti...? Brezbrizhen gre naprej po svoji poti, cena za dragoceni biser se mu zdi previsoko...

Jezus pa v svoji neskončni ljubezni do nas vendar vse stori, da bi to našo brezbriznost napram sebi premagal. Vse njegovo stremenje gre za tem, da si pridobi naše nagnjenje, našo ljubezen. Iz tega si razložimo skrivnost njegovega učlovečenja, življenja, trpljenja in smrti; temu cilju je posvečen zakrament svetega Rešnjega Telesa; za tem gredo stalno njegova ljubeča previdnost, njegovi navdih, njegovi klici in opomini, njegovi obiski v sreči in v trpljenju. Prav to zadnje, naše bridkosti in preskušnje, so često v njegovih ljubečih načrtih one stopnice, po katerih nas skuša pripeljati k Sebi.

Jezus se neprenehoma trudi, da bi nas vnel v svoji ljubezni. Spodbuja nas k želji po pridobitvi predragocenega biserja njegove ljubezni, v kateri že blesti veličastno, neskončno božje kraljestvo ki bo po ljubezni do Jezusa gotovo enkrat naša srečna, večna posest.

Ne pozabimo na to nikoli! Ne zakrknimo svojih src pred tako ljubečo previdnostjo!

ALOJZIJ KOŠMERLJ

SKLEPANJE ZAKONA

Za veljavno sklenitev zakona se zahtevajo tri stvari:

- a) da ni razdiralnega zadržka;
- b) da obstoji privoljenje v zakon in nima bistvenih hib;
- c) da je privoljenje v zakon dano v zakoniti obliki.

RAZDIRALNI ZADRŽKI

Razdiralni zakonski zadržki so (kan. 1067 do 1080):

- a) nezadostna starost: moški pod 16 letom in ženska pod 14 letom ne moreta skleniti zakona;
- b) spolna nezmožnost: biti mora predhodna (že pred poroko) in trajna;
- c) zakonska vez: kdor je v veljavnem zakonu, ne more skleniti novega;
- č) različna vera: katoličan ne more skleniti zakona z osebo, ki ni krščena;
- d) višji redovi: kdor

PISMO SIVOLASEGA ŽUPNIKA ZALJUBLJENEMU FANTU

Dragi Janez!

Se še spominjaš, o čem sva se razgovarjala v zadnjem pismu? Ali si tudi Ti prišel do zaključka, da se splača — če se le da — postaviti si lastni dom? Sicer pa... sedaj si še mlad in imaš še dovolj časa za premislek in odločitev!

Toda recimo, da si že pod svojo streho. In sedaj poglej okoli hiše! Ali ni vseeno še preveč prazno, pusto?

Kako bi se hiši podalo vsaj malo vrta, vsaj kakšna gredica, zasajena s cveticami, in n. pr. na koncu zemljišča še majhen čebelnjak.

O teh stvarih bi Ti danes rad napisal nekaj misli.

Vrt

Vsa družina bo deležna njegovih koristi. Kako vsem tekne sveža domača zelenjava in sočivje! A da zraste, je treba seveda pridno delati. Zato se nikaner ne boj vzeti lopate v roke. Ne bo Ti škodilo. Nasprotno. To telesu in zdravju samo koristi.

A najbolj otipljivo bo občutila koristnost vrta Tvoja žena, vsakikrat ko bo trgala „domači“ peteršilj, rezala solato ali ruvala korenje.

Ustnice se Ti bodo same od sebe raztegnile v zadovoljen nasmeh, ko bo žena postavila na mizo lepo zapečeni krompir in dejala: „Veš, dragi Janez, to je pa že „novi“ krompirček in — 'domač'!“

Tudi kokoši in zajci potrebujejo sveže hrane. Kakšen vrišč bo nastal vsakikrat, ko bodo dobili šop radiča, solate ali trave!

In kako boš šele vesel, ko Ti bo ob koncu meseca žena dajala „obračun“ in vsa ponosna dejala: „Vidiš, samo z zelenjavo, ki smo jo doma pridelali, smo prihranili najmanj 500 pesov, a raje več; in poglej, kako je vse sveže in zdravo!“

In ta skupna skrb in ljubezen do vrta bo še bolj okrepila Vajino medsebojno ljubezen in vzajemnost.

Čebelnjak

Samo nekaj besed bi Ti rad zapisal o koristnosti čebel in o zanimivosti življenja, ki se razvija v panjih.

V mestu to seveda ni tako lahko (ali sploh nemogoče!); toda morda ne boš vse življenje zabit in zaprt v kakem desetem nadstropju ali v stanovanju med samim zidovjem...

Vzdrževanje nekaj panjev skoraj nič ali prav malo stane (nabava že, a to je samo enkrat). Od čebel imaš skoraj le korist, če so le količkaj dobra

Česa nas čebele uče? N. pr.: razdelitve dela, marljivosti, natančnosti in tudi „socialnih“ krepostih.

Kar obstrmel boš pred veličino Stvarnika, ko boš le malo prodril v „skrivnosti“ panjev. Tam boš naletel na kraljico — matico, ki skrbi samo in edinole za veličino in rast svojega rodu; odkril boš delavke-zidarice, pri katerih se matematiki ne morejo načuditi, kako morejo napraviti tako pravilne šesterokotnike; potem rednice, ki delajo samo zunaj panja, a le za korist panja; dalje boš zapazil druge, ki prinašajo med; končno ima ta urejena „državica“ tudi svojo „vojsko“, nekatere čebele imajo namreč zgolj to nalogo, da skrbe za varnost „domovine“, in kako odločno, le skušaj se približati!...

Sad tega marljivega in urejenega dela, med, je sijajno zdravilo za grlo. A tudi če človek ni bolan, mu vedno tekne okusno pripravljeno medeno pivico (n. pr. medena potica!) ali domači medeni cukrčki. — Moja že zelo stara in pod težo let upagnjena mati večkrat speče tako imenovani „medeni kruh“, ki je prava slaščica in se kar stopi v ustih.

je posvečen za subdiakona, diakona ali duhovnika;

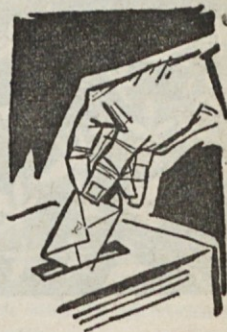
c) slovesne redovniške zaobljube;

f) ugrabitev: Kdor ugrabi žensko osebo zaradi zakona ali jo nasilno zadržuje, se ne more z njo poročiti, dokler ni postavljena na varen kraj;

g) zločin: osebi, ki sta zagrešili prešuštvo in si obljubili zakon ali ga poskušali skleniti ali je ena od njiju izvršila umor zakonca; prav tako osebi, ki sta z medsebojno fizično ali moralno pomočjo usmrtili zakonca, čeprav nista izvršili prešuštva;

h) krvno sorodstvo: v ravnj črti v vseh kolenih, v stranski črti pa do tretjega kolena vključno;

i) svaštvo: v ravnj črti v vseh kolenih; v stranski črti do drugega kolena vključno. Sorodniki moža so svaki nje-

gove žene, sorodniki žene pa svaki njenega moža. Med sorodniki moža in sorodniki njegove žene pa ni svaštva;

j) javna dostojnost: zadržek nastane iz neveljavnega zakona ali vobče znanega priležništva; napravi neveljaven zakon med možem in sorodnicami njegove žene v prvem in drugem kolektivu, in obratno;

k) duhovno sorodstvo: krstitelj ne more skleniti zakona z osebo, ki jo je krstil, prav tako bo ter ne z osebo, ki ji je bil pri krstu za botra;

l) zakonito sorodstvo: če kje po državni postavi zaradi sorodstva, ki nastane iz posinovljenja, poznajo razdiralni zadržek, velja tudi za Cerkev v dotični državi.

Od nekaterih izmed teh zadržkov se more dobiti spregled, ki ga da sv. stolica ali pa škof, ki je od nje pooblaščen.

Ne bi rad zaključil tega pisma, ne da bi Ti povedal vsaj nekaj besed o drevesih in cvetlicah:

Vzljubi in zaljubi se v drevesa in cvetje! Koliko poezije in lepote je v njih zakopane!

Med šelestečimi drevesi in med bujnim raznobarnim cvetjem se nam življenje zdi jasnejše, bolj polno sonca in trnjeva pot skozi solzno dolino se nam zdi bolj rožnata, lažja.

Ravno včeraj je bilo. Prišel sem mimo preproste delavske hišice in nalašč postal, da sem si natančneje ogledal ta-le zanimiv in prisrčen prizor: mož, čepa, je bil ves zaverovan v svoje delo — pleskal je vratca pri vhodu. Žena je hitela potresati mravlje s strupom, ki so napadle še neboljeno, drobno drevesce. Kakih sedem let staro dekletce pa je ročno zalivalo gredico raznovrstnih cvetlic.

Tak-le prizor, mislim, bi dovolj bogato navdihnil pesnika ali slikarja, ali kar oba naenkrat!

Nisem mogel drugače, kot da sem jim čestital in načel pogovor:

„Tako, tako! Kar veselje vas je gledati, kako vsi skrbite za dom!“

„Kako bi tudi ne, gospod župnik, saj je vendar naš!“

Zdi se mi, da se za tem moževim odgovorom razen tople ljubezni do doma skriva tudi veliko življenjske modrosti, ali ne?

Cvetlice bodo krasile Vajin vrt in notranje prostore. Žena naj skrbi, da ne bo pod križem, pri Marijini podobi in pri fotografijah domačih nikoli manjkal šopek svežih rož.

Prišel bo dan, ko bo tudi na pokopališče treba ponesti cvetja! Takrat bodo domače rože imele drugačno in večjo vrednost kot kupljene, saj bodo morda krasile gomilo ravno tiste ali tistega, ki jih je s tolikšno ljubeznijo sadil in s tolikšno skrbjo gojil...

In kako bo Mati Marija v svojem mesecu vesela, ko ji bodo Tvoji otroci prinašali cvetja z domačega vrta. V zahvalo se jim bo dobrohotno nasmehnila, njen pogled bo bdel nad Vami in njen blagoslov bo počival nad Vajino družino...

Vsadi tudi nekaj dreves. Vsakih nekaj. Nekaj sadnih in nekaj okrasnih. Morda se Ti bo še najbolj splačalo saditi limone, trto, pomaranče, mandarine in druga drevesa, ki se v Tvojem kraju dobro obnesejo.

In okrasna drevesa? Seveda je to v veliki meri odvisno od tega, koliko prostora imaš pred hišo in okoli nje. Toda skušaj vsaditi vsaj kako smrečico, morda celo lipo in podošno. Boš videl, da bo tako pogled takoj bolj prijazen, prikupen in domač.

Kako se bo vsa družina v vročih poletnih popoldnevih vesela zatekala v prijetno senco košate lipe! Kako so taki trenutku v družini lepi, nepozabni, ko se čustva in misli v prisrčnem razgovoru pretakajo iz staršev v otroke in iz otrok na starše! Ob takih priložnostih postanejo družinske vezi še tesnejše in otroke še bolj pritegnejo k domačemu ognjišču.

Zato pa, dragi Janez, le vzljubi in imej srce za vrt, čebele in drevesa! To naj postane res sestavni del Tvojega doma! Sicer bo pa po drugi strani vse to samo po sebi vtisnilo hiši neki pečat domačnosti, prisrčnosti!

Vajino življenje bo bolj veselo, bolj pestro in srečno!

To „Vama“ iz srca želi

svolasi župnik

a) preprosta zaobljuba: „Kdor napravi preprosto zaobljubo devišta, popolne čistosti, ali da se ne bo poročil, da bo prejel sv. red ali stopil v redovniški stan, ta ne more dopustno skleniti zakona“ (kan. 1058, 1). Preprosta zaobljuba more biti javna ali zasebna. Javne se delajo v redovih, ki nimajo slovesnih zaobljub. Preprosta zaobljuba torej, bodisi javna bodisi zasebna, je oviralen zadržek; slovesna javna zaobljuba pa je razdiralen zadržek;

b) mešana veroizpoved: „Cerkev povsod najstrožje prepoveduje sklenitev zakona med dvema krščenima osebam, od katerih je ena katoliške vere, druga pa pripada krivoverski ali razkolniški ločini; če pa je za katoliškega zakonca ali za otroke nevarnost odpada, je tak zakon prepovedan tudi po samem božjem pravu

Zakon med katoličanom in nekatoliškim kristjanom imenujemo mešan zakon.

c) zakonito sorodstvo: Kjer po državni postavi iz posinovljenja nastane oviralni zakonski zadržek tudi za cerkveno območje.

SVETI ZAKON

1. Zakon je božja ustanova, ne pa človeška iznajdba. Zato ljudje ne morejo spreminjati zakona, njegove narave in njegovih bistvenih lastnosti.

2. Zakon moremo motriti kot pogodbo med moškim in žensko, in kot zakrament. Zakon je pogodba med moškim in žensko, s katero ustanovita tesno življenjsko skupnost in si dasta medsebojno pravico do teles glede dejanj, ki so potrebna za rojenje otrok. „Kristas Gospod pa je to zakonsko pogodbo med krščeniimi osebami povzdignil k časti zakramenta. Zaradi tega med krščenci ne more biti veljavne zakonske pogodbe, ki ne bi s tem bila že zakrament“ (kan. 1012 2. kv. zak.).

3. Prvotni namen zakona je roditi in vzgajati otroke.

Drugotni namen je medsebojna pouč in teženje poželjivosti.

4. Bistveni lastnosti zakona sta edinstvo in nerazdružnost. Zakon more zato biti le med enim možem in eno ženo; traja pa do smrti enega izmed zakoncev. Takozvana razporoka, ki naj bi razvezala veljavni krščanski zakon, li sta ga zakonca s polnim dejanjem že dovršila, je

T Z M O J E G A D N E V N I K A PONEDELJEK

Poslušal sem ploščo Beli božič. „Zvonenje kraguljčkov“, padanje snežink, veter okrog dimnikov, iz katerih se kadi moder dim. Kako me je zajelo občutje beline, snega. Iskal sem po knjigah in našel v čitanki zadnje dejanje iz „Petrčkovih poslednjih sanj“. Kako sem občutil skrivnost stoletnega gozda v Gorjancih s svojimi bitji.

„Pod belo odejo počiva dobrava,
v lesovih med vejami bloči vihar
in sneg naletava in sneg naletava.“

15

Tako govori stari Oče Hrast. In prihaja Megla Krasotica, Bukva, Grča, palčki in ostalo gozdno prebivalstvo.

Da je pesnik naredil iz vsega pravljico, ni menda prav nič čudno. Saj kdaj se čuti človek tako na meji med resničnim in namišljenim svetom kot ob naleptanju snega, ob debelih belih kožuhih na kočah in krpah na drevesih?

Pa še nekaj: kako je čudovit ta sanjski svet. Ali ni lepši kakor resničnost s svojo lepoto pa tudi svojo

senco? Človek mora biti nekoliko sanjača. Ne vem, če nisem preveč zapisal.

SREDA

Vrgel sem naše plašč in zaloputnil vrata. Vstopil sem v veter, ki danes poje v več glasovih skozi špranje pri oknih in vratih. Čutil sem moč v sebi in rad bi se spoprijel z nevidno silo v naravi. Moč se krepi v boju.

Bral sem, da v mojih letih potrebuje človek dvojega: ljubezni s strani vzgojiteljev, dela s strani fanta. Pripravljen sem.

Veter mi je pognal v obraz mraz in na travniku za starim samostanom sem obstal ob mladem hrastu. Upogibal se je ob vetru, pa se ni zlomil. Vesel sem ga bil in ko bi me ne bilo sram, prav gotovo bi mu privoščil kako besedo ali ga pogladil. Kje drugje more biti še taka šola kot v naravi?

Vrnil sem se h knjigam z voljo, da iz sebe naredim, kar moram narediti.

PETEK

Dobil sem v roke knjigo z zgledi. Tako-le pravi: „Kako je treba postopati z mladino v teh letih zaletelosti? S potrpežljivostjo in ljubeznijo, združenima z dobrotno strogostjo.

A je vsaka teorija siva. Nekoč je moderni svetnik šel na sprehod po Rimu in videl, kako mu je skupina pobalinov hotela zastaviti pot. Tedaj je šel resno k njim, si snel klobuk in jih prosil vljudno, da ga puste naprej. V trenutku so obmolknil z začudenjem v očeh in mu naredil pot.“

SOBOTA

Bil sem v kinu. Preprostost, nekaj svetlega v očeh, v smehu, v celotni pojavi mlade igralke, pa obenem bavarski kraji v barvah — tako sem se čutil lahkega in dobrega kakor malokdaj. Pa pravi kdo, da je vsak film slab.

NEDELJA

Pismo iz Mendoze: „Pridi. Sem sam in te čakam. Upam, da boš našel mestece spet tako belo in čisto, kot si ga lani. Marsikaj bi Ti imel povedati. In...“
No, vse itak ni za vse.

proti samemu božjemu pravu. „Razporočeneč“ ki bi se poročil z drugo žensko dokler njegova „razporočena“ žena živi. zagreši prešuštvo. Prav tako oseba, ki bi se z njim poročila.

5. „Iz veljavnega zakona nastane med zakoncema vez, ki je po svoji naravi trajna in izključujoča; vrh tega krščanski zakon podeljuje zakoncema milost, če ne stavita ovire“ (kan. 1110).

6. „Krščanskega zakona, ki je izvršen, ne more razvezati nobena človeška oblast in noben razlog; razveže ga le smrt“ (kan. 1118).

7. „Zakonca sta dolžna živeti v zakonski skupnosti, če ju ne opravičuje upravičeni razlog“ (kan. 1128).

8. „Če zakonec zagreši prešuštvo, ima drugi zakonec pravico, čeprav zakonska vez ostane, tudi za trajno razdreti zakonsko skupnost, če ni sam privolil v zločin ali ni izrečeno ali tiho dopustil, ali ni tudi sam zagrešil iste krivde“ (kan. 1129, 1).

Če kateri izmed zakoncev prestopi v nekatoliško ločino, če otroke vzgaja nekatoliško, če hudobno ali sramotno živi, če drugemu zakon-

cu povzroči veliko dušno ali telesno nevarnost, če s svojim neprimernim ravnanjem preveč otežkuje skupno življenje, to in drugo podobno so za drugega zakonca zakoniti razlogi, da od njega odide.

V vseh primerih se mora skupno življenje obnoviti, kadar preneha vzrok za ločitev“ (kan. 1131).

Duhovnik —

tvoj dobrotnik

Po zakramentu sv. krsta ti je prvič podelil posvečujočo milost in ti odprl vrata v katoliško Cerkev. Ali moreš povedati, kolikokrat ti je že v Jezusovem imenu odpustil morda velike grehe? Kaj bi bilo s teboj, če bi duhovnika ne bilo? Pripravil te je za prvo sveto obhajilo in ti pozneje tolikokrat v življenju delil krun življenja in moči. Pomagal ti je v najbolj nevarnih letih življenja in te pripravil na tvoj življenjski poklic. Na zadnjo uro ti bo še enkrat podelil zakramente za umirajoče: zakrament sv. pokore, sveto Popotnico in sveto maziljenje. Vsak dober duhovnik je v življenju veliko pretrpel zate in mnogo premolil. Mislil je nate pri molitvi brevir-

Skušnjava je ogromna. A čas, denar, družina, starši... Ostal mi je obrazek v očeh in se že skoro prikopal do vrat srca. A smo še mladi. Boljše bo, da ne grem. Morda kasneje, čez leta, če me bo razen prijetnega kraja mikalo še kaj drugega, kar bo toliko ob moje srce.

PONEDELJEK

Ko bi sedel in potegnil črto o vsem dosedanjem prizadevanju: ali grem naprej ali ne? Težko je kaj reči. Nadnaravna črta je mogoče le šla kaj navzgor. Gospod Peter mi je večkrat rekel: „Nobena milost ne ostane v duši brez sledi.“ Navadil sem se na pogosto obhajilo. Navadil? Res, prazen se mi zdi dan, ko ne grem k obhajilu. Mislim, da sem začel razumevati vso prenoviteljsko silo te skrivnosti.

Značajno. Kje sem značajno? Težko je reči kaj v teh silnih menah mojih let. Ko sem najbolj obupan in bi najraje vrgel puško v koruzo, mi pravi gospod Peter, da tako mora biti in da naj bom pripravljen še na hujše. Ko pa mislim drugič, da „tako mora biti“, mi pravi, da bo treba pošteno pljuniti v dlani, da se stvari popravijo. Tako res ne vem, kje sem. Eno je gotovo: dobro voljo imam in zanesljivo krepko roko gospoda Petra, ki mu vse povem in dobivam smernic za nove napore.

Narodnostno. Včasih se mi zdi, da ne vem prav, zakaj naj bi se zanimal za slovenske stvari, ko vendar

vse kaže, da mi bo vse življenje bivati tu. Drugič spet občutim z vsem bitjem, kako zelo sem Slovenec. Ne, narodnost ni prazna beseda. Skušam vstopati v narodovo dušo, v njegov genij, seznanjam se z vsem, kar ima. Teže pa je, kadar mi oče naroči, da moram študirati zgodovino in zemljepis Slovenije.

Znanje. V šoli sem menda že preko največjih težav. Letos imam za šolo neprimerno več volje kot lani. Bolj vidim smisel učenja. Čutim pa istočasno, da mi splošnega znanja manjka ogromno. Kje in kako dobiti vsega tega, kar bi človek moral vedeti?

Telesno. Rastem kakor konoplja, mi pravi mama. Pa tudi pojem za štiri, kakor pravi oče. Nekoliko telovadbe in športa si privoščim, če je le mogoče. A kdaj bom mogel plavati toliko, da si mi ne bo ljubilo več? Kdaj bom mogel po hribih plezati do onemoglosti? Kdaj se bom mogel smučati ali drsati?

ČETRTEK

Bral sem lepo misel: „Vsak od nas bi rad postal velik. Iščemo velikosti v denarju, znanosti, umetnosti, oblasti, slavi... A kako malo izvoljencem so dane te oblike veličine. In ostali? Vsak človek ima možnost postati velik, zares velik. Edina veličina je v duši. V človeški zgodovini so bili edini velikani svetniki. Pa ne samo, da bi vsak od nas mogel postati velik. Vsak od nas mora postati velik v tem, edino resničnem smislu. Vsak od nas mora postati svetnik.“

Mislím, da bodo te besede za dober teden hrana mojim mislim.

UGOVORI IN ODGOVORI

Vse vere so enako dobre, kaj bi toliko poudarjali katolicizem.

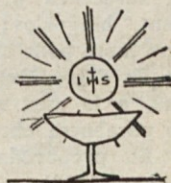
To je prav tako, kot da bi rekel, da ima prav tisti, ki trdi, da se Moskva nahaja v Rusiji, pa da ima nič manj prav drugi, ki trdi, da se Moskva ne nahaja v Rusiji. Reči, da imata prav oba, je nespamet. Ena vera uči, da je Kristus Bog, druga, da ni. Nemogoče je, da imata obe veri prav in prav zato je nemogoče, da bi bile vse vere enako dobre.

Prav. A kako naj vem, katera vera je prava, ko pa tega ni mogoče dokazati.

ja, pri rožnem vencu, pred tabernakljem in pri spominu živih med najsvetejšo daritvijo. Še ob grobu bo molil zame; ko bom že v vicah, mi bo sta še lajšal in krajšali trpljenje duhovnikova molitev in daritev sv. maše za mojo ubogo dušo.

Kaj dolguješ duhovniku

Zato bom duhovnikove nauke rad poslušal kot božje nauke, rad bom prejemal sv. zakramente, po katerih mi duhovnikova roka deli toliko pomoč, nad vse bom cenil presveto skrivnost sv. maše in se je rad udeleževal, podpiral bom z molitvijo, žrtvijo in apostolskim delom težko duhovnikovo prizadevanje; branil bom duhovnikovo čast, lepo govoril o njem in rad prizanašal njegovim človeškim slabostim. Iz hvaležnosti za vse, kar sem od duhovnikov prejel, bom molil za duhovniške poklice in podpiral tudi z žrtvami tiste, ki se pripravljajo za tako sveto delo.

ZAKON JE ZAKRAMENT ŽIVIH

Zakramenti živih nam podelo oziroma pomnože milost le, če jih prejmemo v stanu posvečujoče milosti. Zato gre veren katoličan pred poroko k spovedi in sv. obhajilu.

POROČNI BLAGOSLOV

Župnik naj skrbi, da bosta zaročenca prejela slovesni blagoslov; ta se jima more podeliti tudi, ko že dolgo živita v zakonu, a le med mašo in po posebnem obrazcu in v ne prepovedanem času (kan. 1101).

Možno je dokazati, katera vera je prava, pa tudi mora biti možno to dokazati, ker sicer bi se vsi nujno motili glede prave vere. Neizpodbitna dokaza za pravo vero sta čudež in prerokba. To dvojje lahko le Bog stori. Če dokažemo, da so se čudeži in prerokbe zares izvršili po božjem posredovanju v potrditev resničnosti katoliškega nauka, smo s tem dokazali, da je katoliška vera edino prava.

Čudeži, hm! O čudežih nam govore evangeliji, katerim je pa težko verjeti zaradi njih starosti in toliko čudovitih zgodb v njih. Pa tudi: zakaj se danes ne vrše več čudeži.

Najprej o tem, da se danes ne vrše več čudeži. Pojdite v Lurd in pokazali vam bodo knjige, ki jih vsako leto izdaja komisija zdravnikov (judovskih, protestantskih, ateističnih...), kjer prav ti mednarodno znani zdravniki podpisujejo, da se je v tem in tem letu izvršilo to in to čudežno ozdravljenje. Sugestija ozdravlja, pravite. Živčne bolezni lahko, zlomljene kosti ali raka pa nobena sugestija ne ozdravi. In tam so tudi taka ozdravljenja.

Potem pa o veri evangelijem. Nobene knjige ni, o kateri bi se v vsej človeški zgodovini toliko pisalo kot o svetem pismu. In do sedaj se še ni nikomur posrečilo dokazati laži ali zmote svetemu pismu. Daljši študij bi vas prepričal, kako gre svetemu pismu polna vera. Tu le nekaj namigov: napisali so jih evangelisti, preprosti možje, ki so na lastne oči videli Kristusa in njegovo delo ali pa so to zvedeli od tovarišev. Koncem 2. stoletja po Kristusu že vse cerkvene občine to priznajo: kako bi takratni heretiki in pogani napadali trditev, da so evangelisti napisali te evangelije, ko bi jih oni ne napisali; kako tudi razložiti skupno zmoto vse Cerkve nekaj let po napisanju evangelijev? Zgodovinski in zemljepisni podatki v evangelijih so v polnem skladju z izven svetopisemskimi viri. Tudi svetni pisatelji poročajo o Kristusu. Iz evangelijev je videti, da njih pisatelji ljubijo resnico: pišejo tudi o napakah apostolov. Evangelisti bi od laži ne imeli nobene koristi. Koliko ljudi je v prvem času resničnost Kristusovih čudežev potrdilo z lastnim mučeništvom. Sploh ni vzroka za dvom o Kristusovih čudežih, razen če seveda že kar vnaprej rečemo, da so čudeži nemogoči. Tako ravnanje pa ni resnično ljubno.

Odličen francoski duhovnik, ki je služil v vojski kot oficir, je v „La France catholique“ objavil naslednjo zgodbo:

SMRT FRANCOSKEGA KOMUNISTA

31. avg. smo prišli v neko lorensko vas. Rezervisti so si še urejali svoja prenočišča, ko je nekdo pritekkel k meni in mi zaklical:

„Gospod kapetan, neki vojak se je zabodel!“

V nekaj skokih sem bil na skednju, kjer se je zgodila nesreča. Na slami je ležal močan človek z ugaslimi očmi, bledim obrazom in mrzlimi rokami. Prsa je imel prebodena z bajonetom. Bil je to 43 letni rezervist in strasten komunistični borec.

Pokleknil sem poleg njega in mu dejal, naj mi tistne roko, če me sliši. In res me je še slišal. Ker se mi je zdelo, da bo vsak čas umrl, sem mu hitro dal odvezo in sv. poslednje olje.

Toda božje usmiljenje se je hotelo razodeti na vse lepši način.

Umirajočega so položili na nosilnico in ga odnesli iz skednja, da bi ga odpeljali v bolnišnico. Tedaj pa se je hipoma zavedel, odprl oči in ko me je zagledal, mi je dejal: „Gospod kapetan, jaz nisem strahopetec. Vedno sem vestno vršil svojo nalogo in prositi sem vas celo hotel, da bi me poslali v prvo bojno vrsto.“

Potem pa se je obrnil k vsem navzočim vojakom: „Poslušajte fantje, nekaj bi vam rad povedal.“ In v grobni tišini je jasno izjavil:

„Jaz sem bil komunist, veroval sem v komunizem, v njem sem videl svoj ideal, toda varal sem se. Bil sem pre-

varan. In glejte, zato sem izgubil pogum. Življenje se mi je zagnusilo. Večkrat mi je prišlo na misel, da bi šel v kako cerkev in molil, pa me je zadrževal ozir na tovariše. Toda sedaj se več ne bojim priznati, da se vračam k veri svoje mladosti.“

Ob teh zadnjih besedah se je lepo in pobožno pokrižal, potem pa je nadaljeval:

„Na žalost sem v nekem svojem pismu zahteval civilen pogreb, sedaj pa to preklicujem. Cerkveno hočem biti pokopan.“

Ko sem ga tolažil in mu vlival poguma in mu govoril o materi, ženi in otroku, mi je dejal: „Prav dobro vem, gospod kapetan, da sem pravkar storil velik zločin.“

„Res je, nesrečnež, velik zločin. In za ta zločin in za vse druge vaše grehe sem vam pravkar dal odvezo. Toda ker ste sedaj pri popolni zavesti, ali hočete, da odvezo ponovim?“

„Da.“

„Potem pa iz vsega svojega srca ponavljajte za mano besede: „Moj Bog, verujem v Te... Moj Bog, upam v Te in ljubim Te iz vsega svojega srca. Iskreno obžalujem vse svoje grehe in Te zanje prosim odpuščenja.“

Bolnik je glasno ponovil vse te kratke molitve. Ko je končal, sem mu dal odvezo, on pa se je še enkrat prav lepo pokrižal.

Rani je podlegel šele čez 12 dni. Bil je ves srečen, da je še enkrat lahko videl svojo mater, ženo in hčerko in jim mogel sam povedati, da je zopet našel Boga.

Pokopan je bil cerkveno na domačem pokopališču.

M. B.

Češčenje Marijinega Srca je za naše duhovno življenje tako zelo važno, ker nam odkriva veličino osebe, ki jo je Bog sam izbral za mater svojemu Sinu in ker razgrinja pred nami izredno bogastvo njenega notranjega življenja.

FATIMA JE PRAVO RAZODETJE

Ko je starešina pokusil čudežno vino, ki ga je Jezus na Marijino prošnjo poštaril srečnima novoporočencema v Kani, se je ves iznenaden obrnil proti ženinu in vzkliknil: „Dobro vino si do zdaj prihranil.“ Božji ženin Jezus Kristus je prihranil tudi Cerkvi v sedanjosti dobi čudežno, dobro vino. To vino je pobožnost do Marijinega brezmadežnega Srca. Cerkev je Marijo že od svo-

je ustanovitve dalje zelo goreče ljubila in častila. Toda v tem njenem češčenju je bilo več občudovanja ko prisrčnosti. Poveljevala je Marijino dostojanstvo, izredne milosti in odlike, ki jih je prejela. Ni se pa upala stopiti v svetišče vseh njenih odlik — v njeno brezmadežno Srce.

Marijin poziv v Fátimi

Marija nas je morala sama pozvati in spodbuditi, da smo napravili ta korak. Ko se je namreč v Fatimi prikazovala, je povabila vse človeštvo, naj se zaupno posveti in izroči njenemu brezmadežnemu Srcu. Kardinal in patriarh v Lisboni trdi, da je ta Marijin poziv pravo razodetje Marijinega brezmadežnega Srca svetu. Obenem poudarja, da je Bog v tej bridki, odločilni dobi človeške zgodovine zaupal rešitev sveta Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

Tudi papež Pij XII. nas je opominjal, naj se vržemo v Marijine roke s trdnim prepričanjem, da bomo v njenem materinskem Srcu našli varno zavetje pred viharji, ki nas stiskajo od vseh strani.

Zakaj častimo Marijino Srce?

Ko govorimo o Marijinem Srcu, mislimo na tisto njeno telesno srce, ki je utripalo v njenih prsih tedaj, ko je še živela na zemlji in utripa še zdaj, ko je v nebesih; mislimo tudi na vsa njena plemenita čustva, na vse njene vzvišene lastnosti in kreposti, na vse odlike

njenega notranjega življenja; mislimo končno na vso njeno osebo, ki se je izmed vseh ljudi na zemlji najbolj odlikovala v krščanski ljubezni, ki je največja krepost.

Beseda srce je v preprosti govorici vedno izražala človekovo notranje življenje, njegova plemenita čustva in velikodušno skrb za blagor drugih oseb. Tudi sveto pismo večkrat rabi to besedo v tem pomenu.

Češčenje Marijinega Srca je za naše duhovno življenje zato tako važno, ker nam odkriva veličino njene osebe, ki jo je Bog sam izbral za mater svojemu Sinu in ker razgrinja pred nami izredno bogastvo njenega notranjega življenja. Božje materinstvo je Marijina največja odlika. Veliki Marijin papež Pij XII. pravi, da iz te njene odlike izvirajo vse druge odlike in milosti, ki jih je prejela od Boga. Da je mogla biti Marija vredna mati božjega Sina, jo je Bog obvaroval izvirnega greha in jo že v začetku njenega življenja napolnil z milostjo. Odlika božjega materinstva je tako velika, da sveti Tomaž trdi, da ima Marija, ker je božja Mati, v nekem oziru neskončno dostojanstvo. Cerkveni očetje pa jo imenujejo prosečo Vsemogočnost.

Toda Marija je postala božja Mati prej v svojem brezmadežnem Srcu ko v svojem deviškem telesu. Cerkveni očetje trdijo, da je Marija Besedo, to je božjega Sina, prej spočela po veri v svojem srcu ko v svojem telesu. Ker se je Marija izredno odlikovala v veri in ljubezni, v čistosti, pokorščini in ponižnosti, je zaslužila, da je smela nositi v svojem telesu božjega Sina.

Mati Kristusovega skrivnostnega telesa

Marija pa ni po svojem srcu samo mati Kristusove osebe, ampak je tudi mati Kristusovega skrivnostnega telesa. Kristus je glava tega telesa, mi pa

smo njegovj udje. Ker je Marija mati Glave, je mati tudi njenih udov. Tedaj, ko je angelu odgovorila: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi,“ ni postala samo Jezusova, ampak tudi naša mati. Tedaj, ko je spočela svojega Sina Jezusa, je spočela tudi nas. Iz ljubezni do ljudi je namreč v svojem srcu privolila, da hoče biti mati ne samo Kristusove osebe, ampak tudi Cerkve, njegovega skrivnostnega telesa. Ko je stala pod križem, na katerem je umiral njen Prvorojenec, je v bolečinah svojega srca rodila tudi nas in nam tako s svojim Sinom zaslužila milosti odrešenja, katere nam zdaj posreduje.

Če že srce vsake matere na nek način izžareva božjo ljubezen, kaj naj rečemo potem o Marijinem Srcu, ki je bilo določeno za najbolj vzvišeno materinstvo? Bogoslovna znanost uči in verno ljudstvo je prepričano o tem, da je Bog Marijinemu Srcu dal toliko milosti in darov, da je skoraj izčrpal svojo neizmerno darežljivost. Kadar hočemo opisati lepoto, ljubezen, veličino Marijinega Srca, nam vselej odpove beseda. Kadar pravimo, da je njeno srce brezmadežno, deviško, dobrotljivo, usmiljeno, sveto, najponižnejše, prekipajoče v ljubezni, smo le malo, skoraj nič povedali o njem. Marijino Srce je bilo veličastno svetišče, v katerem so bile združene vse njene odlike.

Marijino Srce — materinsko srce

Marija ima pristno materinsko srce. Srce vsake matere je le bolj ali manj srečen posnetek njenega Srca. To potrujeta tudi evangelista sveti Luka in sveti Janez, ki nam ga v svojih evangelijih tako z dvema potezama označujeta.

Sveti Luka je v svojem poročilu o Jezusovih otroških letih in na koncu

poglavja o njegovi mladosti — torej dvakrat — zapisal o Mariji besede: „In njegova mati je vse to ohranila v svojem srcu.“ Evangelist božje Matere nam hoče s temi besedami povedati, da ima Marija materinsko srce, v katerem so v najvišji meri združene vse tiste lastnosti, ki so značilne za vsako dobro mater. Materino srce vse hrani v spominu, tudi najmanjše podrobnosti, radosti in bridkosti, ki so spremljale otroška leta njenega sina. Materino srce živi in bije samo za otroka. Zvesto ga spremlja vse življenje, tudi tedaj, kadar otrok tega ni vreden. Materino srce je zvesto srce.

Včasih nam morda postane hudo, kadar se spomnimo, da v nebesih ne bomo gledali Jezusa takega, kakor je bil v otroških letih, ampak le odraslega, poveličanega, kakor je vstal od mrtvih. Toda ne smemo pozabiti, da nam Marija tudi vsa Jezusova otroška leta hrani zvesto v svojem Srcu. V njem bomo torej mogli gledati prve, negotove Jezusove korake, tiste značilne jamice na njegovem licu, ki jih je imel, ko se je smehljaj in kazal svoje nežne mlečne zobke, gledati tudi rajsko milino in čudežni sijaj njegovih oči in poslušati obenem njegov prisrčni, otroški glas, s katerim je klical Marijo za mater.

Toda Marija ne hrani v svojem srcu samo Jezusovih otroških let, ampak tudi naša otroška leta, ki so tako hitro minila. Le malo otroškega veselja in sreče so nam natrosila. Komaj smo začutili svojo mladost, je že zbežala od nas. Marija pa nam hrani v svojem srcu vsa naša otroška leta, vso našo mladost. Njej moremo zaupati vse svoje malenkosti, male zaklade in skrivnosti mnogo bolj brez skrbi, kakor zaupajo otroci svoji zemeljski materi svoje najljubše igrače in darove. Kar

izročimo svoji nebeški Materi v varstvo, je vedno v najboljših rokah. Marija vse to zvesto varuje in s krepostmi svojega srca okraši. Zato morda ne bomo mogli niti več spoznati tega, kar smo ji v varstvo izročili, kadar nam bo to vrnila.

Marijina skrb za druge

Sveti Janez nam v svojem poročilu o ženitnini v Kanj galilejski odkriva drugo značilno materinsko lastnost Marijinega Srca — njeno pozorno skrb za druge. Materino srce čuti z otrokom. Vse njegovo življenje zvesto spremlja. Že v naprej vidi stiske in nevarnosti, ki preté njenemu otroku. Navadno otrok šele tedaj, ko izgubi mater, spozna, da se je edino mati na svetu zanimala zanj, ga resnično ljubila in samo zanj živila.

Marija je imela tudi na ženitnini v Kani galilejski materinsko srce. Prva je opazila mučno zadrego in stisko, ki sta pretili novoporočencema. Četudi sta bila samo njena daljna sorodnika, morda celo tujca, jima je takoj hitela na pomoč. Ker ju ni mogla drugače rešiti mučnega položaja, je prosila svojega Sina, naj jima čudežno pomaga. „Vina nimajo,“ reče proseče Sinu. Jezus jo navidezno zavrne: „Dobra Mati, preveč prosiš. To ni najina zadeva! Moja ura še ni prišla.“ Marija ga pogleda in molčé prosi. Trdno upa, da jo bo Sin uslišal. Vrči so že pripravljene. Treba jih je napolniti z vodo. Zato reče strežnikom: „Kar koli vam poreče, storite!“ Jezus se veri in zaupni prošnji svoje Matere ni mogel ustavljati. Ukazal je strežnikom, naj vrče napolnijo z vodo. Ko so strežniki to izvršili, je storil prvi čudež: spremenil je vodo v najboljšo vino. Marijina materinska skrb je tako dosegla svojo prvo zmago.

Ta vélika prošnja dokazuje, da se Marijino Srce zanima tudi za najbolj navadne človeške zadeve. Rado pomaga tudi tedaj, kadar ljudje zaidejo v stisko zaradi svoje lahkomišelnosti in nepazljivosti. Posebno pa je Marijino Srce zvesto tedaj, kadar gre za rešitev iz velikih nevarnosti, stisk in pregreh. Marija tedaj posebno zaupno prosi svojega Sina: „Vina nimajo. Nima jo moči, da bi se rešili. Pomagaj jim s svojo milostjo!“

Marijina zvesta materinska skrb še tudi danes zmaguje. Njena velikodušna, vedno čuječa ljubezen nas povsod spremlja. Njeno materinsko srce vedno živi in bije za nas, ki smo njeni otroci. S svojo prošnjo pri Sinu v nebesih nas rešuje nevarnosti in večne poglobitve.

Marija nas nosi v svojem srcu

Morda zdaj že razumemo, v čem je prava pobožnost do Marijinega brezmadežnega Srca. Ne gre samo za to, da bi imeli eno pobožnost več, tudi ne, da bi opravljali pobožnost petih prvih sobot v mesecu, romali v Fátimo ali molili novo posvetilno molitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Naša pobožnost ne sme biti samo ponavljanje zunanjih dejanj. Biti mora več. Seči mora v našo notranjost, v naše srce. Združiti mora naše srce s tistim mate-

riškim Srcem, ki edino more prešiniti, preroditi in prenoviti vse naše notranje življenje. Na materinsko ljubezen njenega Srca moremo prav odgovoriti le s svojo zaupno, iskreno in zvesto otroško ljubeznijo.

Svetega Stanislava Kostka je vedno vodila misel: „Božja Mati je tudi moja mati.“ Ta misel mora spremljati tudi nas. Zavedati se moramo, da nad nami vedno čuje njeno čuječe, skrbno materinsko oko. Marija nas vse nosi v svojem srcu. Zato se ne smemo vznemirjati, kadar nas obdajajo stiske in nevarnosti. Ker je božja Mati tudi naša mati, moremo od nje pričakovati samo to, kar nam je v dušni blagor. Velika nesreča za nas je le to da tako radi gojimo v sebi pretirano samozavest in izgubljammo vedno bolj otroškega duha. Mislimo, da zato, ker smo že vsi odrasli, ne potrebujemo nič več varstva in ljubezni božje Matere.

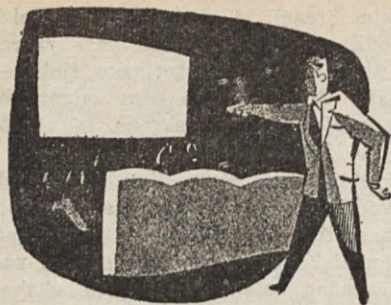
Čas je, da se z vsem zaupanjem vržemo v Marijino materinsko naročje, da bomo tako postali deležni varstva, blagoslova in ljubezni njenega srca. Ne zapravljajmo nič več dragocenih ur svojega življenja! Srce Marije, božje in naše Matere, nas pričakuje. Že dolgo trka na naša srca in prosi: „Sin, hči, daj mi svoje srce!“

Prisedil Gregor Mali

MOLITVENA ZVEZA ZA SLOVENSKO DOMOVINO

Molitveni namen za avgust

V neki splošni avdienci lanskega septembra je sedanji sveti oče dejal med drugim tele pomembne besede: „Duhovnik je velik blagoslov za družino pa tudi za narod, iz katerega izide.“ — Pomislimo, kako velik blagoslov so tudi za slovenski narod njegovi duhovniki. Molimo ta mesec za naše duhovnike in še prav posebno za nov duhovniški naraščaj med Slovenci, kajti danes kot še morda nikoli je ogromno zaprek, tako v domovini kot v emigraciji. Vsak nov slovenski duhovnik je porok za boljšo bodočnost slovenskega naroda.

Dva italijanska filma

Huđe boje imajo v Italiji in pravzaprav v vsej Evropi. Po eni strani se zavedajo, da prevelika svoboda — ali je svoboda kdaj prevelika? mar ni boljše tedaj govoriti o razuzdanosti? — vodi v nravni propad; po drugi pa še bolj gotovo vedo, kam vodi prehudo nadzorstvo nad tiskom, filmi itd.

Kljub vsemu nekaj časa sem francoska TV pri za mladino nesprejemljivih programih sliki dodaja v levem kotu zgoraj majhen štrikotnik: starši, ki jim je mar za duševno in nravno zdravje otrok, bodo tedaj poskrbeli za drugačno zabavo otroku. Podobne napredke vidimo tudi drugod. Večje težave so v Italiji s kinom: imamo že neki kodeks, a je precej širok — medtem ko se „umetnikom“ zdi preozek —, in ko so ga hoteli nekaj popravljati, so vsi planili. Najbolj so kričali komunisti. Zaenkrat — so zmagali! Ker so se vsi pustili preslepiti s krikom po umetniški svobodi. Vidmarjev torej tudi v Italiji ne manjka.

Nekaj filmov postroženega neorealizma je zbudilo v svetu precej pozornosti; nedvomno več, kakor bi bili za služili. Mnjenja ob njih so bila precej deljena in so še. Oglejmo si dva — pa presodimo ju z najbolj treznimi kritiki, ki niso nujno zmerom katoličani.

Je mojstrsko delo mladega italijanskega proizvajalca Michelangela Antonionija; njegova mojstrovina je v tem, da je moreče dolgočasje, prilika o duhovnem očiščenju, bajka iz današnje dobe groznega strahu.

Film ima tri dele. Prvi se vrši na ugaslem ognjeniku na Colskih otokih; s tem hoče Antonioni povedati, da so igralci duševno mrtvi. Gre za bogate Lahe, člane neke „yachting-party“, ki ubijajo čas s poleganjem po soncu. Ana je neumorna „disperata“ (zdvomljenka), ki se ji zdi življenje prazno, čeprav je polno mesenosti. Njen ljubimec Sandro je uspešen arhitekt, ki se mu zdi edino važna samo spolnost — če izvzamemo denar. Potem je tu še Klavdija, ki je Anina prijateljica.

Nenadno izbruhne vihar. Družba mora z otoka. A Ane ni. Kličejo jo, pa se ne oglasi. Jahta odplove. Ostane le Sandro in Klavdija, da bi še dalje iskala Ano.

Drugi del opisuje, kako neko osebo iščejo, v resnici pa jo hočejo pozabiti. Po dolgem iskanju Sandro vidi le še Klavdijo. Je pač tiste vrste mož, ki ob najmanjši težavi sežejo po ženski, tako kakor kdo drugi po cigareti. Klavdija se mu sprva upira, a ko se za Sandrom pomika proti notranjosti otoka, se mu tudi zmerom bolj vdaja. Sicer še nadalje iščeta, a zmerom manj zmerom bolj se zapletata le v svojo ljubezen. Klavdija je prva, ki spregovori jasno: „Sprva sem se bala, da je Ana mrtva. Zdaj se bojim, da bi bila živa.“

Tretji del se počasi, počasi zariva globlje v Sandrovo dušo. Kaj je napak z njim? Ve le to, da je prodal svoj ustvarjalni talent za trgovski uspeh. Sicer ne mara vrtati globlje, zato pa se zateka h Klavdiji, tako kot se je nekoč k Ani in bogve h koliko drugim

še: spolnost je le beg pred samim seboj, ker si ne upa pogledati resnici v obraz. Tako je večer mrlič — ki se navidezno ob tem še zabava.

Ob tem se gledalec zave: Klavdijine afere nikdar ne bo konec, Sandro nikdar ne bo splezal kam više, sploh nič več se ne bo zgodilo v tej dolgotrajni zgodbi (2 uri 25 minut). Ko so že vsi naveličani tega dolgočasja, tudi Sandro, ta spet pade v roke drugi ženski — pri čemer ga zaloti Klavdija. V njenih očeh potem opazi, kdo pravzaprav je sam. Klavdija mu odpusti, oba jočeta brez besed in se brez besed napotita na poročno potovanje proti ognjeniku Etni, ki je še živ.

Za kaj pravzaprav gre? Sandro je preklet s tisto strašno boleznijo, ki jo je Kirkegaard imenoval „bolezen za je smrt, ki je brezup“. Kot milijoni drugih, je izgubil vero v Boga in svojo dušo — in niti ne ve za to. Klavdija, simbol njegove duše, ga vodi nazaj k virom življenja.

LA DOLCE VITA

Je senzacionalen film, a tudi sporen in dvoumen. V Evropi so ga nekateri oklicali za največji italijanski film sploh; nedvomno je povzročil enega največjih italijanskih škandalov. Osservatore Romano ga je ocenil za pohujšljivega in sakrilegičnega, komunisti pa pohvalili, ker da je razkrinkal gnilo buržujsko družbo.

Za kaj gre? Za marsikaj — in za nič. Režiser Fellini je nameraval s filmom prikazati na široko novo razodetje, drugi Kristusov prihod. Za vse tiste, ki ne vidijo za slike in do namenov ter se ne znajo dvigniti do duhovnega, je pa film le skupek najbolj zemeljskih pohujšanj, zavitih v plašč alegorije. Na žalost so gledalci druge vrste vedno v večini.

Vsi dogodki iz filma imajo resnično podlago v zadnjih 10 letih rimskega velemestnega življenja.

Film začne s helikopterjem nad Rimom: pod njim visi Kristus v razpetimi rokami — „Sin človekov, ki prihaja na oblakih neba... znamenje... konec sveta?“ Tako se začne sedem noči razdejanja.

V teh nočeh Fellini vodi časopisnega poročevalca — ki bi naj bil „Slehernik“ — skozi postopno izkvarjenje.

Najprej slučajno zapusti dekle, ki ga resnično ljubi, in odide z bogato vlačugo, ki menda predstavlja stari Rim. Potem poskusi ljudsko vlačugo. Tretjo noč skuša biti navzoč pri nekem obredu ob drevesu, na katerem se bo menda prikazala Marija; ker čudeža seveda ni, ljudstvo podivja, napade in uniči drevo — ki bi naj bilo simbol za „drevo življenja“. Potem gre življenje in pustošenje naprej: srečanje s svojim starim očetom, ki je vedno videl v življenju le sebe; orgija z degeneriranimi aristokrati; samomor njegovega oboževanca, neke vrste človečanskega svetnika, ki zverinsko umori tudi svoja dva otroka. Potem pride sedma noč: poročevalec se preda orgiji popolnega obupanja v neki „družbi izničanja“ med hotniki moških in hotnicami žensk, igralci, plesalkami in kar je še takega. „Nihče ne sme odtod!“ kriči v norosti; šele zora prinese konec: apokaliptična zver se dvigne iz morja — v ribiški mreži strašna, hotna morska vila.

Film ima nekatere zasluge: zamišljena je bila plemenita in globoka; način, kako poda glavne simbole, je izreden. Vendar gotovo ne bo držalo, kar sodi Fellini, da je film njegov največji in najboljši. Film je umetniško ponesrečen! Poleg tega Fellini misli, da je mojstrsko izmeril vročino bolnega sveta — a je komajda svojo.

TUDI JUŽNA AMERIKA JE V NEVARNOSTI

Zgodovinarji in družboslovci so soglasni, ko smatrajo to, kar imenujemo „demografična eksplozija“, kot najvažnejši pojav XX. stoletja. Ta pojav začenjajo poudarjati tisti, ki nosijo odgovornost v Lat. Ameriki. Če je ta pojav dejansko najbolj viden v Aziji zaradi svoje razsežnosti, je v Latinski Ameriki zaradi svoje jakosti (intenzivnosti).

V času svoje osvoboditve so dežele, ki jim pravimo sedaj Latinska Amerika, štele okrog 17 milijonov prebivalcev. Okrog 1900 jih je bilo 70 milijonov, prirastek je bil 2,3 bolj hiter kot po ostalem svetu. Leta 1950 nas je bilo latinskih Amerikancev skoraj 170 milijonov. Za leto 1960 smo bili na tem, da dosežemo — ali pa smo že dosegli — število 200 milijonov. Leta 1970 nas bo 300 milijonov — in 600 milijonov leta 2000 — to se pravi čez 40 let.

Leta 1800 je imela Latinska Ameri-

Pretežni del filma je sama senzacionalnost — odtod uspeh pri blagajnah! Gotovo je pa naivno misliti, da je pokvarjena samo boljša družba. In kar je najhujše: La Dolce vita ne pritegne gledalca, ampak odbija; mu ne vzbudi niti naklonjenosti niti odpora. „Slehernik“ je trpen ves čas filma, se ne zaveda tega, kar se dogaja, se ne bori proti svoji „usodi“; kjer pa ni boja, ni drame. Zato bo večina gledalcev rekla kot nekdo izmed igralcev v končnem prizoru: „To ti je odurno sračje gnezdo!“

J. R.

ka toliko prebivalstva kot Francija, to se pravi 1.9% celotnega prebivalstva na zemlji. L. 1900 je imela Lat. Amerika toliko kristjanov kot skupno Francija in Italija, to je 4.37% prebivalstva zemlje. Leta 1950 so bili katoličani Lat. Amerike, ki predstavljajo skoraj ves življenj — tako številni kot katoličani vse Zahodne Evrope in so predstavljali tako tretjino krščanstva in 7% zemeljskega prebivalstva.

Če si mislimo, da bo 600 milijonov latinskih Amerikancev leta 2000 katoliških, bodo za 100 milijonov številnejši kot katoliki Zahodne in Vzhodne Evrope. Gledano s stališča številke bo težiče krščanstva prenešeno v Ameriko in to toliko bolj, ker bosta takrat Severna Amerika (Združene države in Kanada) šteli že 70 milijonov katoličanov.

Rekli smo: če si mislimo — kajti v resnici zavisí vse od neke podrobnosti. Podrobnost je pa ta: če se ohrani sedanja ekonomsko-socialna (gospodarsko-družabna) ureditev, v prihodnjih 40 letih ali še prej izginejo časni pogoji za uspešno usidranje katoličanstva in razširjenje krščanskega življenja.

Če mi, današnji katoličani, ne jutrišnji, ne zgradimo Latinske Amerike po navdilih Cerkve tako v osebnem kot družabnem življenju, bodo to storili komunisti (in oni so tega zmožni) po svojem lastnem pojmovanju življenja. Če se bo tako svet urejal brez nas, se bo uredil proti nam.

V Latinski Ameriki so krivice, ki so po dolgih letih izzvale ponovne pozive cerkvene hierarhije in posege najbolj zavedni katoličanov. Po drugi strani so klici 20. stoletja po tisočeri občevalnih sredstvih prodrli v najbolj oddaljene kote gora in ravnin in dolin naše celine. Šola, radio, tisk, misijonar, severno-ameriška propaganda, komunistični agitator so razdelili milijonom

ljudi, ki so še včeraj živeli v svojem malem okolju, vdani v svojo usodo, da obstoji drug svet v iskrečih se barvah, mnogo boljši v mnogih ozirih in da je mogoče vanj stopiti, kajti milijoni ljudi ga že uživajo. K stvarnim krivicam se je tako pridružilo čustvo krivice, čustvo, čigar učinki se ne dodajajo krivicam, ampak jih množijo.

„Demografična eksplozija“ ni samo poslabšala zla naše celine: z dramatično naglico sili k nujni rešitvi. Že ni več čas, da bi se zanašali na preproste zasilne olajšave, ali na ureditev stvari, ki traja že stoletja.

Dovolj je, če pomislimo, da bodo morale v prihodnjih petnajstih letih (samo petnajstih! in morda le dvanajstih ali trinajstih) naše dežele, ka-

terih meje poznamo, poskrbeti za rojstvo, zdravniško oskrbo, prehrano, vzgojo itd. novih sto milijonov človeških bitij, da dojamemo nujno in velikost naloge. Dovolj je, če pomislimo, da bo treba v prihodnjih petnajstih letih dati dela in zaslužka 38 milijonom novih delavcev, da razumemo pritisk, ki se bo vršil na uredbe naše celine.

...Kako bodo mogle stotine milijonov novih latinskih Amerikancev, ki se bodo rodili v prihodnjih letih, dobiti vzgojo, dom in delo? Ali si je mogoče misliti, da so sedanje okoliščine take, da dovolijo, da gledamo z zaupanjem v bodočnost — ne da bi motrili nujnost reforme? Ali so morda sedanje okoliščine take, da gledane z npravnega stališča, njihova ocena in usmeritev ne

„Latinska Amerika je pozorišče sprememb nepreračunljive važnosti.“ — „Jutrišnji svet se gradi z nami ali brez nas. Če se zgradi brez nas, se zgradi proti nam.“

Ti dve izjavi sta bili temelj za delo, ki je bilo izvršeno v Mehiki novembra 1960 po petem medameriškem tednu Katoliške akcije. Ameriški katoličani se klanjajo nad svojim kontinentom. Vidiijo, da je danes globoko pretresen in nevarno ogrožen. Kastriistične prekucije ne Kubi in njeni kontinentalni odmevi so dali temu pretresu nov sunek in neposredno povečali nevarnost njegovih groženj. Katoličani se zavedajo resnosti položaja. Članek, ki sledi, je povzet po poročilu medameriškega tajništva iz Santiago v Čile za mehiški teden in pravi: „V tem poročilu smo hoteli opozoriti Katoliško akcijo na velike krize in važna vprašanja, ki se jih mora v tem trenutku v Latinski Ameriki lotiti Cerkev in z njo Katoliška akcija. S tajništvom moramo ugotoviti, da to poročilo ne poudarja „pozitivnih sil, ki prožijo močne žarke nad mračno podobo.“ To se zdi črnogledo. Vsekako je to stvarnost. Tajništvo bi obžalovalo, ko bi se dalo njegovemu poročilu večjo veljavo, kot mu jo je hotelo dati,

spada v področje Cerkve in so le tehnična zadeva? Zadeva, ki se je Cerkev ne sme lotiti, da ji ne bi očitalj klerikalizma, ali jo katoličani morejo brez škode zanemarjati?

Nič ne more bolje odgovoriti na ta vprašanja kot preprost prikaz dejstev, ki slede iz uradnih ocenitev in pregledov latinsko ameriških dežel, iz študij in preiskav mednarodnih ustanov kot je Gospodarski svet za Lat. Ameriko ali Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo, ali ugotovitve oseb in oblasti, ki niso osumljene nikake revolucionarne skrajnosti.

90 milijonov proletarcev

kljub hitremu razvoju urbanizacije, ki se je vršil zadnja leta, živi večina lat. Amerikancev v kmečkem okolju, ali so odvisni od obdelovanja zemlje,

da se preživljajo. Po zadnjih statistikah živi približno 60% prebivalstva kontinenta na kmetih ali po vaseh in mestecih izpod 2000 ljudi in se smatrajo za kmete; 53% celotne delavne moči v Latinski Ameriki je zaposlenih v kmetijstvu.

Kmečka posest

Študij o načinu razdelitve zemlje v Latinske Ameriki pokaže po eni strani skrajno osredotočenje posesti v zelo malo rokah; to so „latifundisti“, lastniki velikih, nezadostno izrabljenih predelov — po drugi strani „atomizacija“ (drobljenje) posesti v zelo majhne parcele: to so „minifundisti“, lastniki tako malih delov zemlje, da je nj mogoče primerno izrabiti in ki dovolj pogosto ne nudi dovolj pridelka za prehrano lastnika in njegove družine. Predvsem pa je tu velikanska množica kmetiškega prebivalstva brez zemlje in brez upanja, da bi jo kdaj imeli.

Položaj je različen z ozirom na pokrajine. Vendar študij celotnega vprašanja pokaže, da v Lat. Ameriki (če izvzamemo Peru, kjer je položaj slabši, Bolivijo, kjer je bil začetek kmečke reforme in Paraguay) samo 80.000 oseb poseduje 1.600.000 orne zemlje, to se pravi, da posedujejo plodne zemlje za desetino površine celega kontinenta, všteti neizmerne gozdove ob Amaconki. Računajo, da je od 30 milijonov aktivnih poljedelcev, približno 24 milijonov in skupno z njihovimi družinami 90 milijonov kmečkih proletarcev. Ta množica predstavlja polovico našega celotnega prebivalstva.

Gotovo je, da kmečki živelj izgublja svojo relativno številčno važnost s pospešenim razvojem urbanizacije, a bila bi velika zmota, ko bi mislili, da se s tem razvojem zmanjša pritisk, ki stremi za spremembo zemljiške strukture v Lat. Ameriki. Po absolutnih številkah

ODSTOTKI KMEČKEGA PREBIVALSTVA

Argentina	34
Bolivija	68
Brazilija	67
Kolumbija	62
Costa Rica	69
Kuba	45
Čile	41
Ekvador	72
El Salvador	68
Guatemala	72
Haiti	88
Honduras	77
Mehika	57
Nikaragua	68
Panama	52
Paraguay	70
Perú	66
Dominik, republika	77
Uruguay	25
Venezuela	46

bodo kmetje vsako leto naraščali. In predvsem bo vsako socialno telo večalo svoj pritisk po spremembi uredbe, ki ima strašne posledice v vseh področjih življenja vsake dežele. In če bi trenutno niti ne upoštevali pravnih posledic opisanega položaja, je jasno, da je zemljiški problem eden najvažnejših — če ne najvažnejši — zaradi katerega trpi Lat. Amerika in eden od tistih problemov, ki zadeva najbolj naravnost katoliško vest.

Zato so sklepi 40. Mednarodnega kat. kongresa za kmetijsko življenje, ki se je vršil v čilski prestolici, in ki tvorijo „izjavo iz Santiaga“ poudarili:

1. Zemlja je velik dar božji, dan v roke človeku in podvržen njegovemu gospodarstvu, brez razlike med osebami in skupinami, da tvori vir prehrane in drugih sredstev obstoja in napredka za vse ljudi.

2. Velika in nujna je dolžnost vseh tistih, ki so vezani na zemljo kot gospodarji, lastniki ali delavci, da delajo učinkovito z namenom, da dosežejo, da bo razmerje, ki ga hoče Bog, med zemljo in človekom tvorilo faktor splošnega blaga.

3. Izkušnja dosežena v nekaterih deželah Lat. Amerike, kjer se je v zadnjih desetih letih izvršila preosnova kmetiške uredbe (reforma agrarne strukture), dokazuje neodložljivo nujnost te preosnove. Še bolj očitna postane, če opazujemo znake boleče revolucionarne hitrice, ki so jo v teh deželah spremljali in zavedli daleč od zaželene razvojne poti. Z namenom, da se izognemo takim neredom pri zasledovanju cilja, ki je danes nujnejši kot kdajkoli, je treba zdramiti vest, dejansko proučiti pridobljene izkušnje in delati odločno in na najprimernejši način.

Ista „izjava iz Santiaga“ poudarja potem:

4. Res je, da ni enotnega sodila (kriterija) za rešitev zemljiškega vprašanja, a treba je imeti enotno gledanje na zemljiško politiko in zakonodajo, ki naj uravnava razdelitev posesti, sistem kulture (način obdelave) in razmerje med delom, zato da se vse usmeri k trojnemu napredku človeka: materialni napredek (delovni pogoji, zdrava stanovanja), socialni napredek (tehnično-stanovska izobrazba, stanovska združenja), nravni napredek (vzgoja socialnega čuta in čuta odgovornosti pri delu).

Čas, ki je na razpolago, da se izpelje ta trojni človekov napredek, je mnogo krajši kakor mislijo tisti, ki se uspravajo ob dobrohotnem premišljevanju preteklosti, ki jo predstavlja slika — ki niti v preteklosti ni bila vedno popolnoma resnična — slika, kjer vidimo bogate prednike, ki so uravnavali življenje krotkih kmečkih družin, ki so bile krščansko srečne v svoji

RAZDELITEV ZEMLJIŠKE POSESTI

Argentina: Od 1917. do 1947. je število izkoriščanih predelov poskočilo od 275.000 na 468.000, toda število posestnikov se ni zvišalo. Tretjina argentinskih poljedelcev je lastnik zemlje, ki jo obdeluje. V provinci Buenos Aires razpolaga 272 lastnikov z več kot 5 milijonov hektarjev. 2.065 oseb ima v lasti 35% poljske površine v bogatih provincinah Buenos Aires, Córdoba, Santa Fe in Entre Ríos.

Bolivija: Pred agrarno reformo l. 1953 je 4.967 posestev z več kot tisoč hektarjev predstavljalo 89% kmečke zemlje v deželi. 43.500 malih posestnikov je imelo v celoti le 180.000 hektarjev. Od 943.000 aktivnih poljedelcev 81% ni bilo lastnik zemlje, ki so jo obdelovali.

Brazilija: 62.000 oseb ima v lasti 117 milijonov hektarjev (60% poljske površine v deželi). 1 milijon malih posestnikov ima le 7.400.000 hektarjev. 1 milijon srednjih posestnikov ima 73.600.000 hektarjev?

Kolumbija: 4.500 lastnikov poseduje 7 milijonov hektarjev. 460.000 malih posestnikov ima le 950.000 hektarjev.

Kuba: (stanje pred kastrovščino): L. 1946 je 2.336 oseb posedovalo 4 milijone hektarjev, to pomeni, da je 1,5% kubanskih posestnikov imelo v lasti več kot 46% kmečke zemlje v deželi, nasprotno pa od 62.000 posesti ni vsaka dosegala 9

Čile: L. 1952 so posestva z več kot 20 hektarji zavzemala 88% kmečke površine v Čile. Od 648.000 poljedelcev je bilo 540.000 kmetov brez zemlje.

pošteni revščini. Če so še kaki slučajji, ki odgovarjajo tej sliki, je splošni položaj zelo spremenjen, kot bomo videli v nadaljevanju.

Predvsem je treba poklicati v spomin tistim, ki mislijo, da so kmečke množice našega kontinenta moralna (npravna) in politična rezerva spričo revolucionarne skrajnosti mestnega proletariata, da se je komunizem vgnezdil v dveh deželah — Sovjetska zveza in Kitajska — kjer je številen kmečki proletariat služil v neomajno oporo revolucionarni manjšini, ki mu je obljubila in dala — vsaj začasno — zemljo, ki jo je posedoval že rodove. Kitajska revolucija, ki jo je vodil Maočetung, ki ga je Stalin zaman grajal kot „kmečkega reformista“, pojasnjuje, kaj se lahko zgodi z našo celino, če kristjani ne spremenijo obstoječega reda po zahtevah pravičnosti in ljubezni.

80% nečloveških hiš

Neposredna in najbolj pretresljiva podoba pasov bede, ki obkrožajo danes velika latinsko ameriška mesta, se zdi, da je potisnila na drugo mesto žalostno sliko, ki jo nudi nečloveško življenje kmetov. Sledeči dokazi so zgovorni.

Na kmečkem kongresu v Santiago v Čile je arhitekt Rolando Maturana navajal nekatere odstavke iz poročila Vseameriške zveze, ki se je nanašalo na nekatere dežele, ki pa po njegovi sodbi in izkušnji odgovarjajo splošni oznaki našega kontinenta.

„Najbolj običajna kmečka hiša v tej deželi je neke vrste koliba z enim samim prostorom, ki jo sestavljajo štiri pokončna in štiri povprečna bruna, zidovi so iz zemlje, tla lesena, streha je slamnata in iz palmnih listov in večsij iz opeke iz slabo pečene gline.“

Ta odlomek slika stanje v drugi deželi:

„Navadna hiša ima zidove iz surove opeke ali iz kamenja in opeke, slamnato streho, ki je navadno v slabem stanju, in obsega enega ali dva temna prostora, vlažna in umazana, kjer žive zelo pogosto skupno ljudje in živali. Tla so steptana zemlja. Kmečka hiša je nizka in majhna, da je bolje zavarovana pred močnim mrazom. Okna so redka in vrata majhna in brez stekel. Čez dan so ljudje na dvorišču. Ni nobene zdravstvene udobnosti in vodo vlačijo iz vodnjakov.“

S svoje strani je Romulo Betancourt, sedanjí venezuelski predsednik, pisal pred štirimi leti o svoji deželi, ki je med latinskimi ameriškimi deželami najbolj upoštevana: „Rančo, razširjen po obširnih venezuelskih kmečkih predelih je podoba primitivne zgradbe, komaj kaj različne od bivališč prvotnih prebivalcev, ki jih je našel španski osvovitelj v 16. stoletju. Od 668.752 prešteti stanovanj je 406.460 rančev, kjer živi 2.109.950 oseb.“

Že omenjeno poročilo arhitekta Rolando Maturana na 40. kongresu za kmetiško življenje izkazuje, da je na Kubi 85% kmečkih stanovanj najslabše, a kar si moremo misliti, v Panami je enakih 70%, v rodovitni kmečki deželi kot je Argentina je 56% kmečkih stanovanj nesprejemljivih in ko bi v Čile porušili nezdrava kmečka stanovanja, bi ostalo brez strehe 58% kmetov.

Na kratko: Več kot 15 milijonov kmečkih hiš, ali 80% vseh v Lat. Ameriki ne dosega nujno potrebnih pogojev za človeška stanovanja.

Strašna osamljenost

113 milijonov odraslih in otrok, ki sestavljajo kmečki življenj v Lat. Ameriki, živijo raztresenih po velikanski celine z 20 milijoni kvadratnih kilome-

Ekvador: V osmih od devetih provinc zavzema 24.000 posesti 1.700.000 hektarjev. Med temi 24.000 posestmi zavzema 272 več kot 1 milijon hektarjev, kar pomeni skoraj 65% celotne površine. 14.000 posestev ima manj kot 5 hektarjev.

Gvatemala: L. 1950 je 2,2% posestnikov posedovalo 70,5% zemlje. 51 podjetij ali oseb je imelo štirikrat več zemlje kot 161.000 poljedelcev „minifundistov“.

Nikaragva: L. 1957 je 200 posestnikov posedovalo tretjino zemlje v deželi, dočim je niso imeli mali posestniki niti osmino.

Venezuela: 1,9% lastnikov poseduje 74% kmetijske površine, dočim je 350.000 kmečkih družin brez zemlje in zelo pogosto tudi brez dela. L. 1941 je v devetih pokrajinah (državah) in v zveznem okrožju Caracas 819 lastnikov posedovalo 80% zemlje. Položaj se praktično ni spremenil.

trov. Prometna sredstva so redka in pomanjkljiva. Komaj deset let je, kar sta začela radio in zrakoplov navezovati na njihovo deželo milijone in milijone ljudi, raztresenih po neskončnih planjavah Venezuele, po pragozdovih Amaconke, po Kordiljerah Andov, po patagonskih pampah. Kako spraviti k njim udobnosti civilizacije, zdravniško oskrbo, vzgojo in kulturo, policijsko varstvo? Brez obzira na to, kar bo pozneje povedano o pomanjkanju duhovnikov, je očitno, da ni mogoče imeti primernega dušnega pastirstva, ne pogona za versko življenje, ko župnije, ki so zelo pogosto brez duhovnika, me-

rijo na tisoče kvadratnih kilometrov, kjer male skupine vernikov žive v nedostopnih področjih.

Država naleti pri svojem delu na iste težave. To nam žalostno priča vzgojni načrt. Če nepismenost obseva 70 milijonov lat. Amerikancev, so to predvsem kmetje, ki so prizadeti: eden od dveh otrok na deželi je deležen osnovne izobrazbe, zelo malo jih nadaljuje s srednješolskim poukom.

Isto je z zdravniško in socialno oskrbo. V Kolumbiji sta n. pr. dva od treh zdravnikov nastanjena v glavnih mestih pokrajin, kjer živi le 12% prebivalcev. V manjših deželah, ki imajo boljša prometna sredstva, kot Čile, je število porodnic, ki so deležne zdravniške oskrbe, štirikrat večje v mestu kot na deželi.

Velikanska množica lat. Amerikancev ostaja ob robu uvodnosti civilizacije, je strašno zaostala, puščena v nevednosti in živi brez izgledov. Kaj je zato čudnega, če milijoni kmetov zapuščajo svoja ognjišča — da ne rečemo svojo zemljo, ki je nimajo — in se selijo v mesta? In še mnogo bolje razumemo to preseljevanje, če premislimo gospodarski položaj.

Izrabljanje človeka

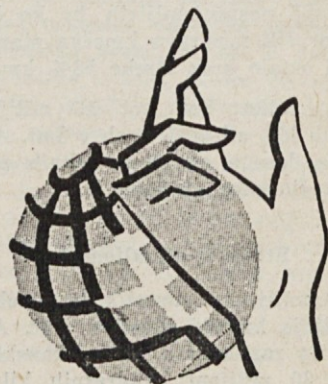
Ena značilnih potez „latifundizma“ je, da sloni na izrabi človeka kot na izrabi zemlje. Zato je donos latinsko ameriškega kmetijstva zelo nizek in njegov delež pri proizvodnji celotnega dohodka vsake dežele je mnogo nižji kot bi moral odgovarjati številu ljudi, ki so zaposleni pri obdelovanju zemlje. 53% delovnega prebivalstva celine dela v poljedelstvu, a proizvajajo samo 24% celotnega bruto dohodka. Če si mislimo, da srednjo proizvodnjo označuje kazalo 100, kmečka proizvodnja dosega le 46%.

Latifundistična uredba povzroči po drugi strani, da ta zmanjšani del celotne proizvodnje, ki prihaja iz kmetijstva, je zelo neenakomerno porazdeljen med tiste, ki obdelujejo zemljo. Kar se tiče, Čile, kjer je položaj mnogo boljši v tem oziru kot povprečno v Lat. Ameriki, je napravil gospodarstvenik Jorge Ahumada sledeči zaključek:

Če cenimo celotni kmečki dohodek na 123 milijard v l. 1955, je šlo 70,4 milijarde v korist velikim posestnikom. Imenovani lastniki in njihove družine predstavljajo le 103.100 oseb, ubogi kmetje pa in njihove družine, ki dosežejo število 1,500.000 dobe le 31 milijard. Tako zemljiški posestniki (z več kot 200 hektarjev) zaslužijo zase in za vsakega člana svoje družine povprečno 693.000 pesov na leto, dočim tisti, ki svojerokočno obdelujejo zemljo, zaslužijo povprečno 21.300 pesov na osebo. Razmerje je 1:23. Na ta način so milijoni kmetov v Lat. Ameriki v položaju, ki je le malo boljši, če ne podoben onemu ročnih delavcev v najbolj zaostalih pokrajinah v Aziji, v nasprotju s tem, kar nam povedo številke na narodnem dohodku na osebo.

Sledi.

Preredil Štefan Tonkli

Zakon za slovenske šole

Zbornična prosvetna komisija je zakonsko sprejela predlog o pravni ureditvi slovenskih šol. Zakon bo stopil v veljavo še pred pričetkom novega šolskega leta. Starši optanti, ki so pred leti bili primorani vpisati svoje otroke na italijansko šolo, jih sedaj lahko ponovno vpišejo na slovensko. Vendar se to v nobenem slučaju ne bo več zgodilo, ker je italijanska šola že naredila „svojo dolžnost“ in potujčila slovenske otroke.

Volitve na Goriškem

Volitve v goriški pokrajini so izredno zaposlile demokratične Slovence. Ti so bili izpostavljeni kar dvojnemu napadu. Prvi napad je predstavljal Italijanska socialistična stranka (PSI), v katere vrste so stopili „titovci“ iz razpuščene fronte. Drugi pa je bil napad komunistične stranke Italije. Komunisti in socialisti pa so poleg tega predložili še skupno razbijaško listo, da bi se polastili občine Števerjan. — Izid volitev pa je potrdil trdnost slovenskih demokratskih položajev in to zlasti v občini Števerjan, kjer so obdržali v rokah občino in zmagali najbolj spornih volilno borbo. Števerjan ne pomni tako burne volilne kampanje kot je bila letošnja. Kljub vsej propagandi in obljubam, so števerjanci ostali zvesti narodu in Bogu in ohranili svojo neodvisnost.

Blagoslovitev Marijinega doma v Rojanu

Nedelja 28. maja je bila za rojanske vernike in zlasti še za Marijino družbo, izredno pomembna. Saj od časov prve svetovne vojne niso še doživeli, da bi tržaški Slovenci zgradili nov dom za svoje verske in kulturno življenje. Rojanski Marijin dom stoji na hribu za cerkvijo, od koder je krasen razgled

PRIMORSKE VESTI

na morje in obalo. Vstal je iz žrtev in odpovedi rojanskih družbenic pa tudi plemenitih Tržačanov. Lepo, moderno poslopje obsega dvorano, 3 sobice za garderobo, veliko vežo, v prvem nadstropju pa manjšo dvorano in dvosobno stanovanje. Slovesni otvoritvi je prisostvovalo veliko število Rojančanov, Tržačanov ter goriških gostov. V procesiji so najprej nesli kip Matere božje iz rojanske cerkve do novega Marijinega doma, kjer so ga položili na pripravljen prostor na pročelju stavbe. Tržaški škof Santin je nato blagoslovil novi dom. Sledila je slavnostna akademija s petjem, deklamacijami, govori, rajanjem in prizorčkom tržaških skavtov. Zlasti je bil pomemben govor staroste tržaških duhovnikov msgr. Ukmarja ter zaključni govor v slovensščini tržaškega škofa Santina.

Zaključek šmarnic v Gorici

Letošnje šmarnice bodo ostale goriškim vernikom v izredno lepem spominu. Zjutraj so se vršile v stolnici, kjer nam je po sv. maši lepo govoril o sv. Cerkvi stolniški vikar č. g. dr. Humar. V cerkvi Sv. Ivana pa smo imeli vsak večer sv. mašo in šmarnični govor. Govoril nam je msgr. France Močnik o Mariji Pomočnici kristjanov. Zadnji dan je bil še posebno lep, ko smo s prižgano svečo v rokah obnovili krstno obljubo. Slovesne litanije z odpevi pa je imel č. g. Jože Jurak, ki je iz vaše Argentine prišel k nam na obisk in katerega smo vsi silno veselili.

Nadpastirski obisk na goriškem Travniku

Prvo nedeljo v maju je goriški nadškof Ambrosij obiskal župnijo sv. Ignacija v Gorici. Pri deveti maši je govoril tudi slovenskim vernikom, seveda v italijanščini. Omenil je tudi, da je v dušnopastirski skrbi za vso škofijo moral prestaviti č. g. Mirka Mazora, nikakor pa ne iz narodnostne mržnje, kakor mu nekateri očitajo. Obljubil je tudi, da bo v to, tako važno mestno župnijo, poslal slovenskega duhovnika, ki bo nadaljeval delo svojega prednika. Travniški verniki so z veseljem vzeli na znanje škofove besede, saj je potreba po stalnem slovenskem duhovniku v tej cerkvi res nujna.

Iz Slovenije

Dne 7. maja je v Vipavi umrl g. dekan Ignacij Breitenberger. Rodil se je v Idriji leta 1885. Po posvečenju ga je škof Jeglič poslal na Dunaj študirat germanistiko. Eno leto je nato poučeval v zavodu Sv. Stanislava v št. Vidu, nakar si je izbral delo v dušnem pastirstvu, sprva kot kaplan v Spodnji Idriji, nato kot kaplan v Vipavi. Leta 1923 je bil po odhodu dekana Lavriča imenovan za vipavskega dekana. Bil je dober pridigar in neutrudljiv spovednik, znan po vsej širni Vipavski in izven njenih mej. To je pokazal tudi njegov pogreb. Zbralo se je okoli sto duhovnikov iz vseh krajev Slovenije, Gorice in Trsta ter nad 2.500 oseb.

Na sežanskem pokopališču

so dne 30. maja pokopali sežanskega župnika in dekana ter častnega kanonika tržaškega stolnega kapitlja msgr. Jožefa Glažarja. Pogrebne svečanosti je opravil delegat msgr. Albin Kjuder. Pogreba se je udeležilo izredno veliko ljudi in nad 70 duhovnikov, med njimi tudi poreško-puljski škof msgr. Nežič.

MED NAMI V ARGENTINI

Spominska proslava

Letošnja spominska proslava vseh junakov, žrtev komunističnega nasilja in okupatorjev med drugo svetovno vojno, je bila v nedeljo, 4. junija 1961 v dvorani pri salezijankah v ulici Yapeyu 132, v Buenos Airesu.

Udeležba je bila prav lepa. Program skrbno pripravljen. Proslavo je otvoril predsednik Društva Slovencev g. prof. Lojze Horvat. V jedrnatem govoru je pokazal veličino žrtve naših borcev in vse spodbudil k zvestobi načelom, za katere so številni darovali svoja življenja.

Za uvodnim govorom pa je stopil na oder g. Jože Poznič. V vsebinsko bogatem govoru je razvil jasne misli o komunizmu, njega razvoju in našem odnosu do njega. Med drugim je dejal: „Ni dovolj, da skušamo pokazati svetu komunizem kot organiziran množični razbojniški pohod. Je to resnica. A ker je samo del resnice, potvarja pravi obraz celote. Komunizem je mnogo več. Je protivera, je protinarodnost, je po-

nizanje človeka. Vse to pa, čeprav ne znanstveno, pa vendar z odločno ideološko osnovo, ki mäsikje še vedno vžge. Bodimo pogumni in poglejmo resnici v oči. Zatem pa je dejal: „Naša pot zato ni v protirevoluciji. Naša pot je naprej h gradnji novega, boljšega sveta...“

Po govoru g. Jožeta Pozniča je g. Jože Rus recitiral Balantičeve „Gonarske sonete“ ob spremljavi Beethovnovе simfonije: Heroica. Zatem pa je zbor Slovenske deklishe organizacije pod vodstvom gdč. Anke Savellijeve v narodnih nošah zapel naslednje pesmi: Kdor ima srce; Oj, hišica očetova; Kje prijazne ste višave; Plavaj, plavaj barčica; Slovenska zemlja; Triglav in Pojezeru.

Vojščaki pod križem je bila zborna recitacija dijakov in dijakinj, ki jo je naštudiral g. Jože Rus. Nastopajoči so učinkovito prednašali besedilo pesnika Jeremije Kalina iz njegove pesnitve „Maša za pobite Slovence“.

S pesmijo „Oče, mati...“ je bila proslava zaključena.

Po spominski proslavi pa je bila zavodski kapeli maša za slovenske žrtve. Daroval jo je direktor g. Anton Orehar. Pel pa je pevski zbor Gallus pod vodstvom dr. Julija Savellija.

Po evangeliju je imel g. direktor Orehar nagovor, v katerem je razvil dve aktualni misli: Idejna jasnost v zmedji našega časa in sloga med vsemi. Pred nami se znova postavlja vprašanje o komunizmu. Ta prevrat presega po silj in velikosti vse, kar je Cerkev v premnogem preganjanju doslej pretrpela. Ker je po besedah Pija XI. ateističen, brezbožen in mu je glavna namera, da prevrne ves družabni red in poruši temelje krščanske kulture, zato se ne sme nihče z njim spoprijaz-

niti. Da pa bo mogla naša skupnost v nevarnosti sedanjega časa živeti, je potrebna med nami čim večja sloga. Složno delo, v katerem je zagotovljena zmaga, na eni strani narekuje, da nihče ne stori ničesar, kar bi razdiralo naše skupno življenje; na drugi strani pa nas sili, da se s skupnimi močmi zoperstavimo razkrajalnemu duhu in s plemenitim delom vsak na svojem področju in po svojih močeh ohranjamo v naši skupnosti vero in slovensko narodno zavest.

Po sv. maši je g. direktor Orehar ob asistenci gg. župnika Gregorija Malija in kateheta škrbeta ter bogoslovcev odmolil „Reši me“.

Telovska procesija

Kot vsako leto, tako smo imeli tudi letos procesijo sv. Rešnjega Telesa v Don Bosvovem zavodu v Ramos Mejía. Bila je v nedeljo, 11. junija.

Ob 10 dopoldne je g. Janko Mernik, ki v tem zavodu živi, daroval sveto mašo, med katero je pel pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom dr. Julija Savelli. Zatem pa se je razvila mognčna procesija: za križem so šli možje, nato lepa skupina narodnih noš, duhovščina

Iz letošnje procesije sv. Rešnjega Telesa

in žene. Oltarje so pripravili: 1. rojaki iz San Martina in Floride, 2. iz Slovenske vasi, 3. iz San Justa in 4. iz Ramos Mejía.

Procesijo je vodil direktor slovenskega dušnega pastirstva g. Anton Orehar. Evangelije pa so peli: g. župnik Gregor Mali, g. Janko Mernik, g. Daniel Vrečar in g. dr. Alojzij Starc. Med procesijo je pel in odpeval pevski zbor „Gallus“.

Žegnanje v Slovenski vasi

V nedeljo, 4. junija, dopoldne je bilo v Slovenski vasi pri Lanusu vikarijsko žegnanje. Na to slovesnost je prišel sam krajevni ordinarij škof dr. Aleksander Schell.

Pred cerkvijo je g. škofa pozdravil vikar g. Janez Petek, CM. Nato pa je sledila slovesna škofova maša, med katero je pel domači pevski zbor pod vodstvom g. Mirka Špacapana.

Po sv. maši so vsi navzoči pozdravili nadpastirja. Govorila sta predsednik Društva Slovenska vas g. Ignacij Glinšek in g. Maks Jan. Otroški pevski zbor je pod vodstvom ge. Zdenke Janove pristrčno zapel dve pesmi: eno argentinsko in drugo slovensko.

Petju otroškega zbora je sledilo že petje zbora odraslih, nato pa je spregovoril g. škof. Med drugim je dejal tudi tele besede: „V ohranitvi domačih običajev, katere ste prinesli iz starega kraja, vidim tudi najboljšo garancijo ohranitve vere in poštenosti.“

Proslava sv. Alojzija

Med vsakoletnimi proslavami, ki privede veliko šolske mladine, je tudi Alojzijeve proslava. Letos je bilo v nedeljo, 18. junija, v Moronu.

Ob pol petih je bila najprej sv. maša s petjem in skupnim sv. obhaji-

lom. Med sv. mašo, katero je daroval g. dr. Alojzij Starc, je bila tudi pridiga in sicer o sv. Alojziju vzoru slovenske mladine.

Po sv. maši so učiteljice razdelile med otroke telesne dobrote, da so tako nasitile lačne želodčke, nato pa so gojenci našega škofovega zavoda iz Adroguéja uprizorili tri lutkovne predstave. Smeh in sočelovanje ter zanimanje otrok je pokazalo, da so zavodarji v uprizorjanju lutk že pravi mojstri.

Jubilejni koncert pevskega zbora iz San Justa

Za 10-letnico svojega obstoja in delovanja je Slovenski pevski zbor v San Justu poklonil slovenski skupnosti v Argentini koncert slovenskih pesmi.

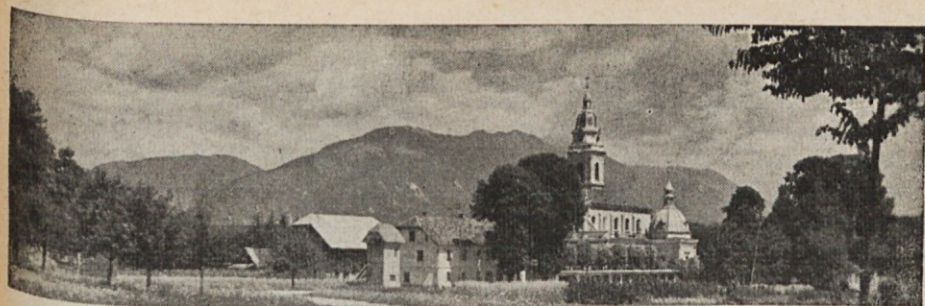
Koncert je bil v Ramos Mejía v dvorani sester dominikank poleg ramske farne cerkve v nedeljo, 25. junija.

Pred začetkom koncerta je spregovoril slovenski dušni pastir v San Justu g. Janko Mernik. Poudaril je, da je pevski zbor zasledoval dva cilja. Vedno je pel pri sv. mašah v čast božjo in prepeval je slovenske narodne in umetne pesmi. V nadaljnjih izvajanjih pa se je toplo spominjal umrlega ravnatelja Marka Bajuka.

Zatem pa je nastopil zbor. Pesem: „Oj, zato je v Sloveniji lepo“ je bila posvečena umrlemu ravnatelju Bajuku.

Koncertni program je bil skrbno razdeljen v štiri dele. V prvem in zadnjem delu je nastopil mešani zbor, ki šteje s pevovodjem g. Štefanom Drenškom 27 članov. Spored drugega dela je izvajal ženski zbor, tretjega pa moški zbor.

Rojaki so izvajanja vseh pesmi spremljali z velikim ploskanjem. S tem so na viđen način izrazili priznanje zboru za vse požrtvovalno delo skozi 10 let.

Sveta Trojica v Slovenskih goricah

Tudi v letošnjem letu slovenski romarji pobožno obiskujejo Sveto Trojico, biser v Slovenskih goricah.

Prvo večje romanje je bilo na Florijanovo, 4. maja. Drugo je bilo na binkoštno nedeljo, 21. maja; tretje pa na praznik sv. Trojice, patrone romarske cerkve.

Z nedeljo presvetega Rešnjega Telesa so se začele tako imenovane iniciacije, t. j. obhodi s sv. Rešnjim Telesom okoli cerkve, ki se končajo z nedeljo pred sv. Jernejem.

Tudi na praznik Vnebovzjetja in Rojstva Marijinega bodo prišli romarji ter na angelsko nedeljo.

Glavno romanje pa bo na jesensko kvatnico, letos v nedeljo, dne 24. septembra, ravno na smrtni dan Antona Martina Slomška.

Konec letošnjih romarskih shočov pa bo na rožnovensko nedeljo.

Škof dr. Franc Rogač je umrl

Dne 20. februarja t. l. je po krajši boleznini umrl v eni izmed budimpeštanskih bolnišnic naš rojak, prevzv. dr. Franc Rogač, škof v Pečuhu (Pécs) na Madžarskem.

Pokojni škof je bil eden izmed najuglednejših škofov na Madžarskem. Rojen je bil na Tišini leta 1882. Po posvečitvi v duhovnika je bil tajnik sombo-

OD DOMA

teljskega škofa. Leta 1917 je postal ravnatelj škof. pisarne, papežev komornik; leta 1921 kanonik, nato prelat in provikar. Po drugi svetovni vojni je bil posvečen za škofa in postavljen za pomožnega škofa s pravico nasledstva v Pečuhu. Pred tremi leti je postal rezidenčni škof. Lansko leto pa mu je papež podelil nadškofovski palij.

Dr. Rogač je bil odličen organizator, cerkveni in teološki pisatelj (n. pr. raziskovalec zgodovine madžarskih molitvenikov), izredno izobražen, poznavalec jezikov, slovstev, človek uglajenega nastopa — rekli bi diplomata mednarodnega foruma.

Na vseh mestih je mnogo storil za svoje slovenske rojake in njihove duhovnike, posebno po smrti dr. Ivanocija, ki je bil njihov neustrašeni branitelj.

Ljubljanska univerza

V Jugoslaviji je sedaj pet univerz in sicer v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Skoplju.

Ljubljanska univerza je imela lansko leto nad 7000 dijakov. Od leta 1945 pa do 1960 je na njej končalo študije 2175 slušateljev. Od teh so v prvi vrsti medicinci s 1099 doktorati, sledijo filozofi s 1059 diplomiranci, nato gradbe-

niki s 762, naravoslovci s 594 in gospodarstveniki s 502 doktorati. Najmanj pa jih je končalo na bogoslovni fakulteti.

Zahvaljujejo se

V edinem verskem mesečniku „Družina“, ki izhaja v Sloveniji, je stalno napisana velika vrsta zahval. Ljudje se za različna uslišanja zahvaljujejo presvetemu Srcu Jezusovemu, Materi božji, zelo velikokrat škofu Slomšku, škofu Frideriku Baragi in tudi kardinalu Stepincu. Takole se n. pr. glase razne zahvale:

Srcu Jezusovemu in Marijinemu ter škofu Slomšku se zahvaljujem za večkratno uslišanje in pomoč. Jožefa Barlj, Kotlje.

Zahvaljujem se škofu Frideriku Baragi za večkratno uslišanje. Š. A., Ljubljana.

Brezmadežni in kard. S. se za uslišano prošnjo zahvaljujem in se jima za naprej priporočam. B. T., Ljubljana.

Huda nesreča v zagorskem rudniku

V soboto, 11. marca 1961, ob pol dveh zjutraj je prišlo v zagorskem rudniku rjavega premoga do hude nesreče. V obratu Kotredež je izbruhnila eksplozija plina in metana ter zahtevala v hipu 12 smrtnih žrtev, en rudar je umrl po nekaj urah v trboveljski bolnišnici, le eden je po srečnem naključju ostal živ.

Kako globoko je odjeknila ta tragedija po vsej domovini, so izpričale številne sožalne brzojavke, venci in ogromna množica ljudi ter delegacij, ki so v nedeljo, 12. marca, popoldne spremili ponesrečene rudarje na poslednji poti na zagorsko pokopališče.

Iz lavantinske škofije

Sv. oče Janez XXIII. je imenoval za

dekana lavantinskega stolnega kapitlja doseđanega stolnega župnika in kanonika msgr. Mihaela Umeka.

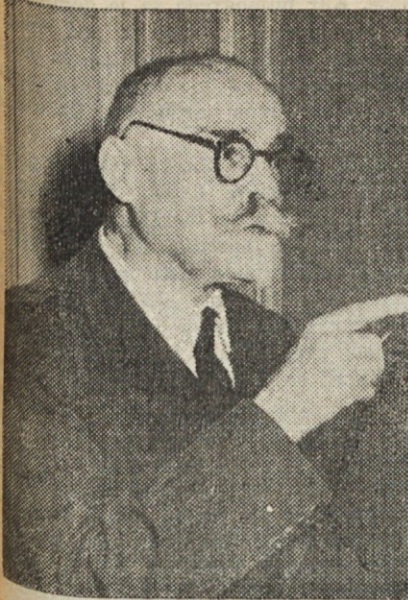
Za stolnega kanonika lavantinskega stolnega kapitlja je bil imenovan dr. Vinko Frangeš, doseđanji stolni vikar v Mariboru.

Biseromašnik lavantinske škofije je letos č. g. Anton Pučnik, župnik pri Sv. Petru na Medvedovem Selu.

BRAZILIJA

V začetku decembra lani je 21 škofov iz države San Pablo in mons. Helđer Camara, tajnik brazilskih škofovskih konferenc, objavilo na koncu zborovanja posebno izjavo, ki je imela velik odmev v javnosti. Vsi, ki so to izjavo podpisali, odobravajo soglasno načrt za agrarno reformo, ki ga je vlada predložila zakonodajni skupščini države San Pablo. Pozivajo oblasti in lastnike naj brez odlašanja izvedejo to reformo. Sklenili so tudi, da bodo pozvali še druge brazilске države, da bi to storile, da bi tako preprečile nasilno revolucijo, ki bo gotovo prišla, če se agrarna reforma v Braziliji ne bo izvedla.

Ta izjava je v zvezi z listino, ki sta je izdala dva škofa neke sosedne brazilске države v začetku novembra 1960. V njej izjavljata: „Da preprečimo splošno zmedo, je predvsem potrebno, da branimo zasebno lastnino proti poseganju države po njej. Vsak katoličan je dolžan nastopati proti socialističnim ali komunističnim agrarnim reformi, ki je navadno vselej krivična, in delati za pravično agrarno reformo.“ Škofje države San Pablo pravijo, da je usodna zmotna trditev, da vsaka agrarna reforma vodi v komunizem. Prav tako je tudi zmotna misel, da Cerkev obsoja vsako agrarno reformo.

Ravnatelj Marko Bajuk

Na državni praznik, 20. junija, je prišlo v Slovensko hišo v Buenos Airesu žalostno sporočilo: „Ravnatelja Marka Bajuka je v Mendozi zadela kap.“

Sporočilo je vse rojake močno pretreslo. Ravnatelj Marko Bajuk je bil namreč v vrsti prelata Odarja, prof. Ahčina, ravn. Gabrovška, g. Kremžarja in g. Remca in vseh onih, ki so skupno s škofom Režmanom bili v prvih vrstah našega življenja v domovini in v izseljenstvu.

Ravnatelj Marko Bajuk je bil belokranjski rojak. Rodil se je 29. marca 1882 v Drašičih pri Metliki. Gimnazijo je obiskoval v Novem mestu in v Ljubljani; univerzo pa na Dunaju. Po končanih študijah je bil eno leto profesor v Kranju, nato pa v Ljubljani na 1., 2. in 3. državni realni gimnaziji. Poleg klasičnih jezikov, slovenščine in nemščine je poučeval tudi petje. Zatem je

bil 4 leta prosvetni inšpektor na banski upravi, nazadnje pa več let ravnatelj znane klasične gimnazije v Ljubljani.

Meseca maja 1945 je za vedno zapustil domovino, katero je resnično ljubil. Kljub temu, da je šel že proti sedmemu križu, se ni ustrašil novih razmer. Organiziral je gimnazijo in jo kot ravnatelj tako vzorno vodil, da so ga vsi: rojaki in tujci občudovali. S tem je študirajoči mladini storil toliko dobrega, da ga po pravici uvrstimo med velike dobrotnike v najtežjih dneh.

Leta 1948 je s svojo družino prišel v Argentino. Po nekaj mesecih bivanja in dela v Buenos Airesu je odšel za sinovoma prof. Božidarjem in ing. Markom v Mendoza, kjer se je začela njegova zadnja doba. Tudi tu se je znašel in poprijel za delo med Slovenci. Poleg svojega poklicnega dela, ki je bilo kaj različno, se je posvetil slovenski skupnosti v Mendozi. Sodeloval je pri ustanovitvi mendoškega Društva Slovencev in mu bil prvi predsednik. Ves ostali prosti čas pa je posvetil pevskemu zboru, ki ga je v Mendozi dolga leta vzorno vodil.

Med pevci se je ravn. Bajuk počutil zelo srečnega. Bil je namreč od Boga nadarjen glasbenik. V svojih pesmih bo živel, dokler bo živel slovenski narod. Že kot dijak se je začel glasbeno udeleževati. Na Dunaju je bil 4 leta pevodnja „Dunajski straži“. V profesorskih letih je leta 1919 organiziral v Ljubljani pevsko društvo Ljubljana in bil pevodnja v njem 5 let. Organiziral je „Društvo učiteljev glasbe“, „Učiteljski pevski zbor“ in „Pevsko zvezo“, v kateri je organiziral več večjih pevskih nastopov, med katerimi je brez dvoma najpomembnejši v zgodovini našega naroda koncert ob Evharističnem kongresu v Ljubljani, ko je pod njegovo taktirko izvajalo koncertni spored 2.400 pevcev iz vse Slovenije.

Tri zaobljube

SPISAL JANEZ JALEN
POVEST IZ SLOVENIJE

Medtem ko je oče Klemen v kuhinji uravnaval svojemu ljubemu Klemenu pot za gospodarja pod Broscem, je Ljubbenčanka Lenka postregla dvem, trem gostom, ki so se mimogrede oglasili na požirek vina. Saj vozarstvo, s katerim utegne nastati zadrega, je za praznike počivalo. Ves čas sta mirno sedeli z Veroniko pri peči in se tiho pogovarjali. Lenka je pletla rokavico na prste, Veronika pa iz najdebelejše volne nogavico, tako, ki v lugu zvaljana drži nekaj časa tudi vodo.

Tačas so se spekle prtene klobase v peči. Ne mama, Francka jih je z burkljamj potegnila skozi mesteje na ognjišče, jih ročno zrezala in postavila kar v plehu na mizo. Koj nato je odprla vrata v hišo in zaklicala: „Večerjat!“

„Dober večer!“ sta tiho vstopili in pozdravili Lenka in Veronika.

„Bog daj!“ je odzdravil Marka in obstal s pogledom na Lenki. Spregovoriti pa ni več utegnil, ker je Francka že naredila križ in začela moliti očenaš. Grede je pred vsakega položila leseno žlico in tudi pred oča, ki je hotel kar med molitvijo nekaj ugovarjati. Po drugem križu se je pa začel braniti, da ne bo jedel, da ni še nič lačen in da ga doma čaka večerja. Na prijazen nasmeš Francke se je pa le vdal, da bi se ji ne zameril. Kdo ve, kako še na-

nese. Kar mimogrede se je domislil, da se utegne še kdaj preseliti pod Broscem. Francki in Klemenu, ko mlada doma. Mina, postaja od dne do dne bolj pustola. Bilo je pa ravno narobe res. On sam je rad puščobal.

Med jedjo je Marka ves čas pogledoval Lončarjevo Lenko. Čeprav se je kot natakarka že marsičemu privadila, ji je bilo kar nerodno. Na vsa vprašanja je odgovarjala čisto na kratko. Saj pravzaprav ta stari oča ni njen gost. Naj bodo kar drugi prijazni z njimi domači dve, Franca in Francka.

Zunaj se je že davno znočilo in nastala je trda tema. Francka je postavila široko ljubbenčanko na sredo mize in nalila iz okajenega piskra stopljeno nega mleka vanjo. Drugi so prizajeli. Marka se je pa nagnil nazaj in se široko zasmeljal, kakor bi mu bili odvezli vzeli najmanj štirideset let, in s pogledom udarkom povedal: „Klobase pa res bom zalival z mlekom. Saj nisem več otrok.“ In je potrkal s praznim poličkom ob mizo: „Deklič! Še eno mero ga prineseni.“

„Tako.“ Francka je položila žlico navihano pogledala mamo in odšla.

Lenka in Veronika sta molče sprejeli balj mleko. Bi še zajeli žlico ali dve, pa so se odprla vrata v gostinsko sobo. Lenka se je molče pokrižala in odšla, da postreže gostu. Veronika pa z njim vred. Še pokrižati se je pozabila. Ko za njima je odšla tudi Francka. Krčmarica Franca in oča Marka sta ostala sama, kakor nalašč za pogovor, ki ni bil ga nihče drug ne slišal.

„Kje si pa dobila to brhko nastavo?“ je kar z obrazom, ne z roko pokazal Marka na vrata, katero je zaprla za sabo Lenka.

„Kakšno nastavo?“ je bila nekako užaljena krčmarica Franca.

„No, da,“ se je že opravičeval Markov oča, „Bog ne zadeni, da bi vsi“

hiši hotel kaj počitati. Okrog šestdeset let vozarim mimo nje in sem se prav vselej ustavil pri vas, razen če se mi je z do zadnje sape upehanimi konji na pogrebe muđilo. Pa ne bi mogel niti sence vreči na vašo družino, ki pred mojimi očmi zori že v tretji rod. Lastno hčer bi ti zaupal, kakor še sama nisi povsem iz norčij. Hotel sem te le vprašati, kje si ovohala ta cvet, ki ga tudi tvoja Francka ne dosega, čeprav je brhka. No, kje — ?“

„Uganite,“ se je zasmejala res še neugnana krčmarica Francka.

„Kaj bi ugibal, ko vem, da ne bom zadel.“

„Bom povedala, pa ne vem, če vam bo prav.“

„No, reci že,“ je postal Marka nestrpen.

„Vaš Klemen me je skoraj prosil, naj jo pomagam rešiti iz ljubenske, od ilovice umazane revščine, od katere jih samo nekaj bogati. Še Lahi in Nemci so pristavili svoje piskrce. In ni mi žal.“

„Klemen?“ se je začudil in stegnil svoj starinski zgubani vrat proti polnoprsi Franci stari Marka. In kakor bi se ne mogel dovolj načuditi, je ponovil: „Klemen? Desetnik?“

„Nič ne strmite! Tako je. Deklič je pošten do dna, In — no —. Tudi jaz —,“ beseda se ji je zataknila in je malo premolknila, „tudi jaz si ne želim nikogar bolj za zeta kakor vašega Klemenena, ko vidim, da bi ga moja Francka z obema rokama objela. Če je pa Klemenu Lenka bolj všeč — no, da — za enkrat je pač tako.“

In sta oba sklonila glavo in obmolknila.

„Ali sta zaspala, ali sta se skregala, ko molčita, kakor bi bila jezike pogoltnila,“ je veselo vstopila Francka, ki je že nekaj časa na ušesa vlekla pred vrati in bila prepričana, da ji Kle-

men ne odiđe. Še nikoli nj bilo slišati, da bi točajka zmogla proti domači hčeri, ki se je drži priznana gostilna in še pošta in priprega za na vrh Brosca. Posebno še, če ne zaostaja v brhkoti kaj prida za revno točajko.

„Kaj naj vino malo pogrejem?“ je v isti sapi vprašala brhka Francka.

„Ne, ni treba,“ je raztreseno odgovoril Marka in obenem prisluhnil in ugotovil.

„Jezdec.“

„Na naš dvor je zavil in obstal. Posvetiti mu bo treba.“

„Nič ne hodi,“ je zavrnila mama Francka. „To je Lenkin opravek in jo slišim, da že gre.“ Pa Francka ni strpela. Stopila je k oknu, skušala z očmi prebosti temo, prisluhnila in ujela.

„Ali so naš ata pri vas?“

„So.“

„Se mi je zdelo.“

„Oče, vaš Klemen je.“

„Se mi je zdelo,“ je kakor odmev ponovil do zadnje črke desetnikove besede prevžitkar Marka iz Krnic.

Klemen je medtem poskočil iz sedla, pa ne na osvetljeno stran konja, tako da Francka kljub leščerbi ni mogla nič videti. Tuđi slišala nič ni. Sta Klemen in Lenka prav precej časa molčala.

„Ne bom nič razsedlal, samo konja postavim v konjak. Saj morava z atom čimprej domov.“

Obrnil je šarca, odrinil kar z nogo vrata, kakor bi bil domač, in prepeljal konja čez prag, še preden je Lenka utegnila posvetiti. In ko je bila uslužna, je Klemen skoraj zakričal: „Stoj! Ne hodi konju preblizu, ponoči rad brčne.“

„Lej, kako je skrben za Lenko,“ si je mislila Francka. Kar nemirna je pa postala, ko točajke in Klemenena precej dolgo ni bilo iz konjaka. Sicer ju ni ničesar dolžila, je oba predobro poznala, samo — namesto Lenke si je

želela biti sama s Klemenom v kobjaku.

„No, lepa reč,“ se je široko prismejal v kuhinjo Klemen. „Kaj ste začeli vi fantovati? Kar dobro ste zastavili. Brhka Franca, pa Žababirt na vrh. Me celo mika, da bi vam začel štrečno mešati.“

„Ne vem, če te bo kdaj srečala pamet,“ je zmajal z glavo Marka.

„Ata, tako vam povem. Če se ne srečava prav v ozki soteski, se ji bom ognil.“

„Kaj hočeš! Saj ni slab. Ampak norčije rad zganja. Še zanj kozarec.“

In kakor bi bili obe že čakali, sta obe hkrati, Franca in Lenka, postavili na mizo vsaka svoj skrbno umiti, na suho obrisani kozarec. Sedaj je bil pa Klemen v zadregi. Od katere naj ga vzame, da se ne zameri? Medtem ko je slekel debele vozarske volnate rokavice in jih vrgel na klop, se je pa spreumel. Razširočil je roke, kakor bi hotel vse hkrati okrog sebe objeti, in se prekanjeno izvil iz zadrege: „Vidite, ata, kako me imajo dekleta rada. Kar iz dveh kozarcev naj pijem. Zato pa — na mizo ga nosi,“ je pomolil prazno steklenico Lenki, „če nisi samo brhka, ampak tudi ustrežljiva točajka. Kajne, ata? Toliko pa že zmoreva, da bova malo zanj dala.“

„Jezik imaš pa od samega ta spodnjega.“

„Kakor me je Bog ustvaril,“ je odgovoril Klemen in je bil take volje, da si je nalil oba kozarca in oba zapored izpraznil. Franca ni prezrla, da najprej Lenkinega. Pa je v teku večera, ki so ga prav precej potegnili, tudi to pozabila in se od srca zasmejala Klemenom, ki je spet izpraznil oba kozarca, to pot pa najprej njenega. Hkrati je pozval očeta, da bi šla domov. „Ata, mi stari gremo domov. Fantje pa le še ostanite, saj so jutri trije kralji in

se boste lahko odpočili, ko ne bo treba ves dan trdo garati.“

Klemen je vzel koc in bič in odšel napregat. Lenka pa koj za njim, da mu posveti. V kuhinji so se pa še dolgo smejal; Klemenovim burkam. Le krčmarice mlada hčerka Francka je postala zamišljena. „Nekam dolgo napregata,“ je pripomnila čez čas in tiho odšla iz kuhinje gledat, kaj delata. In je kljub temi in povešeni svetilki videla, da sta tesno stala drug ob drugem. Če sta se pa tuđi objemala in morebiti celo poljubovala, bi pa ne mogla priseči.

Klemen je zapeljal pred vrata, poklical očeta, mu pomagal na sani in ga skrbno odel v koc: „Lahko noč, pa vsele svete tri kralje. Jutri se spet vidimo, dekleta,“ se je razposajeno poslovil Klemen, sedel še sam na sani in glasno počil z bičem.

Lisec in šarec sta stekla kakor za stavo. Sneg je kar žvižgal pod sanmi. Oba, oče in sin, sta molčala. Marku se je celo malo zadremalo. Ni čudno. Sedemdesetletnemu, v koc zavitemu, je postalo prijetno gorke, in no — kozarec vina je bilo tudi čez potrebo. Šele nad Zapužami, ko so se sani prevesile na Blata, se je stari spet zdramil. Pa je še molčal do Vrbja in premišljal. Potem je spregovoril kakor brat bratu, ne kakor oče sinu: „Veš kaj, Klemen! Takole bi ti nasvetoval. Saj je Ljubenzanka zares lepa, pa tudi domača se lahko postavi. Sicer pa lepota vsaka mine, hiša pa ostane, če je ne zapiješ. Menda veš, kaj mislim reči.“

„Kaj bi ne vedel!“

„No, in kaj praviš na to?“

Klemen ni koj odgovoril, kakor bi bil najrajši glasno zakričal, da Lenka ne da, pa je ne da za sto domačij ne. Pa si je mislil, če to atu pove, bo za naprej kaj težko hodil vasovat k Žabarju. Če pa očeta pusti v dvomu, mu

ne bo branil. In je odgovoril, da ni rekel ne da, ne ne: „Ata! Ni vredno, da bi govorila o tem. Saj se ne mislim koj jutri ženiti.“

„Lahko bi se, če bi hotel.“

„Vem. Pa tudi to vem, da kdor se moži, se v križe položi. Nej še malo pofantujem. Saj kakšne zaresne neumnosti skoraj ne bom mogel zagrešiti, ko bosta ne samo dve, ampak bodo z mano vred celo tri pazile name.“

„Kakor veš. Hotel sem ti samo dobro svetovati.“

„Hi!“ je počil z bičevnikom Klemen. Oča je pa kakor nekaj o desetniku zamrmral.

Mimogrede sta zavozila s ceste proti Kronicam in na domači dvor. Marka se je sam izmotal iz koca in stopil s sani na tla. Ni pustil desetniku, da bi mu pomagal, Klemen pa je izpregel, oskrbel konja in zategnili sani pod streho. Oča večerjati ni hotel, češ da se je pri Žabarju najedel klobas. Klemen se je pa z veseljem lotil godlje in napil stolpljenega mleka.

Doma sta medtem mlada Markova dva, Boštjan in Mina, prvič sama kadila in kropila in na tretji božični praznik sama pokadila in blagoslovila poprtnjak. Obema se je dobro zdelo. Pa saj drugače nista mogla, ko oča ni bilo doma. V tistih svojih zagnanih sanjah, da njegov desetnik postane Žababirt, se niti spomnil ni na kajenje k prazniku. Šele, ko sta gospodinja Franca in točajka Lenka prikadili, prikropili in pri-molili v kuhinjo, se je zavedel, da bi moral biti pravzaprav doma. Da je pa za vselej dal iz rok to odliko, se pa ni domislil. Naneslo je pa kar samo od sebe tako. Drugo jutro, na praznik svetih treh kraljev, je pa gospodinja Mina razrezala poprtnjak. Prvič ga je. Tudi to je prišlo kar samo po sebi. Oddelila je vsakemu njegov del, od oča do do-

jenčka v zibeli in ga več kot polovico zdrobila na drobtine, pomešala med krmo za konje in krave, za prašiče, jarce in kure, in tudi na oba psa, na vozarskega in na čuvaja, kakor tudi na oba mačka ni pozabila. Stari Marka je bil nasajene volje. Zagriznil je v sebi oddeljen kos in kakor sam zase pogodrdnjal, da letošnja žegnana pogača malo zagreni. Boštjan, Mina, Klemen in vsi drugi so se spogledali. Rekel pa nihče ni nič.

Med zajtrkom so skoraj ves čas molčali. Ko so pa odmolili in je oča odšel v konjak, je Mina glasno vprašala Klemena: „Ali res poprtnjak zagreni?“

„Bodi no pametna. Kljub strupenemu mrazu se ti je božična peka posrečila, kakor menda še nikoli ne, odkar si pri nas.“

„Kaj pa potem oča pravijo —?“

„No. — Jaz se jim nočem kar na prvi mig obrniti, kakor si žele. Saj morebiti se še bom. Najraje pa ne. In pa — malo polumpala sva sinoči.“

„A — tako —“

V konjaku je prav takrat s precejšnjo bridkostjo ugotovil sam sebi nekdanji Podlipnikov ovčar Marka, sedaj pa prevžitkar in ugledni Markov oča, eno zadnjih modrosti:

„Postaral sem se in pust postajam. Se bom moral le malo zatajevati, da jim ne bom preveč napoti.“

Kljub strupenemu mrazu je odšel k maši na Rodine, vrgel pri darovanju srebrn tolar na oltar, pregazil po maši do groba svoje rajne žene in se še dolgo pogovarjal z umrlo Anco — Podlipnikovo Ančko.

Kasneje je med južino doma govoril kakor vselej. Saj je sedaj za trdno vedel, da nič več ne pomeni in da se je treba pripravljati za srečno smrt.

PRIMOŽEVEGA RODU GLAVA

„Hot, tihoot!“ Markov Klemen je v Jaršah oral za repo. Kobilica je imel obrzdano na en sam voj, letnica je bila pa samo na kratko privezana k uzdi matere. Saj se je bolj učila biti vprežena kakor pa da bi kaj peljala.

„Bistahor, mala — hi!“ Kobilica je spet nekaj ponagajala; ne iz nagajivosti, ne. Znala še ni.

Potem sta konja precej dolgo v redu peljala in desetnik se je sklonil nad ročici pluga in se zamislil. Sonce se je izza Svetega Petra povzpenjalo na nebo. Njive so razpotegovale svoje srde, kakor preutrujen človek izddeha garanje prejšnjega dne šele zjutraj, ko vstane. Rože z gora, s Stola in z Begunjščice, so priduhtele prav v dolino: očnica in murka, kresnica in mak in — kdo le bi znal vse naštet.

„Tibo, tibo, kam pa rineš mala? Na. Sedaj pa imava.“ Letnica je nekaj zaritala in stopila čez vprežno vrv. Klemen je spustil ročici, stopil h kobilici, ji omedel nogo, spet prijel za plug, pognal, se še niže sklonil in oral naprej. Po njegovi glavi so pa z globoko spuščanim lemežem orale misli ledino zadnjih dveh let, predvsem pa zadnjih dni.

Klemen je zatrdno vedel, da je z vasovanjem pod Broscem preživel najlepše čase svojega življenja. Kako pristrčno sta se včasih z Lenko na skrivaj smejala. Sedaj je pa te igre za vselej konec. Saj pravzaprav se je njegov oče neverjetno dolgo pustil vleči za nos. Je pač star. Če bi ne bil sam doživel, bi tega ne verjel, najsi bi mu pripovedoval kdorkoli, najmanj pa, če bi bral v tiskani besedi.

„Sedaj sem si pa spekel poprtnjak, ki je pa zares grenak, ne samo gren-

kljat, naravnost neužitén,“ se je spomnil očeta Marka, na svetih treh kraljev dan, pred dobrima dvema letoma, ko je drzno igro začel —

Kar bo, pa bo. Krivice ni nikomur prizadejal, naravnost lagal doslej še nikoli ni, samopašnosti ni pasel in je bil vseskozi pošten. Kdor pa njegove navihanosti ni prav razumel, naj pa sam sebi prepíše, z atom vred.

Letnica je spet zacepetala in zmotila še kobilica. Zamišljenemu Klemenu je vrglo lemež iz brazde.

„Eha — oha!“ — Klemen se je zravnal in miril konje. Vrane, kj so za njim pobirale ogrce, so se dvignile, zakrakale in odletele v Hrastje.

Dokaj si je prizadejal Klemen, preden je spet spravil konja v red in lemež v brazdo. Pa ni klel in bentil. Zavedal se je, da je zamude kriva njegova zamišljenost. Preden je spet pognal, je celo pobožal letnico na čelo in ji priznal: „Veš, mala. Oba se šele učiva voziti. Ti na mehki njivi, jaz pa na razriti, razorani in kamniti poti.“

„Hi!“

Klemen je dooral. Izpregel je, privezal letnico h košu in ji odvezal deteljo, ki jo je bil pripeljal s sabo v rjuhi. Vlačil je samo s kobilico. Sonce ga je ogrevalo in razsvetljene gore so se dobrohotno sklanjale k njemu in ga nekako bodrile, naj ne bo tako mračen. Res je v mislih odšel pod Brosc, pa skoraj tako kakor včasih, ko je pod Spodnjim otokom glasno zavriskal, da ga je slišala Lenka in ga pričakala s poljubom, ki ga nihče ni smel opaziti. Domače Francke Klemen ni ves čas nikoli poljubil, pa tudi nikoli pristrčno objel. Zato je pa dekliču tudi prav lahko dopovedal, kako napak bi utegnilo biti, če bi se vzela. Na velikonočni ponedeljek, ko je pirhe pobiral, je bilo to.

Kobila je mirno vlekla brano po njivi gori in doli, še celo obračati je

znala sama, in Klemen je lahko nemo-
teno razmišljal, kako so se brez raz-
burjanja razumevno med sabo pogo-
vorili.

Takole je bilo:

V jeseni je Francka ostala doma.
Mama je kar nič več ni mogla pogre-
žati, čeprav je Veronika hitro dorašča-
na in Lenka zalegla za dve. Hiša ni
mogla več shajati brez gospodarja, ker
kajci se ženskam neradi pokoravajo,
ko včasih moškega dela res ne morejo
prav razumeti. Da bi se sama poročila,
kajor jo je podražil Marka, bi ne bilo
pametno in še za norčavo trolo bi jo
imeli, ko ima že odraslo hčer. Francka
pa ne bo mogla dolgo odlašati. Ali naj
se s Klemenom dogovori, ali pa naj si
koga drugega izbere, saj ne gleda
samo Markov za njo.

Letnica se je najedla. Postalo ji je
boljčas in je na rahlo zarezetgela.
Rada bi spet stopala ob materi, Kobila
je je oglasila, kakor bi hotela opomniti
hčer, naj bo kar mirna in zadovoljna,
da se lahko prosto oteplje obadov, ki
sami postajajo čim dalje bolj nad-
ležni in ji pijejo kri.

„Hi!“ je bolj iz navade kakor iz
potrebe pognal Klemen.

Na velikonočni ponedeljek pa, ko
že pozno zvečer ostali v kuhinji
sami in sta obe, Francka in Lenka,
vpričo druge dale Klemenu enako
obročene pirhe, je pa spregovo-
vala mama in naravnost povedala Kle-
men in vsem, da se mora dokončno
poročiti. Vsi so obmolknili in kar sapo
je zaprlo. Še luč je pomižiknila.
Klemen je pa začudeno pogledal krč-
marico, kakor bi hotel dognati, če ga
malo preveč srknila, ko ji vse po-
stane in ves večer gostje iz spošt-
anja napijajo.

„Nič ne glej,“ je uprla Francka sre-
očni v Klemena, „pogovoriti se bo

treba.“ In je kakor moški, še vsak iz-
kušen gospodar bi je ne znal tako,
ukazajučje postavila pest na mizo.

Še preden se je jutro zasvitalo, so
se do konca domenili. Vsi so bili istih
misli. Ne takih, ki jih bereš v knjigah,
iz katerih se ljubezen kar cedi, ne,
takih, kjer med trdim senom v pešče-
nem gospodarskem bregu trdožive ro-
žice cveto.

Žabarica, vdova Franca, gospodinja,
gospodar in še skrbna mati dveh hčera
— menda ga je ob napivanju, kate-
remu se nj mogla ubraniti, saj bi nihče
več ne stopil čez njen prag, kogar bi
zavrnila, res kakšno kapljo več srkni-
la — je pribijala, da Lenke ne pusti od
hiše, dokler se ne omoži. Se je zadnje
čase zavoljo lepe, ustrezljive, pa ne-
dostopne Ljubencanke Lenke marsikak
goldinar zakotalil v krčmo pod Bros-
cem, kj bi drugače mimo oddrdral.

Pa naj bi tako dekle Klemen pustil
in se polakomnil krčme in priprege.
Naa, za vse na svetu ne.

„Veš, kaj, Klemen,“ se je oglasila
Francka. „Tako ti povem. Reci, pa te
vzamem. Samo iz dna srca rada te pa
ne bom mogla nikoli imeti. In če bi
tudi mrla za tabo, bo vselej, kakor sa-
tan iz pekla, siknila misel, da si vzel
hišo, ne mene. Ljubezen med tabo in
Lenko je kakor —“

Francka je obmolknila. Se ni koj
mogla spomniti prave primere, pa jo
je mama prehitela:

„To se pravi, da razven Klemena
ne boš mogla imeti nikogar drugega
rada.“

„O, prav lahko in iz dna duše, če
me ne bo vzel samo zavoljo hiše, ki
jo bom nekoč imela.“

Mama se je zresnila. „Pa si res
zrela za možilo.“

„Saj moram biti, ko ste vi preveč
pametni in se nočete več poročiti.“

Je ne bodo premagala	449
Sovjeti o Bogu, Cerкви in nebesih	454
Kako je treba vzgajati v družini	455
Okno v svet	458
Pogovor z Bogom	461
Laicizem: kuga naše dobe	462
Calderon de la Barca	468
Glas iz Rima	470
Iščimo božje kraljestvo	472
Nekaj o zakonu	476
Pismo sivolasega župnika	476
Iz mojega dnevnika	480
Ugovori in odgovori	483
Smrt francoskega komunista	485
Fátima je pravo razodetje	486
Molitveni namen za avgust	489
Dva italijanska filma	490
Tudi južna Amerika je v nevarnosti	492
Primorske vesti	499
Med nami v Argentini	500
Od doma	503
† Ravnatelj Marko Bajuk	505
Tri zaobljube	506

Argentina:
Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:
Marija Mestnik,
C. Postal 7058,
São Paulo,
Brasil

U. S. A.:
„Familia“,
3116 Glass Ave,
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Marn,
83 Victor Ave,
Toronto,
Ontario

Trst:
Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:
Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec.

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki niso
meji (razen Uruguaya)
300 pesov;

z ZDA in Kanado
5 dolarjev;

za Avstrijo 95 šillingov;

za Italijo 2.000 lir;

drugod
protivrednost dolarja.

*Sredi cvetja in zelenja stoji slovenska hiša; v njej žive
verni ljudje, ki ljubijo Boga in slovensko domovino*

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga
izdaja konzorcij (Anton Orehar), urejujejo pa dr. Jože
Rant, dr. Branko Rozman, dr. Alojzij Starc

Ovitek je risal arh. Marijan Eiletz